

Констатује се да су на главни претрес приступили: заменик Тужиоца за ратне злочине Милан Петровић, оптужени Бранко Грујић, Бранко Поповић, Синиша Филиповић, Драган Славковић, Иван Кораћ и Драгутин Драгићевић, који су приведени из Окружног затвора у Београду, браниоци оптужених, адвокати Владимир Петровић, који ће мењати адвоката Илију Радуловића, са чиме је сагласан оптужени Синиша Филиповић, Мирослав Перковић, Мирослав Ђорђевић, Миломир Шалић, Драган Ђокић, те пуномоћници оштећених, адв. Драгољуб Тодоровић и Наташа Кандић.

На сагласан предлог странака,

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Да се главни претрес одржи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ми данас имамо да саслушамо сведока, кога смо означили псеудонимом К, па ћемо за почетак искључити јавност, када будемо узимали податке, евентуално, видећемо са сведоком још једанпут, иако смо ми са њим већ разговарали о томе. За време док се он буде изјашњавао о својим функцијама које је имао, у то време, а имајући у виду наше обавезе према чл.14-а Закона о ратним злочинима, па имате ли ви нешто поводом тога да кажете, или не? Нема нико ништа? Ми смо добили један захтев од представника ОЕБС-а, нико други се није јављао. У том делу ћемо морати да затворимо. Не знам ко је још из стручне јавности присутан, нека се они јаве, добро, нека се јаве. Нико нема никакве примедбе? Ево, ми смо добили, само уколико буде искључена јавност, од ОЕБС-а молбу да као стручној јавности, омогућимо присуство саслушању сведока у предмету «Зворник» на претресу заказаном за 08. и 09. мај, обзиром да Мисија ОЕБС-а у оквиру свог мандата, врши редовно праћење поступака за ратне злочине који се одвијају пред Већем за ратне злочине Окружног суда у Београду. Има ли још неко да стави такав захтев? Како се зовете, хоћете ли да кажете? Не чујемо, дођите, дођите овде, да чујемо само.

Констатује се да Радомир Невајда, радник Фонда за хуманитарно право и Ђозо Алмир из Истраживачког документационог центра из Сарајева моле да им се омогући присуство на главном претресу у делу у коме би претрес био искључен.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите, колеге, јел имате неке примедбе? Немате, добро. Јел нам дошао сведок? Добро.

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Да се искључи јавност са дела главног претреса на коме ће сведок под псеудонимом К се изјашњвати о својим функцијама у току инкриминисаног периода у општини Зворник, односно за време почетка давања његовог исказа, а све у смислу чл.292. и 293. Законика о кривичном поступку, те чл.14-а став 5 Закона о организацији и надлежности државних органа у поступку за ратне злочине, а имајући у виду обавезе Већа за ратне злочине Окружног суда у Београду у односу на мере заштите које су пружене сведоку у поступку пред Међународним кривичним трибуналом у Хагу.

Дозвољава се да на главном претресу присуствују службена лица односно стручна јавност и то посматрач суђења испред Мисије ОЕБС-а Минић Марко, те Ђозо Алмир и Невајда Радомир, а према захтеву постављеном на данашњем претресу.

Упозоравају се сви присутни на делу претреса у коме је јавност искључена да су дужни да чувају као тајну све што на претресу буду сазнали, обзиром да одавање тајне представља кривично дело.

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Да се у доказном поступку саслуша сведок К.

НАСТАВАК ДОКАЗНОГ ПОСТУПКА

Саслушање сведока К

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да позовемо сведока. Изволите. Сведок је у предмету на главном претресу тамо давао изјаву. Има у предмету, ја тај део посла заиста не знам. Све што траже странке, ја дозвољавам. Јесу изашли из суднице? Јесу. Добар дан.
СВЕДОК К: Добар дан.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само једно кратко објашњење. Сведок је у поступку против Слободана Милошевића дао на претресу изјаву. Немамо узету изјаву од истражитеља, на то мислите? То немамо ни ми у предмету. Ја ништа нисам спречавала да сви добијете. Извините, добар дан.

СВЕДОК К: Добар дан.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хоћете ли Ви да погледате ту једну цедуљу. Да ли су то Ваши лични подаци? Пардон, само тренутак. Узећете сада један папир. Ја сам мислила да је то већ урађено, да запишете Ваше личне податке, па ћемо то прикључити списима, да не говоримо јавно. Значи, записаћете Ваше име и презиме, име оца, годину само рођења, Ваше занимање и биће у предмету, без обзира, колега, знам зашто и биће у предмету све, има разлога. Значи, само занимање, годину рођења и Вашу адресу стана и пребивалишта. Да, да, то ћемо прикључити. Значи, ми ћемо овај документ који је сачинио сведок, прикључити списима.

СВЕДОК К: Завршио сам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хвала. Ево сада ће колегиница да узме. Ви сте код истражног судије, када сте давали исказ, положили заклетву, па ћу Вас ја само опоменути на текст те заклетве, не морате поново да полажете заклетву. Да нам кажете само, да ли сте Ви у сродству или у завади са оптуженима, чија су Вам имена већ саопштена у фази истраге?

СВЕДОК К: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисте неки род? Добро. Ви сте дужни да говорите истину. Давање лажног исказа је кривично дело. Запрећена је и казна затвора до пет година. Дужна сам и о томе да Вас обавестим, а иначе, нисте дужни да одговарате на поједина питања, уколико сматрате да бисте се тиме изложили тешкој срамоти, знатној материјалној штети или кривичном гоњењу. Уколико будете имали потребу да поменете имена, имамо још сведока које ћемо морати.

СВЕДОК К: Разумем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, али ја то морам да кажем, уколико будете имали потребу да помињете имена тих сведока које смо Вам ту ставили, Ви ћете користити псеудониме. Значи, имате тај псеудоним Њ, колеге имају из предмета под којим псеудонимом је тај сведок и ко је тај сведок и имамо сведока Н и сведока М. Значи, уколико будете имали потребе да их помињете. Ја сам обавештена од наше Службе за жртве да Ви желите да Вас ословљавамо са псеудонимом?

СВЕДОК К: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Ми ћемо сада у првом делу док је јавност искључена, од Вас тражити да нам укратко објасните, значи, нека кретања Ваша, да ли се слажете да после тога јавност буде присутна?

СВЕДОК К: Наравно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Наравно, ја упозоравам присутне да касније, када буду питања, да се клону неких питања, којима би почињали, значи, Ви сте били то и то, па нам реците. Зато ћемо искористити овај први део претреса, да нам сведок укратко каже, шта је радио у то време, где се налазио, које су му биле функције, а онда ћемо да јавност уведемо на претрес. Значи, ми ћемо Вас сада ословљавати и у каснијем току поступка, са псеудонимом К. Прво да Вас питам, Ви сте претходно дали изјаву пред истражним судијом овог суда, Окружног суда у Београду у априлу прошле године и дали сте изјаву на главном претресу у предмету «Слободана Милошевића» пред Хашким трибуналом. Да ли Ви остајете при својим исказима које сте дали?

СВЕДОК К: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Због јавности и начела непосредности, односно начела непосредности поступка, Ви ћете морати да нам поновите, значи, ту изјаву везано за ове догађаје који су предмет оптужнице, а то су заточавања и злочини у Дому културе Челопек, затим Економија, Циглана и депортација становништва из села Козлук у општини Зворник, али претходно ћемо у овом нејавном делу да само Вас замолим да нам укратко кажете, значи, које су биле Ваше функције у том периоду, а мало и раније, а поготово овај период мај-јуни и почетак јула месеца. Изволите.

СВЕДОК К: Па, непосредно пре рата, ја сам радио у једној приватној фирми која се звала «Комикс» из Зворника и власник те фирме, с обзиром на ова дешавања на просторима бивше Југославије је отишао на Кипар. Ја сам остао без посла. Био сам ожењен, двоје деце и ступио сам у контакт са тадашњим СДС.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта сте Ви по занимању?

СВЕДОК К: Дипломирани економиста.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Економиста?

СВЕДОК К: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када је то било, када сте ступили у контакт?

СВЕДОК К: 1991. године, почетком. Учланио сам се у странку и кроз неколико месеци, пошто је била подељена власт у Зворнику између СДА и СДС, ми смо добили позицију командира станице милиције Зворник, коју сам ја обнашао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, Ви сте постали командир?

СВЕДОК К: Ја сам постао командир станице милиције у Зворнику негде у августу 1991. године и био сам на тој позицији све до, негде око 16. априла 1992. године.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Коју сте имали функцију у странци за то време?

СВЕДОК К: Ја сам био подпредседник Општинског одбора СДС и једно кратко време, а био сам и члан Главног одбора СДС, општинског, мислим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Члан Главног одбора на нивоу?

СВЕДОК К: На нивоу општине и једно време подпредседник Српске демократске странке за општину Зворник.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А које време, отприлике, подпредседник?

СВЕДОК К: То је овај период од, фактички од негде, можда се поклапа са овом функцијом командира, од августа 1991. године па до почетка рата, јер, као што је познато, почетком рата наредбом Карацића и главне централе СДС, СДС је укинут. Није укинут, него је забрањено деловање у току рата.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Странке?

СВЕДОК К: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте имали још неку функцију, у Кризном штабу нешто?

СВЕДОК К: Видите, да, као, одлуком руководства овога републичког, негде крајем 1991. године, по овом плану А и Б, који је био, где се предвиђала организација у случају сукоба у општинама са већинским српским становништвом и у општинама са мањинским српским становништвом, формиран је Кризни штаб, не Кризни штаб, него једна Привремена влада. Уствари, паралелан орган, пошто смо ми били општина Б, значи, општина која је имала мањинско српско становништво, ми смо по тим инструкцијама формирали једну паралелну, фактички власт, јер та заједничка није функционисала и у тој власти сам и даље био предвиђен за командира станице милиције, а избијањем самих сукоба у општини Зворник, основан је Кризни штаб и ја сам био члан Кризног штаба. У том Кризном штабу, мислим један дан, док је Аркан боравио у Зворнику, ме именовало и за председника Кризног штаба.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само један дан?

СВЕДОК К: Па, док је он био ту, морало је како он каже. Онда, када је он отишао, онда, ми смо наставили по свом.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Он је рекао, баш Ви да будете?

СВЕДОК К: Па, он је поставио комплетан Кризни штаб, шамарао редом и онда је питао, ко је шта по занимању. Пошто сам ја био онако у униформи, ја сам му се допао да будем командант Кризног штаба.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А откуда Ви у униформи?

СВЕДОК К: Па, био сам командир станице милиције.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А у полицијској униформи?

СВЕДОК К: Да, у полицијској униформи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је до тада био председник Кризног штаба, док он није дошао? Када се формирао Кризни штаб, да није мало раније можда?

СВЕДОК К: Па, неки се појмови мешају, Привремена влада, Кризни штаб.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не, прво Кризни штаб, то питам?

СВЕДОК К: Па, прво је био орган српске општине Зворник. Ми смо формирали паралелну српску општину Зворник и по томе је Јово Мијатовић био председник општине, а Јово Ивановић или неко од, је био председник Извршног одбора. Међутим, када је избио сукоб, када је избио сукоб, онда је формиран Кризни штаб и с обзиром да је господин који је под словом Њ овде.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Њ?

СВЕДОК К: Јесте и господин Мијатовић Јово, да су добили батине од Аркана, претучени. Онда су отишли на свој посао у привреду, а формиран је Кризни штаб, где је господин Грујић био председник Кризног штаба, како смо ми формирали и рекао сам, један дан сам био ја. Даље је наставио господин Грујић.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када је формиран Кризни штаб, да ли се то сећате?

СВЕДОК К: Па, Кризни штаб је формиран, чини ми се да је формиран оног дана када је призната независност Босне и Херцеговине, са којом се ми Срби нисмо слагали, где смо провели један референдум, где смо то оспоравали. Међутим, значајно за нашу локалну средину је да у том моменту је нападнута Југословенска народна армија у месту Сапна, где је убијено неколико војника и официра и самим тим то је проузроковало кризну ситуацију на општини Зворник. Фактички, од тог момента, ни један више орган регуларни није функционисао, ни полиција, ни власт, ни судство, ни било шта и ми као представници српског народа, формирали смо Кризни штаб за српски народ.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. После, кажете, Ви постајете на један дан председник?

СВЕДОК К: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И шта после бива?

СВЕДОК К: Па, када је Аркан отишао из Зворника, он је фактички и био један дан у Зворнику. Ми смо се вратили на старо, мада однос снага је био такав, да био је његов официр Пејић, који је био и пре доласка Аркана и после, однос снага је био такав, то сви знају, да смо ми сви стајали мирно када било који официр Арканов уђе у Кризни штаб. Фактички и ми смо у то време били једна врста, малтене, заробљеника, додуше, у повлашћеном положају.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само још везано за функције. Кажете до, отприлике, 16. априла сте члан?

СВЕДОК К: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И командир, истовремено?

СВЕДОК К: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте истог дана престали да будете и командир?

СВЕДОК К: И члан, јесте. Јер је то једно друго подразумевало. Истог момента.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: По функцији?

СВЕДОК К: Јер је командир био по функцији и члан Кризног штаба.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И зашто се то дешава?

СВЕДОК К: Па, да Вам кажем, ја бих сада најлакше овде прошао да кажем да сам видео погрешну политику. Ја сам био незадовољан што нисам био начелник и онда су ме они сменили и отишао сам у привреду.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И постали сте директор, чега?

СВЕДОК К: Постао сам директор Теретног саобраћајног предузећа које се зове «Аутотранспорт» Зворник.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је Теретно предузеће?

СВЕДОК К: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А ово предузеће, «Дринатранс»?

СВЕДОК К: «Дринатранс» је предузеће које се бавило путничким саобраћајем, оно је само превозило аутобусе и овај путнички саобраћај.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте Ви имали, осим оних камиона о којима сте говорили и неке аутобусе?

СВЕДОК К: Не, не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само камионе?

СВЕДОК К: Наше предузеће је искључиво имало камионе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је био директор «Дринетранса»?

СВЕДОК К: Познато ми је да у то време господин Бошко Милић је био директор «Дринетранса».

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Само још овај део, значи, то кажете, око 16. априла, Ви сада одлазите у привреду и сада ту ми је мало овако, Ваша улога остаје нејасна, односно везано за рад сада Привремене владе и свега тога, утицај Ваш. У ком својству сада Ви учествујете у животу и раду општине у овом ратном стању?

СВЕДОК К: Скоро ни у каквом, једноставно, као привредник. Видите, ми смо тада доживљавали рат у локалној средини као, ми у привреди смо били, малтене, једна врста логистике те Привремене владе и одржавали су се састанци у оквиру привреде. Приоритет је имала одбрана, не знам ни ја како смо ми звали, одбрана, јер ратиште је имало приоритете у смислу и давања војсци, набавка материјалних добара.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Из привреде?

СВЕДОК К: Јесте, и употреба камиона и све остало је имало приоритет, оно што је било за ратиште.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Јесте ли имали, осим тога што сте били директор те привредне фирме, још неку улогу утицајну ту?

СВЕДОК К: Не, не, званично, ја нисам био више члан Привремене владе и нисам имао било какву више званичну улогу у органима власти.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А незваничну неку, партијску? Кажете, замрзнут је рад странке?

СВЕДОК К: 1992. године СДС није имао ни један једини састанак и то је било познато на читавој територији Босне и Херцеговине, да је одлуком руководства са Пала забрањено било страначко деловање због разних странака и због свега што би могло проузроковати се лоше по ратиште.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте контактирали даље са прво и другооптуженим, Поповићем и Грујићем?

СВЕДОК К: Јесам, кроз редовне активности, кроз ангажовање камиона. Ми смо имали месечну обавезу да дајемо Привременој влади део средстава да би се могла финансирати храна, цигарете, одећа, обућа.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте имали неки контакт са овим руководством на Палама? Да ли сте ишли некада тамо? Овде се помиње да сте ишли?

СВЕДОК К: Да, па ја сам, ишао сам, на Палама сам био једно четири-пет пута, не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте ишли са Грујићем некада на Пале?

СВЕДОК К: Да, са Грујићем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када?

СВЕДОК К: Па, ишао сам са њим 1991. године, негде пред крај.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не, ово 1992. године, на лето, јесте ишли?

СВЕДОК К: Не, 1992. године, не, на Пале, не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисте?

СВЕДОК К: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Какав сте још контакт са њима имали, у том периоду, мај, јуни?

СВЕДОК К: Па, да Вам кажем, ја господина Грујића знам од малих ногу. Имали смо неке контакте у смислу људи који се познају. Зворник је врло мало место, десетак хиљада људи, сви се знају. Господина Поповића сам знао од раније исто. Имао сам са њим контакт у смислу, када се сретнемо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А нешто службено са њима?

СВЕДОК К: Па, и службено, имао сам и службене контакте, нормално.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А везано за ситуацију на терену, осим тих привредних контаката, јесте имали?

СВЕДОК К: Па, да Вам кажем, све је било, све је то било подређено ситуацији на терену. Сви смо ми били у функцији ситуације на терену.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Видим овде, изјашњавали сте се и на претресу код Милошевића, везано за нека сазнања, за одласке у неке центре где су нека лица заточавана? Како сте, у којој сте то функцији били?

СВЕДОК К: Не, не, ја сам имао једно питање, у смислу, док сам ја био у Кризном штабу у згради бившег «Алхоса», да ли је било затворених људи, ја сам рекао да јесте. Било је неких људи који су приведени, али тај затвор је контролисала ова Арканова екипа и комплетно, и довођење и одвођење и само пуштање и комплетну ситуацију у том притвору.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тада сте Ви били командир, је ли тако?

СВЕДОК К: Ја сам био тада командир и та једна соба у којој је било неколико лица. Не знам тачно, али сигурно једно десетак лица је прошло кроз то. Била је у приземљу те зграде, где смо ми на спрату имали седиште Кризног штаба и то сви знамо из Кризног штаба.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да је било задржавања?

СВЕДОК К: Да, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А по ком основу они то задржавају? Да ли је имала неког уплива полиција, Ви сте тамо командир полиције?

СВЕДОК К: Јесте. Па, да Вам кажем, однос полиције је био такав, да је сваки Арканов војник могао наредити мени као командиру, не само, имао сам ја и

начелника, имао сам ја и начелника полиције који је исто био члан Кризног штаба, који је могао и начелнику и мени наредити, сваком полицајцу. Ја Вам кажем да ми у том моменту нисмо могли контролисати ситуацију. Сада, било би мало иронично да кажем да се то ублажавало, стварно смо ублажавали на терену колико је могуће према људима, јер ипак су то били људи које су комшије наше, колеге и не знам ни ја и нисмо се никада припремали за такву врсту сукоба. Међутим, доласком њихових јединица, доласком те јединице у Зворник, ствари су кренуле сасвим другим током.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Рекли сте то је један дан?

СВЕДОК К: Не, ја сам рекао да је Аркан био један дан. Али, његова јединица је била у Зворнику.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико?

СВЕДОК К: Мислим немам тачну процену, али можда двадесетак дана, двадесетпет дана.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: До када?

СВЕДОК К: Па, можда негде до 25. априла, можда до тог дана.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И после, шта се дешава, мај, јуни, одлазе и они негде?

СВЕДОК К: Они одлазе, онда је после остала ова екипа добровољаца.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесу и то неки Арканови?

СВЕДОК К: Можда мала група, али више ове неке разне групе које су се звале од «Жутих оса», од Пиварског, Нишког, «Белих орлова», не знам како већ, мислим, у том хаосу било је доста тих група добровољаца. И у једном моменту је настао стварно вакум, где је, отприлике, најјача екипа је била «Жутих оса». Отприлике су они после одласка Пејића, мајора и Арканове екипе, отприлике, они су били нека најјача војна групација и једноставно координирани са осталим добровољним овим јединицама и отприлике је настао ту неки вакум. Познато ми је, пошто смо сви ту контактирали, да је Привремена влада у то време писала неке дописе горе према републичком руководству да се уведе ред, да локална заједница нема снаге.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када је тај период?

СВЕДОК К: Па, то је период управо овај, тих најгорих дешавања у Зворнику, од априла, негде, половином априла, па до негде, негде крајем јуна се то завршава. Уствари, завршава се доласком специјалних јединица МУП-а Републике Српске и хапшењем већине тих или бар вођа или представника тих паравојних јединица.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Да ли се слажете да сада, обзиром да смо набројали ове Ваше функције, да можемо да отворимо за јавност?

СВЕДОК К: Наравно.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Рекао је у истрази а и овде код Вас да је био члан Главног одбора СДС Зворник. Колико ја знам, нема главни одбор на локалном нивоу, па ме интересује, да ли је био члан Главног одбора странке, централе? Мислим да не постоји главни одбор локални?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви сте рекли да сте били члан Главног одбора. Ја сам исто помислила. Да ли је то било нешто на нивоу?

СВЕДОК К: У праву је овај господин. Био сам члан општинског одбора Зворник.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А општинског одбора?

СВЕДОК К: Општинског одбора.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Зато што је ушло тамо у исказу.

СВЕДОК К: Члан Главног одбора испред Зворника, Зворник је имао само члана једног Главног одбора, то је био господин Јово Мијатовић.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, он је ишао на неке састанке?

СВЕДОК К: Он је био у Сарајеву.
ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, добро.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

У даљем току, главни претрес је јаван.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Уколико има неко да уђе, а има интересовања. Добро. Изволите сада, наставите. Почели смо, да се вратимо на почетак овај, мало, везано, значи, за тај долазак уопште Аркана и то. Како је то изгледало? Како је дошло до те реализације, план А, план Б?

СВЕДОК К: Да Вам кажем, оснивањем националних странака у Босни и Херцеговини, дошло је до тоталне подвојености народа. Уствари, дошло је до груписања у коме је преко 90% народа било груписано око својих националних странака. Тако је и код нас у Зворнику. Код нас није било Хрвата у некој значајној мери. Чак је апсурд, сви Хрвати су остали са Србима у тој некој подели.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико је било Хрвата, колико Муслимана?

СВЕДОК К: По попису, чини ми се, 1991. године који је обављен, негде Муслимана је било око 60-так%, Срба, чини ми се око 34%, Муслимана, Хрвата око сто и нешто свега, не знам колико је то у процентима. Општина је имала око 82-83.000 становника и било је око 5-6% који су се изјашњавали као Југословени. То је била национална структура у општини Зворник. У самом граду је била још неповољнија по Србе, у самом граду Зворнику је била негде око 70% било је муслиманског становништва.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како је дошло до тог подвајања?

СВЕДОК К: Оснивањем националних странака, дошло је до тоталног подвајања и друга ствар, посебно после када је то кроз изборне резултате, озваничено од општинског до републичког парламента, једноставно, функције су биле подељене по националном основу. Тако да, у принципу, сви Срби су контактирали са мном као командиром. Сви Муслимани су контактирали са Османом Мустафићем који је био начелник. Малтене, дошло је до једног тоталног неповерења, тако да с обзиром на близину раишта Хрватске и све то, онда почиње једно неконтролисано наоружавање у смислу да Муслимани довозе са хрватског ратишта, јер доста њих је било и добровољаца на страни Хрватске. Имам податке тачно из Зворника, колико их је било. Онда почињемо ми у СУП-у под притиском политике и то, неконтролисано делити оружје ово, легално, ловачко, не знам ни ја пиштоље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Мислите, уз дозволе?

СВЕДОК К: Да, уз дозволе, али то је било већ, мислим, седмично, стотињак и нешто дозвола на нивоу општине Зворник и затим почиње наоружавање ово кроз резервни састав ЈНА и осталог, једноставно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Резервисти ЈНА?

СВЕДОК К: Да, једноставно Муслимани су, као што је познато, бојкотовали ЈНА, већ нису ишли у војску, а Срби су масовно, сви су се одазивали и једноставно долази до једног великог наоружавања на самој територији општине Зворник, тако да врло брзо долази до оснивања, малтене, ових легалних формација и са муслиманске и са српске стране. Ја сам то рекао, исто на пример, познато је, ми смо имали информацију једну и дан-данас у селу Годуш код Зворника, муслиманском селу, чисто, постоји споменик где је 1991. године у октобру месецу основана Патриотска лига. И дан-данас постоји споменик и ми смо дали ту видео касету овим истражитељима из Хага, где се види да су они наоружани у шлемовима, униформама, панцерима, прслуцима, у једном војном распореду. После тога, ми почињемо, исто Срби да се наоружавамо, што регуларно, што илегално, што легално, али углавном долази до једног масовног наоружавања, па чак и стварања резервних батаљона, не знам већ формација војних по разним селима. Друга ствар, специфичност Зворника је у томе што постоје села која су етнички немешана, чисто етнички српска, чисто етнички муслиманска. Врло је мало места која су имала заједничко становништво и то је наша била нека специфичност, јер једнонационалне средине су подесније за такво формирање јединица и то, што је сасвим и логично због становништва. Значи власт је била тотално подељена на свим нивоима, и законодавним, и судска, и извршна и како се, кулминација је била признавање Босне и Херцеговине међународно, као што је познато. Сви Срби из Босне и Херцеговине су заговарали опстанак Југославије и већ постојеће државе. Ту се једноставно са најбољим пријатељима и мојим Муслиманима, који су били, сви смо се разишли на том питању, на питању опстанка Југославије. Једноставно, ту је попуцала свака веза и другарска, и комшијска и свака, а онда је то кулминирало референдумом који су организовали Срби за опстанак Југославије, где су сви масовно изашли и подржали то и незнатан један број Бошњака, то можда, 1-2%.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је било пре сукоба?

СВЕДОК К: Пре сукоба, да. А онда је њихов референдум о одвајању, где су исто сви Муслимани гласали за одвајање и једноставно, кулминација, рекао сам, међународно признавање Босне и Херцеговине, 04., 05. маја 1992. године, а поклапа се.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Априла?

СВЕДОК К: Априла, да, извињавам се, а поклапа се са нападом Муслимана на војску у селу Сапна која је на општини Зворник.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То што сте причали?

СВЕДОК К: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И како је ишло са овим планом А и Б, са тим инструкцијама? Како сте се Ви упознали са тим?

СВЕДОК К: Ми смо, овај, било је питање шта радити. Руководство републичко на нивоу Босне и Херцеговине је сазвало један састанак који се одржао у «Holiday Inn». Мислим да је то можда било око, чини ми се други дан Никољдана, 20. децембра 1991. године. Ту су били присутни сво руководство СДС, сви министри из Владе Босне и Херцеговине, сви функционери и посланици у Скупштини Босне и Херцеговине, од представника Срба. Позвати су сви председници општина где су Срби, сви начелници СУП-а, ако не начелници СУП-а, онда командири, сви који воде војне одсеке и тако да је био један скуп од 500, 600 људи у «Holiday Inn» који је био затвореног типа у коме је, отприлике, речено да развој ситуације у Босни не

одговара, да је већ била информација да већина Међународне заједнице ће признати Босну и Херцеговину и било је, како се понашати у тој ситуацији. Председницима СДС је подељен један документ у коме је тачно наложено шта урадити и то овај план А и Б о коме сам Вам говорио. Ми смо били у плану Б и ми смо поступили према том плану Б, који је предвиђао оснивање паралелних органа, повезивање у већинске српске територије где се граничимо, не знам ни ја, непризнавање Босне и Херцеговине и тако даље, већ ту има о документ шта је све предвиђено. Ја мислим да он има неких дванаест тачака које предвиђају даљи развој.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како се то реперкутује на, на пример, та села која су у сред, на пример, окружена српским селима, та муслиманска и обрнуто? Кажете да је шарена општина? Како сте то превазишли?

СВЕДОК К: Шарена је, као и сва Босна и Херцеговина, као «тиглова кожа». Једноставно, било је ту, мислим, врло је тешко сада се вратити у ту ситуацију. Канцеларија СДС и СДА је била једна до друге и преграђена је зидом од ригипса и ми држимо састанке и они су знали да ми спремамо ту варијанту, као што и они. Малтене, у исто време држимо састанке и једноставно, разговарали смо често о тој ситуацији и ми смо покушали са направимо један договор у смислу, на том договору су господин Мијатовић и овај господин Њ који сам рекао, у Малом Зворнику, на самом почетку сукоба и добили батине од Аркана и ове његове екипе, јер смо покушали испоштовати тај, ту неку политику локалну Српске демократске странке која се сводила овако, поједностављено, у смислу, дај да не будемо глупи, да се не кољемо, не убијамо и не знам ни ја. Свесни смо били да су и они наоружани, свесни су и они били са смо ми наоружани, да не чинимо глупости, да сачекамо какво је решење за читаву Босну и Херцеговину, не може бити Зворник изузетак. И наша политика, тај Кризни штаб у коме сам и ја био, је послао ову двојицу са тим задатком, значи, са друге стране је био господин Пашић који је био председник општине Зворник и не знам како се зове човек који је био њихов представник, био је командант територијалне одбране, регуларног Министарства одбране БиХ.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Алија можда, Капичић?

СВЕДОК К: Да, Капичић Алија, јесте и Аркан да би доказао каква је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Који је то био датум пре овог 08. априла?

СВЕДОК К: Па, то је било, ја мислим да је то било 06. до 07., нисам сигуран, али мислим да је пре 07. априла.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где се то одиграло, тај састанак?

СВЕДОК К: Тај састанак се одиграо у хотелу «Језеро» у Малом Зворнику. Пре тога на два дана, ми смо одржали састанак на коме сам и ја био присутан, у коме су били њихови представници власти из Зворника. Знам да је био Грујић на том састанку, био сам ја, био је Мијатовић, био је господин овај Њ, било нас је пет, шест, био је и представник војске, капетан Обреновић Драган и са друге стране су били њихови начелници.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Муслимански представници?

СВЕДОК К: Да, био је председник општине, био је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте се ту нешто договорили?

СВЕДОК К: Да. Ми смо се договорили да, с обзиром на постојећу ситуацију, да су Муслимани заузели Зворник, да су сви Срби већ напустили Зворник, значи, пре сукоба, једноставно због тог страха, јер већ месецима пре тог избијања сукоба, Срби нису спавали у Зворнику, већина њих.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Чегу су се плашили?

СВЕДОК К: Да Вам кажем, то је била таква ситуација где су српски полицајци смели отићи само у српско село и у српску улицу, а муслимански нису смели тамо ући и обрнуто. То је већ била подвојеност тотална, а у Зворнику, рекао сам већ, преко 70% је било муслиманског становништва и с обзиром на искуство из Другог светског рата и на искуства која су се ту дешавала кроз историју, људи су се уплашили и једноставно су се склањали и бегали, а од признавања Босне и Херцеговине, МУП зворнички је направио једну велику, господин Мустафић, пошто смо ми већ били изашли у Каракај, Срби, они су обили магацине и да Вам кажем, примили су у резервни састав полиције све ове могуће криминалце, све људе који су изашли из затвора, не знам ни ја, наоружали су их и примили у резервни састав МУП-а и сада када су видели људи, неког Бегзуљија, не знам ни ја, то је био чувени криминалац локални, када су га видели у униформи са пушком, једноставно Срби су сви напустили Зворник и с обзиром на близину Србије, једноставно прешли у Србију. И смо онда покушали на том састанку, да се вратим на тај састанак у Малом Зворнику.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само ако можете мало хронолошки. Тај састанак «Језеро»; па онда овај претходни где сте били и Ви и Грујић?

СВЕДОК К: Оба су у «Језеру», извињавам се, судија.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Оба су?

СВЕДОК К: Оба су у «Језеру». Већ је ту напета ситуација, ми не смемо да одемо у Зворник, они не смеју да дођу у Каракај.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, први састанак је онај где се договорила подела, је ли тако?

СВЕДОК К: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ако можете укратко о томе.

СВЕДОК К: Онда изабирамо неку неутралну територију која нам је могла гарантовати тада, то је Мали Зворник, Србија и прелазимо тамо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И, шта се ту договарате, тај први састанак?

СВЕДОК К: Ми се договарамо ту да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Са представницима Муслимана?

СВЕДОК К: Јесте, да смиримо, једноставно, ситуацију, да не распирујемо никакве сукобе, да, отприлике у овоме што сам рекао, отприлике, дај да задржимо статус-кво и да не правимо никакве глупости, да сачекамо решење у Босни и Херцеговини. Чак у то време је било неких предлога око поделе Зворника и ми смо договорили условно које ћемо територије контролисати.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како сте то договорили?

СВЕДОК К: Уствари смо договорили да фактичко стање које је тада, које су контролисали Срби, пошто су углавном била та села од Каракаја низ Дрину, то Подриње, где је било већинско српско становништво, да ћемо ми контролисати, уз гаранцију сваком Муслиману који је ту, да му се ништа неће десити, као што и они нама обрнуто, у другу страну, која је била уз Дрину, према горе Братунцу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: За време тог састанка, јесте већ били исељени у «Алхос», Кризни штаб?

СВЕДОК К: Да, Кризни штаб је већ био, већ је био српски Кризни штаб је већ био у «Алхосу».

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. И онда, кажете, пролазе два дана, и сада нови састанак, исто у «Језеру»?

СВЕДОК К: Прође два дана и поново нови састанак.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Опет то Срби са Муслиманима, представницима?

СВЕДОК К: Да, иду двојица Срба, Јово Мијатовић и господин Њ. Састају се са Пашићем и овим господином из територијалне одбране, Капичићем и онда на тај састанак упада Аркан, шамара Ивановића, Мијатовића, извињавам се и отприлике, ја нисам био, али сам чуо од људи, они су дошли страшно уплакани на тај Кризни штаб, криво им је било, не знам ни ја, ко је вама дао право да ви продајете српску земљу, пичка вам материна, ви сте издајници, ово-оно, марш у привреду, пошто су били инжењери оба, марш у привреду да вас не видим. И отприлике када су се вратили код нас у штаб који је већ био у «Алхосу», ми смо видели, људи су били овако баш црвени, види се да су били изударани добро. Нису тукли ове представнике муслиманског народа, вероватно због ефекта, да остане јачи ефекат на ову двојицу Муслимана и онда долази Аркан, постројава Кризни штаб, шта си ти, Брано, каже, ја сам, каже, инспектор, марш напоље, овај Радић, шта си ти, правник, пиши прописе, шта си ти, ја у униформи, ја сам командир, ти си командант Кризног штаба. Ја извините, он да ме удари, ја, у реду је, ја одмах постројим Брану и ове.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, то је исти дан?

СВЕДОК К: Да, исти дан и наређује да се скупи колико се може људи скупити. Ја мислим да је већ сутрадан одмах, да се крене на Зворник.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је донео ту одлуку да се то крене?

СВЕДОК К: Аркан.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Аркан, а Кризни штаб?

СВЕДОК К: Кризни штаб је, није се противио, нити је могао се противити, нити је одобравао, он је једноставно ћутао и извршавао. Однос је такав био да је Кризни штаб ћутао и извршавао оно што се каже. Било је ту и једна сцена пре тога. Чини ми се да је тог дана, не после, извињавам се, у реду је, вратићу се на тај део Козлука и после тога се дешава. Донета је одлука да се крене на Зворник и тако је урађено. Мислим да су ујутру, негде око 04 сата, углавном, Арканова јединица, потпомогнута са делом локалног становништва, где је заузела Зворник.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А ЈНА, да ли је учествовала?

СВЕДОК К: Да, учествовала је. Једноставно, пре тога, сада не могу све хронолошки све да поредам, одавно је било, пре тога се одвијала једна активност око ослобађања. Једна група ових који су били ту, Легија и ова екипа су улетели тамо, заробљени у Зворнику и онда су коришћене неке везе са тим неким људима који су радили у полицији да их пусте, да их ослободе и тако је урађено. То вече преко хидроцентрале у Зворнику су уз помоћ једног инспектора који је био Муслиман тамо су њих четворица ослобођени и преведени су у Мали Зворник.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте Ви знали да та четворица долазе?

СВЕДОК К: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не?

СВЕДОК К: Колико су они били информисани, можете замислити, да су ушли у муслиманску територију, значи, координација је била врло, врло, врло је слаба координација била, једноставно, они су једноставно ушли у муслиманску територију.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сведок који је саслушавао ту четворицу каже да су они рекли да имају састанак са Вама, са Грујићем?

СВЕДОК К: Можете мислити, какав имају састанак када су отишли у Зворник, колико су били информисани. Они су једноставно ушли у град. Ту није било никакве борбе, није било ничега, једноставно су их у ауту зауставили и покупили их само.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте Ви знали да такви људи треба да дођу и ко су ти људи?

СВЕДОК К: Да Вам кажем, свуда смо ми били у мањини. Ми смо са одобравањем прихватили сваког добровољца. То би сада било врло ружно рећи да није тако у то време, ми смо сваког доживљавали као велику помоћ.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Ајте када сте почели о томе?

СВЕДОК К: Добро.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците нам, шта је то било? Како су ти људи дошли, шта сте сазнали о тим људима? Како су пуштени? Ко их је ухапсио? Шта знате о томе?

СВЕДОК К: Ми смо добили информацију од Арканових људи, да му је неко од људи ухапшен тамо и онда смо тражили везу ко може да помогне. Мислим да је кључну ствар одиграо овај човек што је убијен неки дан, овај Јекић, јер је он студирао са тим неким Мустафићем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Овај Војислав Јекић?

СВЕДОК К: Молим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Војислав Јекић?

СВЕДОК К: Да, који је студирао са тим неким, како се звао, Фадилом Мујићем, са Фадилом Мујићем који је био, у то време носио је функцију шеф привредног криминалитета, општег и привредног криминалитета, тако се то звало тада у Зворнику. Они су заједно студирали, чини ми се доле у Скопљу, на том Факултету безбедности и онда је он искористио ту неку приватну везу, контактирао телефоном и онда су превезли ове преко.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је контактирао?

СВЕДОК К: Војислав Јекић.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И Мујић?

СВЕДОК К: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када сте Ви сазнали за те људе да су ухапшени?

СВЕДОК К: Ја сам био у Малом Зворнику када су их довели у хотел.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не, пре тога, да ли сте чули неке преговоре? Они су цео дан, кажу, били тамо, кажу ови сведоци који су имали лични контакт?

СВЕДОК К: Чуо сам у штабу од ових Арканових људи да су ухапшени.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисте чули да неко из штаба нешто преговара, да тражи да се они ослободе, јесте чули тако нешто?

СВЕДОК К: Не, не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не?

СВЕДОК К: Мислим да је то ишло овом линијом и сигуран сам да је ишло овом линијом.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте Ви можда некога замолили да те људе, да издејствује њихово ослобађање или тако нешто?

СВЕДОК К: Не, звали смо ми, ја сам звао Османа Мустафића који је био начелник, са којим сам имао коректне односе, звао сам га, наравно, молио сам га, Османе, они су заробљени, ту нема. Нисам знао, ни ко су, ни шта су, дај, заврши то. Он је тада рекао, Драгане, каже, то је немогуће извести, маса се, каже, скупила пред СУП-ом, има триста, четиристо људи, каже, верујте, линчовали би и мене и њих и то нема шансе да им се може помоћи. Међутим, не знам уз које трикове, али Мујић је успео то увече да преко хидроцентралне.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је молио Мујића?

СВЕДОК К: Јекић.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јекић?

СВЕДОК К: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Питам Вас, зато што имамо овде другачије исказе сведока и тако, зато Вас питам?

СВЕДОК К: Добро, добро, мислим, по мојим сазнањима, био сам то вече када су се вратили у хотел «Језеро» у Малом Зворнику. Мислим да је то, мислим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел имао ту улогу неки Марко Павловић, у томе свему и ако знате, која?

СВЕДОК К: Марко Павловић као тада већ, ту који је био присутан на терену, можда је имао у смислу координисања са Јекићем или не знам. Ја не знам да ли је имао било какву улогу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Он каже да сте га Ви молили да то он одради?

СВЕДОК К: Врло је могуће.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да се он представи?

СВЕДОК К: Да, врло је могуће, врло је могуће, јер смо ми молили. Ја сам звао и Османа Мустафића и то, четири човека заробљена и могуће је да је још неко из Кризног штаба звао, звао је ко је могао. Ја сам имао најбоље односе са начелником Мустафићем и знам да сам био задужен и врло је могуће, да сам ја Марка Павловића исто молио да контактира са неким из СУП-а, да их покушамо извући на било који начин.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да би ови били?

СВЕДОК К: Да би људе ослободили, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И шта је било после? Пуштени су?

СВЕДОК К: Да, да. Пуштени су у Мали Зворник. Сутрадан је уследио напад на Зворник. Зворник је заузет у року два-три сата неке пуцњаве.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте Ви били ту када је то било?

СВЕДОК К: Ја сам тада био у штабу у Каракају, у штабу у Каракају, одрађивали смо логистику, шта је могло да се одради везано за ту операцију, али врло брзо је дошла информација да је већина Зворника заузета, овај, заузета.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико је трајало то? Кажете, два-три сата. Јел то било дању, ноћу, ујутру?

СВЕДОК К: Ујутру, у 04 сата, можда до ујутру до 08, не више, не више. Муслиманске снаге су углавном, ово што је било наоружано, повукло се према Тузли, један део је остао на Кули, изнад Зворника, једно узвишење, брдо изнад Зворника које су они контролисали, до негде, чини ми се, наредних двадесетак дана.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, Ви нисте били у граду када су те борбе биле?

СВЕДОК К: Ушао сам први дан када је ослобођен Зворник, ушао сам у Зворник.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесу још трајале борбе после та три-четири сата или је било?

СВЕДОК К: Било је спорадичне неке пуцњаве, неколико људи је погинуло, сећам се, човек из Милића је погинуо пред Робном кућом. Било је још ту неких снајпериста који су остали, неке пуцњаве је било још, али је то било спорадично. Углавном неки, гро тога је одрађено у та прва три-четири сата.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико је страдало људи у граду, да ли Вам је то познато и која је била национална структура тих страдалих?

СВЕДОК К: Па, нама је познато да је, познато је било, јер смо добили ми информацију у штабу да је неколико људи у томе убијено, на који начин, то је питање, али ми смо имали информацију да је десетак људи у том налету убијено,

међу којима је било можда један, два Срба, углавном су били муслиманске националности.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико је тих јединица учествовало, колико људства је учествовало? Кажете и Арканови и војска?

СВЕДОК К: Ту је било укупно, Аркан је имао можда неких четрдесетак људи, имао је још једно четрдесетак ових добровољаца, распоређени у овим разним формацијама и једно стотињак из ТО. Фактички, сада је питање, шта је војска, војска је била састављена од резервног састава од тих људи, који су били смештени у Челопеку, у Дому, у Дому у Челопеку.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесу то неки локални који су се одазивали?

СВЕДОК К: Да, локални људи, јер знате, како се та јединица повлачила одозго из Јастребарског, одакле су дошли, они су остали без војске, расуло и онда су то попунили од ових локалних људи, тако да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Та, мислите, јединица ЈНА која је била ту?

СВЕДОК К: Она је била формално јединица ЈНА, ту је стационарана, али сачињена 99% су локални људи који су изашли из Зворника и околине. Било је пар официра који нису одатле, који су водили ту јединицу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када је град преузет, шта се после догађа?

СВЕДОК К: Када је град преузет, почиње да се покушава успоставити, колико-толико нормалан живот у смислу да се нешто покуша радити, да се заштити нека та имовина која је почела да се пљачка, не знам ни ја, да те институције које су остале, не знам ни ја, банке, СДК, да се покушају заштитити и углавном полиција је то у то време одрађивала. Колико је познато, ни једна банка није пријавила да је обијен сеф, СДК је предат пун новца, не знам ни ја, пошто, ово-оно, та нека имовина колико је могуће. Било је доста разрушених, почело је да се купе ови путнички аутомобили, не знам ни ја, обијање имовине ове приватне, муслиманске, златара, не знам ни ја, ових радњи, тога је било, једноставно, у тој маси није се могло спречити, бар у највећој могућој мери се није могло спречити.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је радио СУП у то време?

СВЕДОК К: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесу подношене неке пријаве, да ли су људи хапшени?

СВЕДОК К: Јесу, подношене су пријаве. Додуше, то је у врло малој мери. И затварани су људи. Ми смо, на пример, двојицу ухапсили, нашли смо их, обијају сеф «Инвестбанке» која је у Зворнику била, филијала, експозитура.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где сте затварали те људе, да ли у МУП-у?

СВЕДОК К: У СУП-у.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У СУП-у? Да ли је била нека зграда притвора, суда у Зворнику, у самом Зворнику?

СВЕДОК К: Не, у то време не, то је тек формирано касније. Мени је познато да је била, али то је већ било касније, то је можда формирано у току маја месеца. Док сам ја био, није била.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И раније пре рата, није била зграда притвора?

СВЕДОК К: Не, не, не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У граду?

СВЕДОК К: Ако говоримо о притвору док сам ја био, била су два притвора. Један је био, док није било у Кризном штабу, у «Алхосу», у приземљу, прва просторија са десне стране и ту је један део Муслимана по мојој процени, десетак, да је прошло кроз тај притвор и то је контролисала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је то прави притвор или нешто тако?

СВЕДОК К: Не, то је била једна соба која има врата, метална, бивши магацин. Ту је била фабрика текстилне.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је ту притварао људе?

СВЕДОК К: Арканова јединица.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: По каквом овлашћењу?

СВЕДОК К: Не знам по каквом овлашћењу, по овлашћењу силе, били су најјачи у то време.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А друга, друга таква просторија?

СВЕДОК К: Друга таква просторија, ја бих рекао, да је то било, да покушамо спречити. Чак, штавише, сећам се комичне сцене у којој сам са Грујићем био у ауту и рекао му: морамо, немамо полицајаца довољно, да спречимо пљачку и он каже: па, није ваљда и у том моменту видим, вози се његов «Рено», украли његов «Рено», возе и дај, заустави да се врати «Рено». Или, не знам, Мухамед Јелкић који је у то време исто био активан у тој Привременој влади, сећам се, пошто је његова кћерка ишла са мном у школу, дошао је код мене, каже, украли ми «Пежоа», не знам. Ја тамо, оно група пет наоружаних људи, које никада нисам видео, нити чуо. Узмемо тог «Пежоа», вратимо, он за два дана, каже, опет отеран, једноставно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Који је тај други, кажете, био простор, где сте Ви то, у МУП-у?

СВЕДОК К: Други је био, притворска јединица у МУП-у, која је имала две просторије за привођење и задржавање лица. Сећам се да смо привели људе који су пљачкали «Инвестбанку», Србе, двојицу Срба који су пљачкали «Инвестбанку», привели смо их ту. Покушавали смо да бар те драстичне случајеве спречимо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел онда радио суд, коме сте, да ли је био тужилац, јесте подносили некеме ту пријаву?

СВЕДОК К: Није, није било суда, тужиоци су побегли, судије су побегле. После се вратили, за једно два месеца и чак штавише, апсурд, сада имате тамо тужиоца који је са нама био у организацији, резервни официр, био, малтене, у Кризном штабу, сада тужи за ратне злочине. Дезертирао, побегао и онда сада тужи, тамо, сада је тужилац тамо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А где?

СВЕДОК К: У Бијељини.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У Бијељини?

СВЕДОК К: Да. Тако да, мислим, то је једна ситуација, не знам, мислим, врло је тешко на овом месту и са ове временске дистанце било колико приближити реално, какав је то био хаос, каква је била ситуација.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта можете да нам кажете о овим људима из Козлука, од почетка? Нешто сте се изјашњавали, па да видимо мало то хронолошки, шта је то било?

СВЕДОК К: Ја сам био у Козлуку дан након заузимања Зворника од стране Срба. Једноставно, дошло је до ситуације да смо добили информацију да је читава група људи, по процени, пет-шест хиљада људи кренуло да се исели из Козлука. Натоварили су већ децу, жене на камионе, тракторе, не знам ни ја. Њима се придружило једно село велико, муслиманско у близини, Горњи Шепак и тако су формирали колону, хоће да крену према Тузли. Ми смо, то је задњи дан када је био Аркан, уствари он је био тај први дан када је нападнут Зворник и отишао је и вратио се и ми смо онда добили наређење од Аркана да то не дозволимо да се они иселе.

Мислим да је прави разлог био у томе, што је била маса људи. Ми нисмо тада имали можда триста мобилисаних људи на читавој територији, њих креће осам хиљада. У принципу је дошло до тог једног састанка доле. На том састанку сам био и ја, био је и Грујић и Мијатовић и био је владика зворничко-тузлански Качавенда, био је ефендија из Тузле, не знам како се зове човек.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Лугавић можда?

СВЕДОК К: Да, онда био је Мухамед Јелкић.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када је то, кажете било, пре?

СВЕДОК К: То је било сутрадан, 09. априла, 09. априла и мислим да је, пошто сам ја био у униформи и полицијско ауто сам возио, са мном је ишао муфтија и Мухамед Јелкић, ја сам из увезао у Козлук. Ми смо ушли сви онако у колони и затекли једну, мислим, хаотичну ситуацију. Један, не знам како да Вам опишем, једни вам псују мајку, прете, једни аплаудирају, љубе, не знате, мислим, та нека помешана осећања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је Вас обавестио да они хоће да иду, да ли су они нешто то званично?

СВЕДОК К: Нама је Аркан дао наређење из Кризног штаба да одемо у Козлук. И ми смо отишли, састали смо се у Месној заједници. Покушали смо и даље гурати ову политику, на свим састанцима, дајте, молим вас да не правимо глупости, да сачекамо решење у Босни и Херцеговини, како ће бити и тако смо се ту и договорили са њима. Формирали смо заједничку станицу милиције између Срба и Муслимана, заједничке патроле да патролирају, обезбедили смо здравствену заштиту, храну и мислим оно стварно све што су тражили у том моменту, сав списак жеља им је био испуњен, комплетан, све што су тражили, да не правимо и да не селе се.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесу добили неку помоћ у храни, у нечему?

СВЕДОК К: Да, да, апсолутно, све што су тражили, у храни, у здравственој заштити, у заједничкој полицији, у било чему и мислим да је, и ја сам повео, пошто је био такав договор, ја сам повео председника Месне заједнице Фадила Бањановића. Чини ми се да је Грујић неку жену болесну и дете, не знам, одвезао у Лозницу у болницу, а ја сам се вратио са овом екипом, са владиком и са овим и повео сам Фадила Бањановића са мном у ауто у Кризни штаб, као представника Месне заједнице, као председника Месне заједнице.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А на чији захтев, јел то тражио Фадил или сте Ви?

СВЕДОК К: Мени је Аркан рекао да се он доведе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Код кога у Кризни штаб?

СВЕДОК К: Код Аркана.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Баш код њега?

СВЕДОК К: Да. И с обзиром да сам ја Фадила познавао дуго година и да смо баш онако другови били добри, он је седео са мном у ауто и питао ме каква је ситуација. Ја сам рекао, Фадиле, веруј ми да ми ништа не контролишемо, сви су добили батине, хаос је. људе које нико не зна, ја ти не могу ништа гарантовати, веруј ми. Чак је он тада оставио неки новац код мене, не знам ни ја, да не би био опљачкан.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел ту био неки Пеја?

СВЕДОК К: Јесте, јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где?

СВЕДОК К: Па, Пеја је био у Кризном штабу, значи сваки моменат када није био Аркан ту, он је био главни. А Аркан да би доказао колико је он главни, он ишамара и Пеју када дође, да може он ишамарати Пеју, па Пеја остале, нас и тако је ишло у круг.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је примио Фадила Бањановића, да ли се сећате?

СВЕДОК К: Фадила Бањановића је примио Пејић.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте Ви били можда присутни?

СВЕДОК К: Не, ја нисам био присутан, само сам га увео у канцеларију у којој је он био. Фадил је био човек уплашен, једноставно, Пејић је наступио према њему као брату, почео се љубити, не знам ни ја, ово-оно. Фадил је човек, једноставно био у ситуацији да спашава кожу, јер је видео каква је ситуација, Зворник је био заузет и једноставно био је кооперативан у том смислу, да се у Козлуку, јер Козлук је велико, то је после Зворника највеће насеље на општини Зворник, да, углавном је насељен муслиманским становништвом, преко 90%, да се не прави никакав проблем и тако. И то је све функционисало до момента док нису они отишли из Козлука.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, значи то је било 09. априла?

СВЕДОК К: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А овде у оптужници нама пише да су они исељени крајем јуна, значи сада имамо три месеца? Јел Ви имате информацију, јесте одлазили Ви?

СВЕДОК К: Јесам, ја сам био код Фадила приватно неколико пута, али у функцији више као директор Аутотранспорта и онако, знате, имате неких школских другова и то, однесете нешто хране, шећера, ово-оно, јер смо ми Срби били ипак у доста повољнијој позицији у то време. Они су били ограничени на тај Козлук и нису могли да се крећу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте Ви живели у граду или?

СВЕДОК К: Ја сам живео тада у селу Бошковићи код Сапне близу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А да ли сте пролазили тамо од Каракаја па доле према Бијељини, Козлук?

СВЕДОК К: Да, врло често, врло често.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта је било ту? Јел било нешто неуобичајено ту на том путу, јел било неких барикада, јесу ти Козлучани излазили слободно, јесу били слободни да шетају?

СВЕДОК К: Они су могли слободно да шетају у оквиру Козлука, али мислим да мимо Козлука нису могли, да није било безбедно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је то спречавао?

СВЕДОК К: Па, да Вам кажем, околину контролишу српске снаге које имају и друга ствар, нико не може да вам гарантује безбедност. Једноставно, због своје безбедности, једно неписано правило, они су остајали у тој Месној заједници Козлук, јер, једноставно, рат се одвија, гине неке брат, сестра, ово, мислим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, то је три месеца, они не излазе?

СВЕДОК К: Не, они су нормално живели у Козлуку.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па, кажем, да. Да ли иду на посао?

СВЕДОК К: Ја морам признати овде да врло брзо, како је српска страна заузела комплетну власт у општини Зворник, да су Муслимани остали без посла. То је један део људи је побегао, један део људи је отишао, јер није хтео из безбедоносних разлога, али безбедоносни услови су били такви, да се њима безбедност на послу није могла гарантовати. Јер, једноставно, кажем, тај период од априла, половине, па негде до краја јуна, је био такав у коме су власт држали јединице добровољачке који су били организовани на неки чудан начин, то је једноставно, СДС који тада није ни функционисао, али владу коју је формирао СДС, једноставно, углавном, нису признавали, тако да је познато у Зворнику да је долазило до вођења Грујића и ове

екипе његове на стрељање од стране «Жутих оса». То сав Зворник, ја сам то видео у центру града.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када је то било?

СВЕДОК К: Па, мислим почетком јуна месеца, нисам сигуран.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Почетком?

СВЕДОК К: Јуна 1992. године.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јуна?

СВЕДОК К: Да је Капетан Драган заузимао општину Зворник. Сећам се да сам пошао нешто службено у општину Зворник, оно неки момци непознати, са црвеним береткама, постројени око општине, заузети, Капетан Драган, питам, шта је, каже, ништа, Капетан Драган заробио, каже, комплетну Привремену владу, тако да, кажем Вам да стање је било доста, доста хаотично. Мислим, било је натписа у новинама, та екипа заустави подпредседника Владе, избаци га, отме му ауто, избаци га из аута, не знам ни ја и још тих инцидената колико хоћете.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И да се вратимо на овај Козлук. Ви кажете, пар пута сте ишли у Месну заједницу. И шта Вам је говорио овај Бањановић Фадил за ту ситуацију?

СВЕДОК К: Са Бањановићем, то су лични контакти, не у функцији било каквих представника власти, нормално да знам, да познајем те људе, власт, што је сасвим нормално, није то пресечено преко ноћи маказама, ако си смењен и отишао на другу функцију, али у принципу, стање је било задовољавајуће. Мислим, шта је задовољавајуће? У то време, значи, жива је глава, има се нешто јести, пити, нико те не туче, не малтретира, ако се то може рећи да је то задовољавајуће. У време тог рата, тих услова, то је било, ето и ја лично од њега нисам имао примедби, сем појединачних експеса, где је неко дошао, неке нешто претио, ово-оно, али, колико се сећам, оних најдрастичнијих случајева убистава, не знам ни ја, силовања, није било.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У месту?

СВЕДОК К: У том периоду у Козлуку.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел било неких борби ту у Козлуку или ван Козлука?

СВЕДОК К: Да Вам кажем, мислим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где је било ратиште?

СВЕДОК К: Ратиште је од Козлука било је веома јако ратиште на четири километра и сада, схватите која је то ситуација, горе је село Витиница и тај део који има две хиљаде муслиманских кућа груписано и између је српски појас од четири километра и имате иза леђа још хиљаду муслиманских кућа. Врло нека ситуација која не знам како је опстајала, али опстајала је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У ком другом месту, тих хиљаду кућа?

СВЕДОК К: Витиница, село.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ту су исто биле муслиманске куће?

СВЕДОК К: Да, и то је остало по Дејтону, и дан-данас је ту ентитетска граница. Тако да је и данас ентитетска граница Козлука није даље од четири километра.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, и данас у Козлуку има Муслимана?

СВЕДОК К: Да, да, има.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Без обзира на границу, ту што је код Витинице?

СВЕДОК К: Да, да, један део људи се вратио и то има мало проблема, али углавном су.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, каквог утицаја је имала та удаљеност четири километра ратишта од Козлука? Да ли су ти војници упадали?

СВЕДОК К: Да Вам кажем, видите, замислите сада, на четири километра одавде, тучете се са Муслиманима и гину сваки дан људи, а четири километра иза леђа Муслимани нормално живе и шетају, мислим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: На шта то указује?

СВЕДОК К: Па, врло је тешко било обуздати људе да сада, да не реагују, јер, једноставно, ми смо се побили по некој основи за коју никада нисмо знали, побили су се као Срби и Муслимани и сада са једнима се тучеш, а једне штитиш иза леђа, а све то на дистанци од четири километра, мислим, нека ситуација која је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел било конкретно угрожавања тих људи у Козлуку?

СВЕДОК К: По мојим сазнањима.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Кажете нема борбе? Јесу они имали оружје, јесу ти људи били наоружани, ти Козлучани?

СВЕДОК К: Не, они су, они нису имали, они су, бар колико је речено, они су предали званично наоружање које су имали. Било је ту, углавном, биле су легално ловачке пушке, пиштољи, али био је део и илегалној наоружања које су они предали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Значи да закључимо, јел онда они нису ратовали, ни против кога, Козлучани, ако су предали оружје?

СВЕДОК К: Да Вам кажем, становништво Козлука је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Становништво, да?

СВЕДОК К: Урадили они следећу ствар: највећи део војноспособних је побегло преко шуме на ту линију од четири километра и прикључили се својим јединицама тамо, са друге стране.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Али у месту, да ли је било борби?

СВЕДОК К: Не, не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел долазио неко код њих да се бори против њих, да њих неко?

СВЕДОК К: Не, не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Пуца?

СВЕДОК К: Они су имали заједничке патроле са Србима, имали су заједничку полицију и обезбеђивали су, кажем Вам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је, онда, њих угрожавао или они некога? Ко је ту кога угрожавао?

СВЕДОК К: Ја колико знам, да нико, нити су они угрожавали Србе, нити су Срби њих, али, једноставно, кажем Вам, постојала је та потенцијална безбедносна опасност.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А, потенцијална?

СВЕДОК К: Да. А то је потенцијална безбедносна опасност, а, иначе, колико је мени познато, неког великог угрожавања није било, ако кажем, у то време да је жива глава, да има храна и да има нека, колико-толико слобода кретања. Они нису имали, наравно, све, да се разумемо, нису имали све врсте слобода које су имали Срби у то време на општини Зворник.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како онда дође до тог њиховог иселјавања, колективног, крајем јуна? Јесте били Ви ту?

СВЕДОК К: Нисам био.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте чули?

СВЕДОК К: Моји камиони нису учествовали, једноставно, чуо сам једног јутра да је Козлук исељен преко Србије за Мађарску. То је нека овај информација и касније ми се Фадил јавио телефоном из Аустрије.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта каже?

СВЕДОК К: Па, ништа, да је било више у Козлуку неиздрживо и да су морали, овај, напустити, једноставно, јер и они су се плашили развоја ситуације. Видели су све више људи из Тузле, из Живиница, из Сарајева је напуштало, бежало, ту територију коју су контролисале муслиманске снаге и долазило је на територију општине Зворник, тако да се десило да у том периоду, ми смо имали преко двадесет хиљада људи који су дошли у Зворник и које немате где да сместите. Сада, видите, њега је неко из Живиница протерао, истерао га из куће, не знам, дошла је једна екипа из Брњице, од њих неколико хиљада, који су се пробили преко планине који су имали неколико мртвих у том пробијању, и сада они живе у Спортској дворани, а Муслимани живе нормално у својим кућама и то је у то време, схватите, тај притисак је био једноставно неиздржив.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хајте, да ли можете неки закључак да изведете? Шта то значи, двадесет хиљада људи, избеглица је било, они сада уђу у ове куће, док су ту ови или како?

СВЕДОК К: Да, био је притисак, тако је, био је притисак од стране избеглих лица.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: На кога?

СВЕДОК К: Па, на власт, на привремену власт да се Муслимани иселе и да могу ући, док је привремено стање, да ови живе у њиховим кућама, пошто су они истерани из Живиница, из Тузле и не знам тих територија, да се изврши, на неки начин, нека присилна размена.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Присилна размена?

СВЕДОК К: Да, ја би то тако дефинисао, јер су већ ови истерани, нека они иду у њихове куће, па док не дође до решења. На крају крајева, тако је и било.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко одлучује да се изврши та присилна, како Ви кажете, присилна размена?

СВЕДОК К: Је не знам ко одлучује, вероватно у то време, органи власти, али тачно који ниво и ко је тачно, нисам био тада.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је ту био орган власти у Зворнику?

СВЕДОК К: Била је Привремена влада, била је војска, била је полиција, био је штаб ТО, неколико органа власти је било, ако се може рећи да су они могли имати власт у условима које сам описао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нама су сведоци из Козлука рекли да су тамо били исценирани неки напади. Јел Ви нешто знате о томе?

СВЕДОК К: Ја не знам око саме технике и око самог.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Уочи тог исељвања да су били као неки напади, исценирани, у месту?

СВЕДОК К: Ја сам то чуо, пратим ово суђење, нормално, преко средстава информисања, то сам чуо шта су изјављивали, али, ја стварно нисам био тог дана.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви лично да ли знате да су уочи тог, били као неки напади?

СВЕДОК К: Не, стварно појединачне догађаје на тај дан и колико је то трајало, дан-два, колико је трајало, не знам стварно како се то одвијало.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А да ли је Вама познато, да ли су ти људи знали да ће морати да иду или је то за њих било неко изненађење или како?

СВЕДОК К: Да Вам кажем, ја сам био и са Фадилом после сведочења, једноставно, другови смо. Мислим да, сада је мало иронично, али ја мислим да је њихова жеља била да се извуку из те ситуације, више него што су истерани.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како то мислите, јел то из разговора са Фадилом или?

СВЕДОК К: Не, не, не, наравно, видите, да Вам кажем, они су огорчени на то исељавање и логично да они и дан-данас, не слажемо се око неких детаља, и дан-данас се дружимо, али се не слажемо око неких детаља.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел има нешто око чега се слажете, везано за исељавање?

СВЕДОК К: Па, видите, ја не знам тачно детаље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када се погледа са дистанце неке?

СВЕДОК К: Сем неке, сем неких тих сцена, којим је, та екипа из Козлука људи набројала, да је било неких ружних сцена, малтретирања жена, да је било убиство једно, два, не знам ни ја, чини ми се, то су они набројали стварно, за које ја не могу да тврдим да јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када сте Ви чули за то?

СВЕДОК К: Ја сам чуо од њих, када су се после вратили, када смо причали о тим детаљима и то, да је било убистава, да је било не знам ни ја. Ја не могу да тврдим да то јесте, да није, јер стварно нисам био присутан, али мислим на начин на који су они исељени, ово је сада иронично и знам да ће ми то замерити што кажем, да је то било у условима највећег комфора који је могао бити у то време, 1992. године обезбеђен некој страни, јер може се, ево, упоредити било која група Срба која је исељена из било ког места.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, начин исељавања је један од, да кажемо, сегмената тог исељавања, али узрок и то, овде имамо различите изјаве. Једни кажу да је то било потпуно добровољно, наиме, да су ти људи хтели да иду, а други кажу да су принудно исељени. Јел Ви о томе нешто знате?

СВЕДОК К: Ја о томе стварно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када кажете, они су огорчени, зашто су огорчени, ако смо овде чули да су они хтели да иду? Како би били огорчени, ако су нешто желели? Јел Вам то сада логично?

СВЕДОК К: Ја знам изјаве које су узимале, знам додуше, званична Радио-телевизија, од њих када су излазили, знам да су захваљивали, љубили државу у то време и све што има могуће да изађу на начин.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Зашто су огорчени?

СВЕДОК К: Да ли је то монтирано, није, да ли је то пропаганда, не знам, то је сада врло дискутабилно. Али променило се, четрнаест година, због тога и друга ствар, знате, како то иде. Они имају обавезе према свом народу, једноставно, сваки сведок који дође са бошњачке стране је инструисан на неки начин. То је позната ствар, ту нема ништа непознато.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел то важи само за Бошњаке?

СВЕДОК К: Па, да Вам кажем, па и ми исто. Ја и дан-данас, једноставно, ја и дан-данас сматрам, ја бих волео да остане Југославија и док ћу год жив бити и до год има један Србин тамо, ми ћемо се борити.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, то је друго питање, жеље, говорим о сведочењу, кажете?

СВЕДОК К: Све је повезано са тим, ми смо се задржали на тој идеји и дан-данас слажемо се у много ствари, али око тога никада се не слажемо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Око чега?

СВЕДОК К: Па, око заједничке државе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, то је сада мало шире питање за ово суђење.

СВЕДОК К: Оно задире у сваку пору.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, па, не, не, да видимо на терену, ако је Вама познато, за тај Козлук, кажете, огорчени су?

СВЕДОК К: Ја сам Вам рекао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел Ви лично знате да су они желели или Вама то лично није познато, то Вас питам?

СВЕДОК К: Мени то није лично познато.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Кажете причали сте са Фадилом?

СВЕДОК К: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли Вам је он рекао да су они желели или није или шта?

СВЕДОК К: Он ми је рекао да нису желели, наравно, али ја сматрам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како сте Ви то закључили да су они желели?

СВЕДОК К: Ја кажем, ја сам рекао да је то моје мишљење, сматрам да је неискрен сада, ево како сам закључио. Закључио сам на основу оног што сам видео, радио – телевизијске извештаје, новинске, да су они ишли до Суботице.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: На основу тога?

СВЕДОК К: На основу тога.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како, рекосте малопре, била је та присилна размена да се изврши?

СВЕДОК К: То је, видите, ако су Срби дошли из Тузле, из Живиница, или не знам ни ја, и ако су истерани, они су вршили притисак на власт у Зворнику, да убрза тај процес.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Исељавања?

СВЕДОК К: Исељавања, да би они могли да се сместе, јер ја сам био у Хали у Зворнику у којој пет-шест хиљада људи лежи на поду, лежи на трибинама, где су жене, деца и то и логично је да су они тражили, притисак на власт да уради размену тих кућа.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте чули да је рањен неко приликом тог исељавања?

СВЕДОК К: Јесан, накнадно, чуо сам од ових људи из Козлука, Фадила и ових људи, чуо сам да је, они су ми рекли да је било убистава, кажем, да је било рањавања, да је било малтретирања жена, силовања, али ја стварно немам никаква сазнања о томе и нисам био ту.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта сте чули да се десило са њиховом имовином?

СВЕДОК К: Па, познато је то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нешто сте се и о томе изјашњавали.

СВЕДОК К: Опште је позната ствар да су, да је имовина после распоређена, била је нека ја мислим у општини комисија која се бавила располагањем те напуштене имовине, то се тако звало, у условима речено «напуштене имовине», али, то је додељено људима који су остали без, управо овим који су протерани из Тузле, из Живиница и тако.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Под којим условом, како је то сада додељено?

СВЕДОК К: Критеријуми су били, број чланова породице, домаћинства, и не знам ни ја, социјални неки статус.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел на одређени период или на стално или како?

СВЕДОК К: Не, не, то је додељено на привремено коришћење. Никома није додељено стално, нити је било било какве промене у власничким књигама у

Зворнику, нити у било којој институцији, него је било дато на привремено коришћење, до неког решења.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тим избеглицама?

СВЕДОК К: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта се десило са том имовином? Да ли је то сачувано?

СВЕДОК К: Колико је мени познато, у Козлуку и у свим местима, знате шта, оне покретне ствари које су могле да се опљачкају, већина тих ствари, да се разумемо, нестала је, трактори, камиони, аута и то, али углавном.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А, намештај, покућство, техника?

СВЕДОК К: Углавном некретнине и намештај домаћинства је сачувано, јер је он био у функцији ових људи који су дошли са стране и наставили су то користити.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Помињали сте у истрази нешто да кажете везано за тај Козлук, кажете, у Зворник је дошло петнаестак хиљада Срба који су протерани из Тузле, Зенице, Живиница, они су већ били смештени у спортским дворанама, халама, били су нервозни, било је сукоба између њих и домаће власти, ви ту држите Муслимане који су у својим кућама, шепуре се, нормално живе, раде, а нас су протерали. Мислим да је тада Кризни штаб и Привремена влада одлучила, више нису могли контролисати ни безбедност тих људи, да је одлучила да те људе, једноставно, склони због те ситуације. Мислим да је кључни моменат био процена да им не могу више гарантовати безбедност у таквим условима у којима је Козлук удаљен од ратишта три километра и где нон-стоп довозе српске борце који гину на линији, а они ту нормално живе. На кога сте мислили када кажете, да им не могу гарантовати безбедност, јел од тих избеглица или од војника, или од кога?

СВЕДОК К: Управо то што сам сада рекао, управо је то суштина овог исељавања Козлука, по мом мишљењу, јер, једноставно, маса тих људи који су дошли са стране, као добровољци, нису разумели ту ситуацију и покушај Привремене владе да на четири километра, три, четири километра гину са Муслиманима, а на три, четири иза леђа чувају их и мислим да је ситуација доласком ових људи, пробијањем из Брњице, из ових делова, где су доста имали губитака у том пробијању, да је прокључала и мислим да Привремена влада, једноставно, није могла више издвајати толико полиције и војске да их чува, да им гарантује безбедност и мислим да је то био разлог, али моје лично мишљење, ја ћу поновити, кажем, није ми нико то од ових Муслимана рекао лично, али да су они исто били врло, врло задовољни тим решењем у таквој ситуацији, у тим околностима и под таквом ситуацијом каква је била 1992. године у Козлуку, да су они у то време били изузетно задовољни тим решењем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте чули да можда неко није хтео да иде, да није желео да оде, евентуално?

СВЕДОК К: Ја немам такве информације, стварно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел Вам још нешто познато о Козлуку, евентуално?

СВЕДОК К: Ја, рекао сам, врло мало знам, нисам био тада у Привременој влади и нисам учествовао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је превезао толике људе, то је било 1.800 и нешто људи, колико ту треба аутобуса?

СВЕДОК К: Не знам, као и сваки грађанин ја сам видео да превозе аутобуси ови Зворника и тамо после воз, али стварно ништа не знам о томе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Чији аутобуси, којег предузећа?

СВЕДОК К: Не знам стварно. Претпостављам да су ови из «Дринетранса», «Дринатранс» Зворник су били ангажовани, као што су врло често и камиони транспорта, када треба да се они ангажују.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Ко је ангажовао, ко је могао да ангажује камионе, пардон, аутобусе «Дринетранса» од власти?

СВЕДОК К: Да Вам кажем, ја из искуства не знам тачно аутобусе «Дринетранса», али из искуства око мојих камиона којима сам ја био директор, могла је да ангажује полиција, могла је војска и могао је ТО или Привремена влада, од те четири институције једна је могла да ангажује и имали су приоритет, јер се то сматрало да је за потребе ратишта и то је увек имало приоритет.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А од те четири институције, има ли нека која је главна, која је «капа» за остале или нема, Привремена влада, војска, ТО и полиција? Нешто сте се и о томе изјашњавали.

СВЕДОК К: Па, да Вам кажем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта ту има старије, јел то све исто?

СВЕДОК К: Није могао господин Грујић да нареди Драгану Обреновићу који је тада био најистакнутији, на пример, од војске Југославије. Мислим да је могао имати утицаја на полицију, на полицију је могла имати утицаја или на ТО. Међутим, у то време, командант ТО је био Бранко Поповић.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тог 26. јуна?

СВЕДОК К: Па, не знам тачно датум, али у то време.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро крајем јуна?

СВЕДОК К: Је био командант То и да Вам кажем, Привремена влада је имала у њега овако велико, велико поверење. Имао је знатан утицај на рад Привремене владе и ако мислим, не знам да ли је био члан Привремене владе, он је био шеф ТО, па не знам да ли то подразумева да је био члан Привремене владе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Командант штаба ТО, да ли је учествовао у раду Кризног штаба, тог, да кажемо, претече Привремене владе, док је био Кризни штаб?

СВЕДОК К: Видите.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да Вас питам овако. Ко је по функцији био члан Кризног штаба у оно време, на почетку рата, у априлу? Ко је ту још улазио?

СВЕДОК К: По функцији су били председник српске општине Мијатовић, господин овај кога ословљавамо са Њ и господин кога ословљавамо са Н, Бранко Грујић, ја, био је Миленко Мијић, био је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Он је био начелник СУП-а, је ли тако?

СВЕДОК К: Био је начелник СУП-а тада, онда, било је још неких људи, али промена у ТО, Стеван Ивановић је био, онда.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А командант штаба ТО, знамо да су се мењали, али, да ли је био, јел улазио у састав или не?

СВЕДОК К: Јесте, док сам ја био, командант штаба ТО је био и члан Кризног штаба.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли знате после, да ли је био члан и Привремене владе, да ли је ишао на састанке?

СВЕДОК К: Нисам био присутан, мислим да јесте, али нисам био присутан, не знам тачно, не бих смео са сигурношћу, али мислим да јесте био члан Привремене владе, али сада не смем тврдити са сигурношћу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Хајте нам мало испричајте онда, када сте већ поменули Бранка Поповића, ко је тај човек, како се он ту појавио?

СВЕДОК К: Па, ја сам господина Поповића упознао преко Радослава Костића који је родом из околине Зворника и кога сам случајно упознао преко мог пријатеља једног који и дан-данас ради код мене у фирми, то је његов кум. Купио сам ауто од њега, «Голфа» неког, «јединицу», 1990. године. Он је био тада командир станице полиције у месту Дарда код Осјека.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Костић?

СВЕДОК К: Да. После тога смо се дружили. Онда су избили сукоби у Хрватској. Он је обнашао неке значајне функције у том делу Славоније. Мислим да је био и начелник полиције за, да ли се то звала општина Бели Манастир или је општина Дарда била посебна, нисам сигуран, али је био неки начелник полиције тамо у неком СУП-у и у то време је кренула она ситуација коју сам Вам описао, предратна ситуација у којој су се почеле стране наоружавати.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел то сада већ јесен 1991. године или?

СВЕДОК К: Јесте, то је сада већ јесен 1991. године и он нама помаже око наоружавања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Костић?

СВЕДОК К: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како то? Ко то тражи од њега, Ви?

СВЕДОК К: Ми тражимо, да. Ми тражимо, свесни, кажем Вам, ја сам Вам рекао, дан-данас постоји у месту Годуш споменик, да је основана Патриотска лига у октобру 1991. године. Онда Вам је јасно каква је ситуација, па сада да не би улазио у историју, да вас све замарам, како је тај крај прошао у Другом светском рату, не знам каква су била искуства, то је посебна прича, није предмет овога данас, али.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, он из Хрватске помаже Вама?

СВЕДОК К: Јесте, то је тада била Република Српска Крајина, не би он из Хрватске, него из Републике Српске Крајине тада и ја сам ступио са њим у контакт и упознао сам у Сомбору на једном ручку господина овога Бранка Поповића.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Као Бранка Поповића или као?

СВЕДОК К: Не, не, не, ја сам га упознао тада као Бранка Поповића.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У Сомбору?

СВЕДОК К: Јесте и он је био једна веза, контакт, пошто је Костић врло брзо прешао да ради у Државној безбедности Србије, ја нисам никада био код њега у канцеларији. Знам да је имао неку високу функцију тамо и не знам шта је радио, тачно не знам, али нисам никада био са њим, код њега службено у канцеларијама, али смо и даље наставили врло, контакт смо имали врло чест.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када је он то прешао у ДБ Србије?

СВЕДОК К: Па ја мислим да то се поклапа негде крајем 1991. године, мислим, да је то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, Ви сте упознали већ Бранка?

СВЕДОК К: Јесте, ја сам већ упознао Бранка.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Преко њега?

СВЕДОК К: И он нам је био један контакт, пошто сам ишао неколико пута у Барању, он нам је био контакт, јер је Сомбор станица, преко које се пролази за Барању. Обезбеди ми хотел, неко гостопримство, одведе ме на ручак, не знам ни ја и тако у оквиру тога и нама је Костић два пута помогао и доставио неко наоружање у општину Зворник коју смо ми по неким страначким принципима, поделили међу Србима у општини Зворник у смислу, ја стварно никада нисам учествовао ни у

једном састанку, на коме се није говорило само о томе, због искустава из прошлих ратова, да покушамо се само заштитити, жене и децу и имовину.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како је он то послао? Јесте Ви ишли по то или како је то било?

СВЕДОК К: Да, ишао сам ја, ишао сам ја и једноставно, они су имали, пошто је код њих, чини ми се једно време тада већ било неко примирје потписано или нешто, не знам ни ја и имали су тог вишка и једноставно товаримо на неки камион, натоваримо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где сте ишли, тамо у Крајину?

СВЕДОК К: Да, натоваримо брашно преко и превеземо то преко границе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте још негде ишли осим у тај Бели Манастир или где већ?

СВЕДОК К: Једном смо довели овде из Београда, једном из Београда исто у његовој режији. Како је то дошло, не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Костића?

СВЕДОК К: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Какве везе Бранко Поповић сада ту има?

СВЕДОК К: Па, Бранко Поповић је био добар, познавао се са њим, био је добар са њим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како Вам је Костић њега представио? Ко је он, шта је он по професији?

СВЕДОК К: Да је добар његов пријатељ и да је патриота, да хоће помоћи у том смислу, логистичком, да обезбеди камион, да нешто, не знам, у том смислу, логистичком ако нешто може да помогне, да је патриота који хоће да помогне око тога.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А шта каже, шта он ради, где је он запослен?

СВЕДОК К: Ја сам био код Поповића, он је радио у уљари у Сомбору, водио ме, био сам код њега у фирми.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел тамо живео или?

СВЕДОК К: Био сам код њега и у стану где је живео, упознао сам му и породицу, живео је у Сомбору.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И када је почео да долази овамо?

СВЕДОК К: Он је почео да долази негде, па отприлике када је то кренуло са наоружавањем. Отприлике око, крајем 1991. године, можда почетком 1992. године.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И где онда буде?

СВЕДОК К: Углавном је био у хотелу «Језеро» у Малом Зворнику, а био је два-три пута и код мене и не знам у тим, он је био, углавном је био у хотелу «Језеро» у Малом Зворнику је, колико је мени познато.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И како је почео да се ангажује ту, на којим пословима, како се то одвија сада са њим?

СВЕДОК К: Знате, ми смо све људе добровољце који су могли да нам помогну саветом или нечим конкретним, врло радо прихватили, с обзиром на позицију коју су Срби имали у то време у Зворнику. Ја сам Вам описао на врло тешку позицију Срба која је била, не мислим, али, висило је нешто у ваздуху после те Словеније, Хрватске.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта је он могао да Вам помогне, осим тога што је патриота, шта конкретно, новцем или везама или знањима, чиме?

СВЕДОК К: Имао сам неке конкретне према њему захтеве, везано за логистику, да обезбеди неки камион или тако, везано за.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И одакле камион?

СВЕДОК К: Да, требало је неко то оружје покрити неким брашном, не знам ни ја, да би могло прећи преко границе, знате, патроле су мешовите и у том смислу је помагао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У неком стручном смислу, да ли је помагао?

СВЕДОК К: Па, он је, ја не знам како је до тога уопште дошло, он се после представио као мајор Марко Павловић.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Он се представио?

СВЕДОК К: Да, када је почео сукоб у Зворнику, уствари, ми смо сви знали, знао је и Грујић и ми сви да он није Марко Павловић, али није то било ништа неуобичајено у то време, почетком рата. Чак знам неке поједине официре и то који су исто деловали под неким надимцима и он се представио тако.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А откуда мајор?

СВЕДОК К: Молим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је био мајор?

СВЕДОК К: Видите, Зворник није имао војске, никада седиште није имало војске ту и вероватно да би оставили неки ауторитет, да би оставили неки ауторитет.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви мислите да се зато он тако представио?

СВЕДОК К: И да је као представник ЈНА, јер, једноставно, да би имао неки ауторитет, јер једноставно, шта да је рекао, ја сам референт у уљари Сомбор, шта, са ким си разговарао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте га Ви питали јел он стварно у војсци био некада или?

СВЕДОК К: Не нисмо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли има неки чин?

СВЕДОК К: Нисмо га питали. Ми смо знали да он није Марко Павловић.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте знали да није војно лице, обзиром да каже да је мајор?

СВЕДОК К: Да, знали смо да није војно лице. Прихватили смо његову улогу, али је имао он добре контакте са Војском Југославије. Са којим тачно људима, не знам, али је имао добре контакте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Помињали сте неког Милошевића, овог Јанковића Саву, не Милошевића?

СВЕДОК К: Да, генерала Саву Јанковића, команданта Тузланског корпуса.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је њега познавао?

СВЕДОК К: Па, нисам чуо питање тачно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је познавао њега, нешто сте се о томе изјашњавали?

СВЕДОК К: Па, Саву Јанковића смо ми сви познавали. Саво је долазио код нас у МУП на разговоре, долазио је и код овога господина Њ у општину, где је он тамо радио и не знам ни ја.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли га је Поповић знао?

СВЕДОК К: Па, ми смо имали информације да је он имао са њим контаката, али ја не знам, никада нисам присуствовао, нити сам чуо, нити видео, али била је информација, отприлике се мало, да ли је то неко правио околу мит или је, не знам, ја нисам чуо никада од господина Поповића лично, али, да ли је неко околу правио његов имиџ или неки мит да је он некакав свемогућ, не знам ни ја, али отприлике је било, знате оно, био је као Тито, не знам ни ја, у то време за нас је Саво Јанковић био командант корпуса, неко ко Вам је гарантовао неку безбедност.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел Вам то Поповић причао да је био код тог Јанковића?

СВЕДОК К: Не, не, мени никада није он рекао конкретно нити лично, али је околу та протурена прича за њега. Знате, он је за нас био мало и мистериозан у смислу ко је човек, шта је, ко је, какав, једноставно, ја са њим никада нисам причао на ту тему, нити је он хтео да прича на ту тему.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Војске или шта, контаката?

СВЕДОК К: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте се некада лично уверили да има контакте са војском добре, да зна некога, са ЈНА?

СВЕДОК К: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Са ким?

СВЕДОК К: Па, ови што су долазили овај пуковник Тачић, не знам који је био, Саво Јанковић, тамо помоћник, знам да га је уважавао максимално, Драган Обреновић који је био командант те јединице која је била у Зворнику и углавном ти официри који су са нама контактирали су га уважавали, што је за нас био овај индиректан закључак да он има добре контакте са војском.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А тај Драган Обреновић он је дошао, кажете, из Јастребарског. Када је он дошао ту, на терен?

СВЕДОК К: Зворник никада није имао војску ту на својој територији и повлачењем из Словеније јединица и Хрватске, он је дошао у Зворник, негде се то поклапа у јесен 1991. године, тачно се тада поклапа и онда су они поставили, знам да је био сукоб код нас у полицији, они су поставили да обезбеђују мостове.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где су се стационирали? Колико је он имао људи?

СВЕДОК К: Они су били стационирани, његова једна јединица, знам да је била стационирана у Челопеку, у Дому културе, где се касније дешавају ови проблеми, у истом том Дому културе је био стациониран Драган Обреновић са, његова јединица, уствари.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико он ту борави?

СВЕДОК К: Молим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико је био ту укупно?

СВЕДОК К: До почетка рата.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И онда?

СВЕДОК К: И онда су они тако функционисали док није укинута ЈНА. После укидања ЈНА и проглашења Војске Републике Српске, команда војске је прешла у напуштену фабрику обуће Стандард.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А Обреновић, јел ту све време?

СВЕДОК К: Обреновић је све време ту у континуитету. То је један од ретких официра који је баш био у Зворнику у то време у континуитету.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И какав он има однос са територијалном одбраном и са овим Павловићем?

СВЕДОК К: Па, видите, овај, почиње тај сукоб. Босна се проглашава независна, војска има став да то не признаје, а ми дошли као «кец на десетку» и ми то не признајемо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И ко сада одрађује? Они не признају, ко одрађује сада то?

СВЕДОК К: Удружујемо се против оних што признају.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел заједно са војском?

СВЕДОК К: Заједно са војском, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нешто сте се изјашњавали, војска нешто глуми, па, шта сте мислили?

СВЕДОК К: Видите, овај, војска је мало, нормално, војска је покушала ту, не могу да кажем, до задњег момента неку нит, као да буде, да се представи да буде муслиманска и српска. Међутим, сам однос Муслимана који нису ишли у војску, довео је до тога да је 99% било Срба. И онда је логично да преовлађује та српска идеја, преовлађује у војсци, која подржава Југославију, у оним основама у којима су били, уствари не признаје отцепљење Босне и Херцеговине и ту је та нит која нас уједињује против оних који то не прихватају.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И како се то на терену одражава?

СВЕДОК К: Одражава се тако што Срби масовно улазе у резервне саставе војске, а војска, овако, оберучке даје им наоружање и опрему и све остало, јер они имају исто став, то се дешава 05., 06. априла, 07., 08., они имају став да Босна и Херцеговина не може да се одвоји и логично да све снаге које покушавају да делују у том правцу, они су непријатељи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта се дешава са тим Обреновићем? Јел он иде на тај Кризни штаб, на седнице, јел учествује у раду?

СВЕДОК К: Док сам ја био, Обреновић је учествовао у Кризном штабу. Он човек није одлучивао, али је износио предлоге, био упознат са радом и свим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, присуствовао је тим седницама и то?

СВЕДОК К: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел примао плату?

СВЕДОК К: Он је примао плату редовно у војсци. Касније, тек касније када је Војска Републике Српске одвојена, док није успостављен тај буџетски систем на нивоу Републике, то је требало времена, општина је исплаћивала, није то плата, него неки додаток људима, то су наши становници, грађани, радници који су из фабрика мобилисани да учествују у том сукобу и једноставно, обезбеђивала им се нека надокнада да приме, колико-толико.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Рекли сте у свом исказу, да га је ТО плаћао. Када је то било?

СВЕДОК К: После, после.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То што сада кажете, када ови оду?

СВЕДОК К: После, да, да, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли Ви знате када је отишла ЈНА, отприлике?

СВЕДОК К: Па, ја мислим да је то било негде 28. априла или 22. маја, нисам сигуран, крајем априла или почетком маја донета је она Уредба Савезне Републике Југославије о повлачењу и дат је рок од петнаест дана, да се јединице повуку и то је и урађено, али део тих јединица, Обреновић је рођен у Рогатици, у Републици Српској је рођен.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Остаје ту?

СВЕДОК К: И део војске која је рођена ту, остаје, не прикључује се, не враћа се. Његова јединица, сећам се да је враћена у Вршац или не знам где. Он остаје ту.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Као?

СВЕДОК К: Остаје као припадник даље Војске Републике Српске, не Војске Југославије, него припадник Војске Републике Српске.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када, тог истог дана се формира Војска Републике Српске?

СВЕДОК К: Истог дана, да, истог дана када престаје, када је крајњи рок иселења Војске Југославије, или тадашње ЈНА из Босне, истог дана се формира Војска Републике Српске и оснива се Главни штаб на челу са генералном Младићем и даље се формирају јединице, већ по неком војном устројству.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ми смо овде чули нека другачија сведочења, да је то доста трајало? Неки сведоци кажу да је то формирање трајало? Јел Вама нешто познато?

СВЕДОК К: На папиру је то, знате, они су донели одлуку, на пример, не знам ни ја.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То што сте Ви сада рекли, јел то на папиру или у пракси?

СВЕДОК К: Па, то је на папиру, то док је заживели у пракси, то је протекло месеци и месеци.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То Вас питам, да разликујемо, ако има разлике.

СВЕДОК К: Формирати једну војску у условима у којима је комуникација испрекидана, телефонска, путна комуникација, не знам ни ја. У то време.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Обзиром да кажете да одлази ЈНА и тог дана на папиру та војска, а шта се у пракси дешава?

СВЕДОК К: У пракси имате пола Републике Српске преко Брчког држе Муслимани, не може да се прође одвојено, за себе, малтене, пресечено овде код Вишеграда исто у неколико територија пресечена, није била јединствена та територија Републике Српске, али је донета одлука, вероватно која је имала политичке последице у то време, знате каква је била спољно-политичка ситуација, да значи, није више Војска Југославије, него је Војска Републике Српске и то је на папиру проглашено.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како је у пракси, мај, јуни, када одлази ЈНА? Ко ту сада чини војску и ко њима командује?

СВЕДОК К: По мени је војска заживела у Зворнику доласком Винка Пандуревића, 1993. године. Дотле, чини ми се, све је било неко хаотично стање у коме се.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је командовао у том стању?

СВЕДОК К: Командовали су официри.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Чији официри?

СВЕДОК К: Па, ти који су проглашени, али углавном су официри отишли да буду кувари, отишли да буду, углавном, неки помоћници безбедњака, командовали су бравари, резервни ови официри који су били бравари, учитељи, не знам ни ја, они су преузели углавном јединице, а ова војска.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је тим јединицама командовао, ту на терену?

СВЕДОК К: На терену је неколико се променило команданата војске. Ја се сећам да је био, чини ми се, Благојевић, био је Босанчић, био је Драган Петковић, било их је неколико, али то је била врло брза промена, до доласка Пандуревића. Доласком Пандуревића, он је негде дошао 1993. године, он је остао у Зворнику читаво време до краја рата, био је командант те Зворничке бригаде и као најекспониранији официр са највећим овлашћењима на тој територији.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је плаћао у мају и јуну те, кажете, овога је плаћала ТО? Зашто то кажете, док се није формирала?

СВЕДОК К: Па, видите, шта се дешава: требало је одржати неке линије, људи су на линијама. Они су формално Војска Републике Српске, проглашени су, имају команданта. Међутим, требају сада људи да приме плату, јер ће да напусте положаје, немају, немају, једноставно, немају цигарете, немају ништа и онда је у то време, знам да је била пракса, да Привремена влада направи некакав, издвоји из буџета колико може и да направи неки разрез по фирмама које су биле и онда не знам ни ја, ајде ви ћете уплатити 20.000 марака, овај 50.000 марака, према некој економској моћи, скуп се неки фонд пара и онда се тим људима нешто подели, као некакав додаток, док не заживи војска, док не буду људи почели добијати плате из буџета, као што се свуда војска финансира.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И када је то, отприлике, заживело? Јел то заживело тада у јуну или јулу?

СВЕДОК К: Одмах, одмах је то, почела је то пракса одмах и мај, јуни, колико ми је познато, одмах је то заживело у пракси, јер постављају се, била су егзистенцијална питања на терену.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не, када је то заживело, кажете, преко баш праве Војске Републике Српске?

СВЕДОК К: Није ми познато, али то је трајало неколико месеци, мислим да је то тек негде.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Касније?

СВЕДОК К: Крајем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта се у том међувремену, у мају, у јуну дешава са територијалном одбраном и њиховим војницима?

СВЕДОК К: Не, сви су они преведени у војску, сви су они преведени.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел онда постоји територијална одбрана или не?

СВЕДОК К: Постоји као територијални орган који је у логистичком, он ради мобилизацију, ради логистику, не знам ни ја већ оно што ради по бившем пропису, по бившој некој организацији Министарства одбране.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли учествује у борбама са војском или полицијом или не у том периоду?

СВЕДОК К: Па, ТО је саставни део војске, ТО је саставни део војске и логично да учествује са војском и тим јединицама. Биле су сада неке јединице које су тачно територијална одбрана, али то су везане за ове неке цивилне послове, не знам ни ја, комуналне, ватрогасне, то је већ.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, територијална одбрана постоји и даље као део Војске Републике Српске или?

СВЕДОК К: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ако сам ја добро схватила?

СВЕДОК К: Да, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И ко онда ту командује, том територијалном одбраном?

СВЕДОК К: Па, било је неколико промена у том неком периоду је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесу то ти команданти о којима говорите?

СВЕДОК К: Био је, не знам ни ја, прво је био Зоран Суботић, је био тада, чини ми се, први командант штаба, па је био Зоран Пажин, други командант, чини ми се и затим је био онда, Бранко Поповић је био једно два, два-три месеца у том периоду у коме је, мислим да је ово испитивање, Бранко Поповић је био командант ТО у Зворнику.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хоћете да нам кажете нешто сада о тим добровољцима, коме они припадају, када они почињу да стижу, шта је Вама познато? Где се они пријављују, како они ту сада долазе?

СВЕДОК К: Овако, с обзиром да се Зворник налази на самој обали Дрине, да је преко пута Мали Зворник, Лозница, избијањем сукоба долази до једног великог значајног одзива добровољаца из Србије који желе да помогну ту. Морам признати да је Кризни штаб, док сам ја био, позивао добровољце да помогну у овом сукобу, јер смо очито били нејача страна.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Преко кога сте позивали, како се то позива?

СВЕДОК К: Мислим да је било преко средстава информисања. Ја мислим да је то и прогласом странке СДС на нивоу, са нивоа, али не странке, него кажем руководства Радована Караџића и ових са нивоа Републике.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А на којој територији, са које територије?

СВЕДОК К: На свим територијама, на свим територијама, позивали смо ми све Србе који су у Србији и у осталим државама који могу да помогну финансијски, лично или не знам ни ја.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И када су почели да се одазивају, да долазе?

СВЕДОК К: Па, да Вам кажем, они су почели самим избијањем сукоба, значи, већ и пре самог избијања сукоба, јер је већ, видите, питање било момента избијања сукоба. Значи, већ негде од, критични моменти су од 04., 05. априла, па надаље. Е, сада, они долазе, појединачно, долазе у разним групама, долазе неке већ јединице које су биле, учествовале на хрватском ратишту, као такве, долазе у разним формацијама.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, обзиром да сада не помињемо Вашу улогу тамо, у том периоду, јел Ви знате, да ли је постојало неко правило како они када дођу, шта се ради са њима? Да ли сте се нешто договарали, где да се примају, како да се организују, како да се распоређују, где да се смештају?

СВЕДОК К: Па, видите, ми смо покушали да направимо ту неки ред, међутим, знате како је која долазила екипа, сећам се док сам био у Кризном штабу, дошла је једна екипа Пиварског. Наравно, нама су најпотребнији на линији. Ми смо на линији, не, не, каже, нас су послали из Београда да штитимо Глиницу. Ништа, отишли људи, узели бараке тамо у Глиници, сместили се.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У Каракају?

СВЕДОК К: Да, у Каракају, 40, 50 људи, наоружаних, искусних са ратишта, не смеш ништа, нема говора. И тако је било разних проблема. Затим, била је, не знам, екипа, дошла «Белих орлова», ви знате, ми нисмо, ми смо родом, наши су преци негде родом горе са Снагова, одоше на Снагово, не знам ни ја, тако да врло мало, врло мало тих добровољаца је учествовало, прихватило организацију и неку шему коју смо ми замислили као тада Кризни штаб.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како сте замислили?

СВЕДОК К: Па, ми смо замислили да се они укључе као добровољачке јединице у резервну полицију, у резервни састав Војске Југославије, па касније у ТО, уствари, преко ТО улазили у састав Војске Републике Српске, значи, то је наша замисао била. Међутим, морам рећи да у првом том налету када је Зворник заузет, било је доста добровољаца који су били дошли два-три дана, направили хаос, у смислу пљачке, у смислу некоректних радњи и према једном делу муслиманског становништва.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел то одмах када су дошли?

СВЕДОК К: Па, то је, значи, враћамо се на први дан упада у Зворник, значи, на тај дан се враћамо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је то направио, од тих јединица?

СВЕДОК К: Па, видите, ја сам мислио тада, колико се скупило добровољаца када су улазили у Зворник, мислио сам одосмо до Беча, бићемо за три месеца у Бечу. Међутим, једноставно, после смо схватили да 90% је дошло да нешто узме и изгубили су се у виду магле, није их било, узели по ауто, како је ко, муслимански ауто, отео, узео и нестао више. Један део, мислим ових, стварно, не бих желео да умањујем улогу добровољаца, оних честитих, поштених, који су били, један део је остао и нормално је прихватио ову структуру коју смо ми замислили и организацију.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како су се они организовали? Рекли сте тамо када сте давали изјаву, да су били у територијалној одбрани, Жућина, Пиварски, Нишки, «Бели орлови» и тако даље?

СВЕДОК К: Па, видите, овај, формално, не формално, него пошто смо ми њих сматрали као јединице које су ту, логично је да и они буду изједначени са правима и обавезама као и наши људи који су ту домаћи. И они су добијали све што добија и домаће становништво, с тим што.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Које становништво?

СВЕДОК К: Које је било мобилисано, мобилисано становништво.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Територијалци ти?

СВЕДОК К: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Локални?

СВЕДОК К: Јесте, јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта су то добијали као локални?

СВЕДОК К: Добијали су да преживе, да има десет цигара дневно и да има брашна и не знам ни ја, неке минималне основне потребштине.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где су смештени са станом?

СВЕДОК К: Један део њих је био смештен у Каракају, била је једна грађевинска фирма «Инжињеринг» где су имали оне бараке, теренске, један део у «Глиници» зворничкој.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А у граду, да ли је било?

СВЕДОК К: Они су касније, знам да су једну кућу, велику кућу, мислим породице Јакуповић, Јакуповић мислим да је породица, једна кућа на приземље и четири спрата, знам да је после ту била смештена ова јединица или део јединице «Жуте осе».

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када је то после?

СВЕДОК К: То је можда почетком маја, у мају или почетком јуна месеца.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како су се ту сместили, да ли им је то дала општина или?

СВЕДОК К: Ушли су и уселили се.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ушли сами?

СВЕДОК К: Не знам да ли постоји неко решење, стварно не знам, не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли су били неки у обданишту, у згради обданишта?

СВЕДОК К: Да, да, да, зграда обданишта је у Каракају исто, постоји једно велико обданиште, фабрике Глинице из Зворника и били су смештени у обданишту ту. Међутим, шта значи смештени? Они су људи ишли, били су на теренима мобилисани су на тим неким правцима који су били ударни, али ту су долазили, имали су базу да се окупају.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је било неко обданиште у граду где су смештени, преко пута неке велике зграде или тако нешто? Да ли Вам је то познато?

СВЕДОК К: Обданиште у граду постоји у центру града до саме касине, али ја не знам да ли су били смештени у обданишту у граду. Мени је познато да су били смештени у обданишту испред круга фабрике Глинице «Бирач», али не знам да су били.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како су се хранили, ко им је обезбеђивао ту храну?

СВЕДОК К: Па, као и сви остали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Који, који остали?

СВЕДОК К: Као и сви остали мобилисани, резервни састав војске ЈНА, па касније Војске Републике Српске. Сви су они добијали храну уз помоћ Привремене владе и

ТО док није војска заживела. Е, сада, било је ту, да Вам кажем још и ових робних резерви које су заплењене. На пример, познато је да у Зворнику постоји пекарско предузеће и знам да је ту заплењено, да је, не заплењено, него остале су велике количине пшенице, која је била из војних резерви. Онда је ту нормално, стављене су у функцију, почело је, дат је налог да се меље толико и толико дневно и да се обезбеђује.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је њима те накнаде у новцу давао?

СВЕДОК К: Новац је обезбеђивала Привремена влада. Спискове ко је био, је достављала војска ТО и значи, у буџету се обезбеди новац, да се ТО, ТО то уз спискове војске.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Проследи влади?

СВЕДОК К: Не, не, спискове војске, обрнуто, значи, Влада, ТО, па војска, Влада обезбеди у буџету паре, да ТО, који провери те спискове ко је све био, које добија од војске и проследи војсци и војска то подели. Обично је то било, не обично, него углавном је било то да обезбеди се готов новац у кешу, јер тада платни промет, логично није функционисао, и банке.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колике су то биле реда величине, јел то у маркама?

СВЕДОК К: То је било, верујте, то су биле минималне, људи су добијали, било је месеци када се није могло људима обезбедити више од 20, 30 марака, по 50, по 100 максимално.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел било разлике међу тим људима у платама? Да ли Вам је то познато?

СВЕДОК К: Ја мислим да је било разлике, да су се третирали људи који су на првој линији, да им је нешто више давано, јер су они били, малтене, 24 сата, и ови људи који су радили нешто у позадини, који, знате, одраде данас 8 или 10 сати, оде кући, нешто може да привреди, ово-оно и прављена је, логично, разлика између тога и ових јединица, ове које су биле на првој ударној линији, које нису имале никаквог фактички прихода, сем то нешто беде која им се да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Каже нам један оптужени да је он имао око 500 марака, супер плату за то време?

СВЕДОК К: Ако се снашао сам, вероватно, али ја знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не, плату, не да је сам, да је добијао плату, то кажем, па, рекох, да ли је било неких разлика?

СВЕДОК К: Не, не, верујте, ја знам колики је био буџет општински, знам колико смо издвајали. Врло брзо је Зворничка бригада дошла до 6.000 људи, тако да тај износ обезбедити, средстава то је немогуће, по мојим неким сазнањима, можда просечна нека плата може да буде максимално до висине 100 марака.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, то сада да нам мало разјасните, како то кажете, ТО па војсци, каква је сада ту разлика за те плате, кажете, Привремена влада одобри средства?

СВЕДОК К: Видите овако, овај, ми смо покушали у то време, имали смо инструкције да глумимо што је више цивилну власт, да покушамо имитирати неко колико-толико нормално стање. За нас је ТО био орган цивилни, територијалне одбране који је као у саставу Министарства одбране, јер је било тада Министарство одбране, а војска је била оперативна снага која извршава задатак на терену. Е сада, увек је било по Закону о народној одбрани да је ТО тај који прибавља материјално-техничка, финансијска средства, а војска их користи. Е, сада пошто овде није било то буџетско финансирање у почетку, да он добије од Министарства финансија, па да

користи за војску, него је ту функцију преузела Привремена влада, да би сачувала колико-толико ситуацију на терену која њој одговара, онда је пребацила део пара војсци, али индиректно преко ТО, јер ТО је то проверавао те спискове, јесу ли ти људи стварно ангажовани или нису ангажовани, да не би дошло до злоупотребе и тако даље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте Ви некада у неком својству или испред општине или Грујић, да ли Вам је познато, сачекивали те добровољце, распоређивали их или можда овај Бранко Поповић, да ли је то Вама познато? Ко је њих ту, они дођу, где дођу?

СВЕДОК К: Док сам ја био у Кризном штабу, они дођу и један део се њих јави у Кризни штаб и у то време док је била та Арканова екипа, они су распоређивали, јединица ова, она, не знам ни ја. Када је Аркан отишао после, не знам како је било то распоређивање добровољаца, али мислим да се тада већ пријем добровољаца већ и завршио. Јер прилив добровољаца је био у првих десетак, петнаест дана и кажем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И под чијом су командом сви ти који дођу?

СВЕДОК К: Па, они су тада били у резервном саставу ЈНА. Сви су они добили пушке.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко им је командант у то време?

СВЕДОК К: Обреновић Драган је командант тих био војних јединица на територији Зворника. Он је командант.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нико од њих не помиње да им је Обреновић командант? Јесте Ви у то сигурни или Ви то закључујете или како?

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Ја се извињавам председнице већа, ја стављам примедбу на начин.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, добро, да, хвала.

СВЕДОК К: Не знам тачно каква је била војна организација. Био је нешто спомињан ту и Светозар Андрић као нека јединица која је била у Шеховићима, али ја не знам, сада стварно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, да ли Ви знате, мислим, ко је њима командовао, то Вас питам, тим добровољцима? Кажете, Ви колико знате, Обреновић. Одакле Вам је то познато?

СВЕДОК К: Ја сам живео ту у Зворнику, мислим сваки дан сам био и знам да, сви су они, сви су били у саставу резервног састава ЈНА.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А јесу имали неке везе са овим територијалцима?

СВЕДОК К: Ја не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тим што су мобилисани, ти локални?

СВЕДОК К: Судија, мало мешамо, не знам да ли смо се добро разумели, ТО и ЈНА.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел по Вама то исто? Видим овде кроз исказе ове да Ви то некако поистовећујете, зато Вас питам, да нам Ви објасните, какво је Ваше гледање на то?

СВЕДОК К: Овако, ТО је био.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Или су то две различите?

СВЕДОК К: ТО је био различит док је била ЈНА, значи ТО и поклопили се интереси ЈНА и ТО у то време, који су заједнички деловали, значи против оних који признају Босну и Херцеговину као независну државу. Е, после тога се формира Војска Републике Српске и тада је по мени ТО саставни део Војске Републике Српске, који има своју функцију у том неком, као што сада, отприлике, што води Министарство одбране, нека јединица Министарства одбране у некој општини, овде, било где.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, различити су били у априлу, то кажете, када је почео сукоб?

СВЕДОК К: Јесте, јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Поменуште тог Светозара Андрића. Ко је то?

СВЕДОК К: Ја сам Светозара Андрића упознао негде можда у мају 1992. године, с обзиром да је он био са седиштем у Шеховићима и човек је родом из Шеховића. Тада је дошао као капетан прве класе, рекао ми да је био шеф војне полиције у граду Београду.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па је дошао тамо?

СВЕДОК К: И када је формирана, пре него што је формирана Војска Републике Српске избио је сукоб и он као официр се из патриотских разлога, вратио у свој крај да помогне свом народу и био је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, он је био војно лице у Београду?

СВЕДОК К: Он је био активно војно лице.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И долази у Шеховиће и ту се ангажује?

СВЕДОК К: Јесте и ту је добио некакав, ту је добио распоред, тачно коју функцију је обнашао и то не знам, али знам да је био капетан. Био је капетан прве класе када сам га ја упознао у мају 1992. године.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко Вас је упознао са њим?

СВЕДОК К: Ми смо се упознали лично. Мислим да је дошао, да му је требао неки камион, нешто да превезе за његову јединицу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па, мај 1992. то је баш тај период када ЈНА одлази, јел тако рекосте?

СВЕДОК К: Јесте, јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви не знате датум тачан?

СВЕДОК К: Не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел то било пре него што одлази ЈНА или?

СВЕДОК К: После, после, када је већ формирана Војска Републике Српске. Ја сам Светозара Андрића, али ми је он рекао своју причу да је присутан ту од самог избијања сукоба, да је био овде командант.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Али, формално није присутан?

СВЕДОК К: Не, не, био је он од самог избијања сукоба у Босни.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, већ тада је дошао?

СВЕДОК К: Јесте, јесте, јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Кажете, Ви сте га упознали у мају, а он је раније дошао?

СВЕДОК К: Јесте, јесте, јесте, раније је дошао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И тада када сте га Ви упознали, кажете, он је већ капетан у Војсци Републике Српске?

СВЕДОК К: Јесте, он је већ тада био капетан прве класе и имао је, он ми се представио да је командант бригаде. Како се тачно звала, да ли Бирчанска, или не знам неки број, не знам тачно, али ми је рекао да је командант бригаде. Био је на позицији команданта бригаде и имао је чин капетана прве класе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел та Бирчанска бригада већ функционисала у то време, у мају, када сте се Ви упознали?

СВЕДОК К: Он се представио да је командант те бригаде. Ја нисам био у структури, у војсци, у ком, то морају други рећи, који је то био ниво.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Кажите, изволите.

АДВ. МИРОСЛАВ ЂОРЂЕВИЋ: Ја бих замолио да изађем, а замењиваће ме Ђокић.

Констатује се да бранилац адвокат Мирослав Ђорђевић напушта главни претрес и у наставку ће га замењивати адвокат Ђокић Драган, уз сагласност оптуженог Драгана Славковића.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Кажете, он Вам се представио као командант бригаде Бирчанске?

СВЕДОК К: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте Ви чули да постоји Зворничка бригада?

СВЕДОК К: Чуо сам да постоји Зворничка бригада, али када је тачно формирана, ја стварно не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А јел знате уопште да је формирана пре ове или после ове или не знате?

СВЕДОК К: Не знам, стварно се не бих могао изјаснити када је формирана Зворничка бригада.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када сте Ви упознали овога капетана Андрића, не знате да ли је постојала Зворничка бригада?

СВЕДОК К: Не, нисам сигуран, стварно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисте? И Ви га упознајете, има ли он неке везе са Зворником уопште или нема, обзиром да је он те Бирачке, како кажете, бригаде?

СВЕДОК К: Он се мени представио тада да та бригада покрива читаву ту територију ове регије и на основу тога је и дошао код мене као да сам ја као та фирма, у тој регији, па да сам дужан да пружим неку логистику, у том смислу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па сте Ви ишли тамо код њега у Шеховиће?

СВЕДОК К: Не, нисам ишао, он је био код мене у Зворнику.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Упознали сте га у Шеховићу?

СВЕДОК К: Да, код мене у фирми сам га упознао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико после упознавања он долази код Вас у фирму?

СВЕДОК К: Па, упознали смо се тада када је дошао у фирму, први пут смо се упознали када је дошао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Схватила сам да сте рекли, упознао сам га у Шеховићима?

СВЕДОК К: Не, не, не, ако сам рекао, погрешно сам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А, он је из Шеховића?

СВЕДОК К: Да, он је човек из Шеховића и он је имао седиште, представио ми се да има седиште у Шеховићу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте га још некада видели, након тог посла?

СВЕДОК К: Да, ја сам га после тога виђао. Он је после дошао до чина генерал потпуковник или пуковник и с обзиром да сам ја 1993. године био у Извршном одбору, председник Извршног одбора општине Зворник и то, ја сам после тога имао, нормално, сарадњу са Светозаром Андрићем, али није то предмет овога сада.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Да ли сте видели Ви са ким он сарађује, на територији Вашег града? Да ли уопште са неким сарађује, са неким из војске?

СВЕДОК К: Какав је био однос Светозара Андрића, Привремене владе и ТО и полиције, ја стварно не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А он је Вама рекао да је командант, да он покрива?

СВЕДОК К: Он ми је рекао да је командант бригаде која покрива ту регију.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И ништа друго?

СВЕДОК К: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисте га некада видели или причали са њим, везано за Грујића, за Поповића, за неке структуре друге?

СВЕДОК К: Причали смо сто пута, верујте ми, ништа не радимо, задњих петнаест година само то причамо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не у то време, да ли је он познавао њих, да ли Ви знате или не?

СВЕДОК К: Па, сви смо се ми познавали у Зворнику. Нема ко кога није познавао од ових, то је градић десетак хиљада становника и сви смо познавали се.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел Вам познато да је имао неке командне одговорности у хијерархији са њима, са Привременом владом?

СВЕДОК К: Мени је познато да је Светозар Андрић после напредовао, да је имао једну каријеру која је дошла до команданта корпуса у тој све нашој регији. Али какав је тачно однос био 1992. године, у мају, јуну, између Светозара Андрића, ТО, Привремене владе, полиције у Зворнику, то стварно не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То не знате?

СВЕДОК К: Да ли је то било, подређен, надређен, какав је био однос, не знам стварно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само да Вас питам за ове добровољце, па ћемо направити паузу, само да, кренули смо са њима, да нам само то завршите. Значи, то су те, отприлике, јединице које Ви знате. Какав је однос њихов био ту на терену, евентуално, са Привременом владом, са територијалном одбраном, ако Ви знате?

СВЕДОК К: Да Вам кажем, врло брзо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Осим оног што сте објашњавали, сукоби, када је то кренуло?

СВЕДОК К: Видите овако, ако би направили хронолошки један ред, значи, док је био Аркан и Пејо, у тој, они су биле главне ту фацие. После одласка њих, врло брзо избија по популарности јединица која се зове «Жуте осе» и које добијају једну наклоност домаћег становништва и већ прилази доста људи који су из локалног становништва, прилази тој јединици и међутим, долази до неслагања, пошто је у то време била војно можда најјача и најопремљенија јединица, вероватно на тој нашој територији, долази до политичког неслагања, убрзо се чуло по граду, између те јединице и Привремене владе и ових органа који су, ТО, полиција и то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико је имала људи та јединица «Жуте осе»?

СВЕДОК К: Ја не знам колико су имали људи, али су они били ангажовани углавном на ратишту, тамо према Калесији, према Тузли и ја нисам никада био код њих у јединици, али нека била је прича да није то била велика јединица, била је реда, величине стотињак људи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И какви су то сукоби, шта је то било?

СВЕДОК К: Ескалација тих сукоба је била тако што је Жућо са тим својим сарадницима који је био командант јединице, упао у штаб, заробио Грујића, не знам да ли је био Павловић, знам да је био Василић, овај који је био начелник СУП-а и ову екипу, да, малтене, хтео их је стрелјати, да је то избегнуто у секунди у неким договорима и знам да је био ту сукоб. Ту је било повезано и неко убиство неког доктора из Зворника који је убијен на територији општине Мали Зворник. Какви су ту односи били, ко је шта, отприлике је та екипа Жућина и тај покојни доктор, отприлике су били планирали преузимање власти општине Зворник.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како сте Ви то сазнали?

СВЕДОК К: Па, то је општа прича у Зворнику. Ја немам никаква конкретна сазнања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте Ви некада конкретно присуствовали таквом неком догађају или сте то углавном чули?

СВЕДОК К: Не, то је општепознато у Зворнику, сви то знају.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта, да је било тих сукоба и тога?

СВЕДОК К: Да, да, и друга ствар, видело је хиљаду људи у Зворнику, видело је да воде, они су направили тада театрално, хтели су да кажу да су преузели власт, да су најјачи и провели су Грујића и ове заробљене све кроз Зворник.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када је то било?

СВЕДОК К: Вероватно почетком јуна или крајем маја 1992. године.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И докле су ту били ти припадници?

СВЕДОК К: Они су били докле је било и проблема, док није дошла ова јединица са Пала, коју је водио Миленко Каришик и која је разбила, похапсила отприлике вође и неке истакнутије чланове и којима је било доста и домаћих ових људи који су се њима прикључили. Знам да су одведени у затвор у Бијељину и за нас је тада било изненађење да је ухапшен са њима и Марко Павловић.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, и он је тада био у Зворнику?

СВЕДОК К: Да, то је за нас било овако «бум», за неке локалне, стварно је било велико изненађење.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Зашто је он ухапшен, да ли Ви знате нешто?

СВЕДОК К: Знам да је пуштен након дан или два, али ови су још остали, али што је ухапшен, ја са њим никада о томе нисам причао, а не знам зашто је ухапшен.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па, јел он био ту, сво то време?

СВЕДОК К: Он је био у то време на месту команданта штаба ТО.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када је ухапшен?

СВЕДОК К: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесу још неке јединице ухапшене, осим ових «Жутих оса»?

СВЕДОК К: Да, било је још, сећам се да је Нишког, Пиварског, углавном ти истакнути представници тих појединих добровољачких група, касније како су назване паравојним формацијама.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесу били неки Гогићеви?

СВЕДОК К: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесу и ти ухапшени?

СВЕДОК К: Ја мислим да од Гогићеве екипе, мислим да није нико ухапшен, али била је једна добровољка јединица из Лознице, углавном из Лознице и околине.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када су они дошли?

СВЕДОК К: Коју је предводио Гогић, који је био државни репрезентативац у боксу и то па су га знали сви и по томе је и добила ова, Гогићева јединица, а мислим да су они касније преведени, ја сам их виђао у резервни састав полиције. Они су касније преведени, негде можда.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када су они дошли?

СВЕДОК К: Они су међу првима дошли, с обзиром на комшилук, који је био.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И када су прешли у полицију?

СВЕДОК К: Крајем априла или почетком маја су прешли у резервни састав полиције.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И онда су, значи, припадали тим резервистима?

СВЕДОК К: Да, ја сам поједине виђао у, виђао сам их у униформи, резервног састава полиције.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Рекли сте када сте давали изјаву раније, да су они били или под ТО или под полицијом Зворника?

СВЕДОК К: Па, кажем Вам, они су били, значи, на почетку добровољци који су били у ТО, а онда су крајем маја.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па, променили су?

СВЕДОК К: Да, прешли су у полицију, да, тачно је то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како су се превозили ти добровољци у Зворник, ко је то ангажовао, ко је то организовао, плаћао?

СВЕДОК К: Било је ситуација да пошаље и општина превоз, а било је ситуација да они дођу личним аузима, организован превоз, било је разних начина.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел то онда општина то плаћала или?

СВЕДОК К: Па, ја када сам био сведок у Хагу, видео сам неке документе у којима је општина плаћала, тужилац ми је дао да прокоментаришем те документе, где је општина плаћала превоз добровољаца из појединих градова из Србије.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел то нешто било спорно, чудно или?

СВЕДОК К: Па, није било чудно, знате, нама, у то време, ми смо призивали добровољце и ако се неко јави, ако им треба аутобус, не видим шта је спорно да им се уплати, јер то је било у складу са политиком коју смо ми тада подржавали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, да, да. Добро. Направићемо једну паузу.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Одређује се пауза у трајању од двадесетпет минута.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Да се главни претрес настави након одмора у 12,37 часова.

НАСТАВАК ИСПИТИВАЊА СВЕДОКА К

Констатује се да је тренутно адвокат Ђокић Драган одсутан, те да га у наставку претреса мења адвокат Мирослав Перковић.

Констатује се да је приступио адвокат Ђокић Драган.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Молила бих вас сутра, браниоци, да се изјасните о овом предлогу. Добили сте у копији Тужилаштва за ратне злочине у вези саслушања ових оштећених и сведока, Брзовић Шемсе, Атлић Мустафе, Пашић Шабана, Пезеровић Ферида, Пезеровић Самира од 01. марта 2006. године, пошто ћемо требати да одлучујемо, видећемо неке од тих људи, ако будемо позивали, морамо да организујемо, зато да видим, само да се изјасните сутра. Јесте добили за мај овај распоред? Јесте. Да наставимо, изволите. Код ових добровољаца само били, је ли тако? Кажете да су они, јел Вам познато, зашто су они ухапшени, шта је то било, осим ових проблема о којима сте причали, да ли сте чули још неке проблеме?

СВЕДОК К: Није познато за Бранка Поповића зашто је, то је било изненађење, а за ове ми је познато. То је било у неком ужем кругу људи у Зворнику познато да су Бранко Грујић и овај начелник полиције, да су тражили од Владе Републике Српске да предузму неке мере.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је био начелник полиције?

СВЕДОК К: Мислим да је Маринко Василић у то време био начелник полиције, да су они тражили од Владе Републике Српске да предузму неке мере, да је ситуација хаотична и да се ради свашта и да је ситуација измакла контроли.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта се то свашта радило?

СВЕДОК К: Па, да Вам кажем, Зворник је био, малтене, пуст град. Тамо где су они користили ту кућу, сећам се, да су се нешто између себе посвађали, неке екипе да су побацале неке бомбе, то су растргали у подруму те куће. То је нормално прича коју сам ја чуо као грађанин Зворника. Нисам лично видео, нити чуо, али, уосталом, почела је врло брзо и прича ова око челопечког Дома, да су доле поједини Муслимани малтретирани и наводно, ја не знам, нисам доле, у челопеком Дому доле нисам никада био, али сам као грађанин Зворника и сви остали чули да су доле Муслимани били малтретирани и углавном у причама које су кроз град провејавале, да је то радила ова екипа добровољаца.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел Ви мислите да су због тога ухапшени или, да су зато позвани у помоћ ови са Пала?

СВЕДОК К: Мислим да је био позив то, а мислим да је било и ово ометање Привремене владе у неком нормалном функционисању. Мислим да је повод био и ово хапшење Грујића и осталог и много повода, уосталом, у Зворнику је био комплетан хаос. Мислим да једног момента, нисам сигуран, мислим да једног момента да чак на Скупштини, да се Зворник промени, да се зове Жућин град.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када су били ти људи? Хајте нам нешто испричајте. Овде нам је у оптужници тај догађај заточавање људи у Челопеку описан као догађај који је трајао читавих месец дана. Да ли Ви нешто знате, односно када сте Ви сазнали први пут за то? Ви сте рекли да је било опште познато да су затворени? Да видимо прво чињеницу боравка и затварања, а онда ту чињеницу убијања и малтретирања или већ шта сте рекли.

СВЕДОК К: Ја, нормално, могу да испричам то као грађанин који је тада живео у Зворнику и познато је то да су, да је Дивич после заузимања Куле потписао неку врсту примирја, капитулације, као Козлук што је потписао јер је био оружани сукоб

је био на Дивичу између ТО и ЈНА и људи са Дивича. Заузимањем Куле, они су фактички остали острво једно, јер они иначе су географски, као једно полуострво на зворничком језеру. Они су прихватили да буду лојални грађани у тој власти и да опстану ту. Из којих разлога и то, не знам ко је наредио, из којих разлога. Касније ми је познато да су ти људи покупљени, доведени у Зворник на стадион и да су послати аутобусима у правцу Сарајева, Олова, Кладња, нисам сигуран тачно, али мислим да је у правцу Кладња горе и дошла је после информација да су враћени, да та војска горе, не знам ко већ, полиција и то, није дозволила њихов пролаз преко територије Републике Српске и они су враћени.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте Ви тих дана то знали да они иду за Кладањ, да се враћају?

СВЕДОК К: Да, сви су то у Зворнику знали, није то ништа, овај, друга ствар, није то операција која се може извести тајно. Они су били на стадиону у Зворнику и то сви знају.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је одлучио да се они доведу на стадион?

СВЕДОК К: Ја не знам стварно ко је одлучио, ко их је транспортовао, не знам, али причам као грађанин који је тада био у Зворнику, сваки дан радио и после тога ми је познато у Зворнику, коментарисано је да је једна група тих људи, мушкараца издвојена и да је затворена доле у Дому Челопек, дал су били на Економији, радили, а ноћу у Челопек, не знам, не знам каква је организација била, али углавном да су затворени доле у челопечком Дому и онда врло брзо је почела и та прича да су ти људи били малтретирани, а кажем Вам, резултат тога је уследила акција хапшења ових људи, мислим, људи, добровољаца из ових појединих група.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви сте рекли, било је опште познато? Шта је било опште познато?

СВЕДОК К: Била је прича да су људи малтретирани у Дому у Челопеку. То је врло брзо почело у Зворнику да кружи, да су доле били и стражари који су и полицајци, не знам ни ја и друга ствар, тај челопечки Дом је смештен, околу су куће, у близини од пет, шест метара, десет метара, то није нигде издвојено.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па када сте чули да су они малтретирани, јесте отишли некада тамо да видите јел има ту нека стража или?

СВЕДОК К: Ма, не, ко би тада смео отићи да види, јер тамо, сви су то избегавали, знате шта, то је, знате она прича, навијам за наше, али клониш се од тога, то је било.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико сте то дуго, то чули, слушали те приче да су они ту малтретирани?

СВЕДОК К: Да Вам кажем, слушали, па то одмах, чим је то почело, процури то у граду, чује се, друга ствар, нон-стоп је то тема у Зворнику. И дан-данас то је нешто што је историја, што увек се коментарише, или нека нова сазнања, нешто се чује.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је те људе тамо преместио, да ли Ви знате?

СВЕДОК К: Ја не знам тачно ко је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У тај Дом?

СВЕДОК К: Рекао сам то, не знам, не бих се могао о томе изјаснити.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је могао то да уради?

СВЕДОК К: Па, ја сам рекао, постојале су четири институције, полиција, војска, ТО и Привремена влада. Мислим да у оквиру тога је по мојој процени, да је у оквиру тога неко решење.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сваки тај орган као самосталан је могао да?

СВЕДОК К: Отприлике, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је могло да се деси, обзиром на функцију коју су имали раније, неке Ваше, нека сазнања и уопште неке Ваше раније одговорности, да један орган постоји, а да ови други не знају о томе ништа?

СВЕДОК К: Ја стварно нисам учествовао тада, не бих се могао изјаснити у тачно којој корелацији, ко је коме био надређен, подређен, то, стварно ми то није познато.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте чули да се нешто предузима, кажете, сви по граду причају да су ти људи затворени, да их неко малтретира? Јесте чули да се нешто ту предузима, да неко ту нешто зове неку помоћ, нешто?

СВЕДОК К: Не, сем овога да је Грујић и овај Василић да су наводно, тако је бар речено, да су написали писмо и да су горе ишли, усмено тражили интервенцију републичких органа, с обзиром да су они са том полицијом којом располажу, немоћни да спрече тај.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када су то тражили?

СВЕДОК К: Мислим да је то негде половином јуна или почетком јуна 1992. године.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли Ви знате садржину тог дописа?

СВЕДОК К: Не, не знам то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како знате да су послали писмо?

СВЕДОК К: Па, рекао ми је Грујић. Ја сам имао контаката и са Грујићем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта Вам је рекао Грујић?

СВЕДОК К: Па, рекао је да је ситуација неиздржива, да не могу са овом паравојском после овог његовог хапшења, ја мислим да је у то време, то нисам рекао, да је Грујић смењен. У то време он није био председник Привремене владе, не знам тачно у ком периоду и колико, али знам да је Јово Мијатовић био једно време. Дошао је, уствари, извињавам се, мало због ове хронологије, не могу да се сетим, дошао је овлашћени представник Карацића у Зворник, сећам се добро да је одржао неки састанак и позвао нас, привреднике и не знам ни ја.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је било касније, колико ја видим из предмета. Ја Вас питам за јуни месец, за време овог Челопека? То је било после.

СВЕДОК К: Ја мислим да је Брано Грујић био у јуну смењен.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У јуну?

СВЕДОК К: Не, нисам сигуран, знам да је једно време био смењен и дошао је Драган Ђокановић.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Он нам је рекао да то није тада, него да је тек крајем јуна.

СВЕДОК К: Онда да, он сигурно боље зна, сигурно он боље зна датуме, ја не знам стварно код датума, али знам да Грујић једно време.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел Вам причао Грујић да због Челопека исто, између осталог се обраћа за помоћ Палама?

СВЕДОК К: Не, ми нисмо, ја са Грујићем нисам причао о Челопеку, о томе, али ми је рекао да због хаотичне ситуације комплетне да не може да више контролише ту групу, да се то отело контроли и да због тога тражи помоћ са Пала, да се ти људи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Онда, јесте му Ви рекли, пошто кажете, цео град прича и зна да су људи ту и да се нешто малтретирају?

СВЕДОК К: Нисам рекао, нисмо о томе причали, нисмо конкретно причали о томе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисте то помињали?

СВЕДОК К: Па, да Вам кажем, није никада било популарно било помињати што знаш и што знаш – не знаш, ћути, сви смо се правили помало, да не видиш и што видиш и да не видиш, једноставно, амбијент је био такав.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико сте то слушали дуго приче о том Челопеку, да ли се Ви сећате?

СВЕДОК К: До данашњег дана, нон-стоп.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не, у то време, колико је то трајало, односно, да ли сте чули да су ти људи негде измештени из тог Дома културе или су остали ту или?

СВЕДОК К: Па, да Вам кажем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Или су отишли, шта је било?

СВЕДОК К: Било је приче да је било иживљавања над људима и да је било убиства људи, али детаље смо касније, фактички, сазнали када је почео процес у Хагу, када су сведоци почели излагати детаље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел то причате да је било приче то за време док се то дешавало, док су они тамо били?

СВЕДОК К: Јесте, јесте, у Зворнику је већ била, било је то опште познато, скоро да се ту дешавају проблеми.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта сте после више нешто сазнали?

СВЕДОК К: Па, после када је почео процес у Хагу, када су ти сведоци почели износити детаље о тим грозним сценама, стварно које су се тамо дешавале.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте у то време сазнали колико су они на крају ту боравили и како су напустили то место, ако су напустили, колико њих?

СВЕДОК К: Било је опште познато да су они после пребачени у Батковић, доле је био логор у Батковићу је био. Е, сада, колико је њих ту запримљено, колико их је отишло, колико је доживело малтретирања и убиства, ја стварно не знам те детаље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел знате нешто да нам кажете о том Батковићу, шта је то било?

СВЕДОК К: Не знам, верујте, никада нисам у животу чуо, као Батковић, географски појам и да је био доле овај сабирни центар за те Муслимане који су били затварани, то сам чуо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли знате да је на нивоу општине постојала нека Комисија за размену, ако има, на пример заробљеника, Муслимана и обрнуто? Сабирни центар у Батковићу, за кога?

СВЕДОК К: Па, он је био, углавном, познато је било да је био за несрпско становништво.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли се нека размена дешавала? Овде смо нешто о томе слушали?

СВЕДОК К: Ништа посебно ја не знам о томе, сем што сам прочитао из средстава информисања, верујте ми.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте чули да се некада неко размењивао?

СВЕДОК К: Да, да, чуо сам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците нам о томе нешто. И о томе сте се изјашњавали.

СВЕДОК К: Па, да, ја сам чуо да је ова екипа.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када сте први пут чули да има неких размена, оно Муслимани за Србе и обрнуто?

СВЕДОК К: Па, размене су почеле одмах, фактички, у самом старту. Ја знам да је, сећам се док сам и ја био у полицији, да је онај Марковић један Дејан био заробљен од стране Муслимана пре почетка сукоба, био заробљен, одведен на Кулу, па је долазила нешто Биљана Плавшић и интервенисала и сећам се да је размењен.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је одрађивао тај део, део тог посла, размена и то?

СВЕДОК К: Познато ми је да је после формирана Комисија за размену. После када је формирана Војска Републике Српске, онда је то војска држала у свом делу, па је то мало тицало се и безбедоносних органа и ове.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Какве још размене знате после тог Марка, са Кула града, у мају, да ли је било неких размена? Да ли је било заробљеника, да ли знате?

СВЕДОК К: Ја знам из 1993. године, то није предмет овога, знам из 1993. године ово. Како су текле размене, стварно није ми познато. Знам, чуо сам да је било размена, да је то обављано доле преко Батковића и да је била нека Комисија у Бијељини која је то радила на нивоу корпуса, јер, чини ми се, тај првобитни корпус је код нас био у Бијељини, а онда је после био промењен па је био у Власеници.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте чули да је за време трајања тог Дома културе, да су одатле неки вођени на размену?

СВЕДОК К: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нека лица извођена, па мењана?

СВЕДОК К: Не, не знам, не знам о томе ништа.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте ли чули за Економију, пољопривредно добро, да ли знате где је то?

СВЕДОК К: Знам. Знам, био сам на Економији. Пошто је мој деда живео ту на селу поред Зворника, када је почео рат, имао је неке стоке, падају гранате и онда сам, знам да сам рекао, деда ме је звао и рекао не зна шта ће са тим, онда смо узели камион и поклонили то за војску. Одвезли смо, ја сам ишао то да предам и видео сам тамо неке људе на Економији који су ту радили у радној јединици. Једног сам познао који је радио као домар у школи основној где сам ја ишао, мислим да се зове човек, Јусуф се зове, не знам тачно како се презива из места Засеок код Зворника.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када је то, кажете, почетком рата?

СВЕДОК К: То је било негде почетком маја, почетком маја 1992. године.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта је он ту радио?

СВЕДОК К: Хранили су стоку.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хранили?

СВЕДОК К: Да, хранили су стоку. Било је једно два-три полицајца у униформи, резервне полиције који су их чували и било је њих једно петнаестак њих које сам ја видео, који су хранили стоку, одржавали на Економији.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како сте схватили да су они ту? Да ли су они затворени или раде ту?

СВЕДОК К: Они раде. Ја сам се поздравио, руковао сам се са њим. Он је заробљен у једној акцији тамо која је била негде у околини Сапне. Предат је ту и дан-данас је жив. После тога, имам контакте са њим, виђам га, размењен је после, вероватно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, он је ту био заробљен?

СВЕДОК К: Да, био је заробљен.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел још неког сте познали?

СВЕДОК К: Не, само сам њега познао. Ове остале, видео сам да је било људи, према униформи у којој су, видео сам да је било људи, али нисам знао тачно по именима ко су људи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте знали некога од тих полицајаца, кажете резервисти?

СВЕДОК К: Знао сам их све.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Који су то били?

СВЕДОК К: Па, ја стварно не сећам се сада. Ја сам био командир, знао сам све те полицајце.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел био неки Миша, јел био неки Средо, да ли се сећате можда?

СВЕДОК К: Да, Средо Вуковић, да, Средо Вуковић је био.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел био ту када сте Ви дошли?

СВЕДОК К: Није био Средо, али био је, не знам кога могу да се сетим, не могу да се сетим тачно кога, познати су ми сви били, ти полицајци који су то чували.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте их питали, шта они ту раде, шта чувају?

СВЕДОК К: Јесам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесу раније били ту полицајци на пољопривредном добру?

СВЕДОК К: Нису.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Пре рата?

СВЕДОК К: Па, они су, знао сам ја шта је, нисам ја пао с Марса.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта кажу?

СВЕДОК К: Заробљеници који раде, ту одржавају стоку и то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је њих ту заробио, јесте питали ове полицајце, резервисте?

СВЕДОК К: Нисам. Знам ко их је заробио, шта ћу питати, то знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко?

СВЕДОК К: Заробила их је војска.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Војска?

СВЕДОК К: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта они ту раде?

СВЕДОК К: Чисте штале, одржавају стоку.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не, ти полицајци?

СВЕДОК К: А то, па полицајци, пошто ови имају статус затвореника, полицајци пазе да не побегну, логична ствар.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Зашто не чува војна полиција заробљенике војне? Како сада ова полиција?

СВЕДОК К: Тада није била формирана, не знам ни ја. На Економији и у Челопеку били су ови, била је полиција цивилна.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где на?

СВЕДОК К: На Економији и у Челопеку, тог дана када сам ја, био сам петнаест минута присутан, отерао, кажем, неку дедову стоку да дам за војску, јер падају гранате, не знам шта ћемо са њом, не можемо више да је одржавамо и то. Онда видео сам ту људе који су имали статус заробљених лица, који су радили на Економији и видео сам полицајце у резервном саставу који их чувају. Не могу да се сетим тачно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како сте знали да их је војска заробила? Кажете, то су сви знали, како? Ко је то знао? Рекли сте, то је било јасно, како то?

СВЕДОК К: Па, претпостављам, ко ће их заробити.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А претпостављате?

СВЕДОК К: Мислим, нисам ја причао, јер јасан је мени био статус, ја сам се поздравио са овим Јусуфом, сетићу се вероватно презимена.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И шта, он Вам каже да је заробљен?

СВЕДОК К: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где, шта каже?

СВЕДОК К: Он је заробљен у селу Засеок код Сапне у једном сукобу војном.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Као борац?

СВЕДОК К: Да, он је био наоружан, он је био наоружан цивил.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта је био, борац или цивил?

СВЕДОК К: Био је борац, мислим, шта значи, како наоружан.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је учествовао у борбама, то Вас питам?

СВЕДОК К: Јесте, јесте. И то је у близини незничког пута, тако се зове та локација, незнички пут.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте нешто још разговарали са тим полицајцима, које сте ту, кажете?

СВЕДОК К: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не?

СВЕДОК К: Не, у то време нама је била јасна позиција њихова. Они су заробљени, ту су, раде, чекају размену, чекају суђење, не знам какав статус.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па, јел било неких суђења, кажете, није било суда?

СВЕДОК К: Мени колико је познато, није било никаквог суђења било коме.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па, шта онда чекају?

СВЕДОК К: Вероватно размену.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте причали о томе са Браном, кажете, виђали сте се са Бранком Поповићем, Браном Грујићем, о тим људима на Економији, јесте нешто разговарали?

СВЕДОК К: Не знам у ком правцу да сам разговарао. Ми смо увек, да Вам кажем, ја сам их сретао, вероватно никада не прође десет, петнаест дана да се нисам сретао са Грујићем и са Поповићем док је био ту. То је, једноставно, по природи посла и причали смо увек о ситуацији, рат, то је био предмет свих прича и свих дешавања која су се дешавала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте о овоме причали, о тим људима заробљеним?

СВЕДОК К: Не, не, конкретно, не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не?

СВЕДОК К: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте још неки пут ту долазили на ту Економију?

СВЕДОК К: Не, само тада када сам предао дедову стоку.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То, почетком маја?

СВЕДОК К: Да, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте чули шта се десило са тим Јусуфом, кажете, и сада га виђате, шта каже, докле је ту био?

СВЕДОК К: Јусуф је размењен и жив је. Шта је, како је остала прошла екипа, не знам. Ја могу да Вам доставим и његово презиме, размењен је и жив. А како је ови прошли.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико је он провео ту, да ли сте сазнали касније?

СВЕДОК К: Па, не, он је ваљда то када је то у Батковићу, нисам, верујте, нисам причао детаље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте чули да су ту неки људи убијени?

СВЕДОК К: На Економији, не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисте чули?

СВЕДОК К: Чуо сам само да је у Дому у Челопеку, а на Економији нисам стварно чуо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте познавали Бубицу неког у Зворнику?

СВЕДОК К: Да, Бубицу су сви знали у Зворнику. Он је био возач генералног директора «Бирача». Ја сам после, касније.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте чули нешто о његовој судбини? Шта је са њим?

СВЕДОК К: Причало је се да је убијен и да је набијен на колац.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је то причао и када?

СВЕДОК К: Па, опште је то позната прича, ја стварно не знам детаље, ни ко, ни када, нити било чега.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел у то време када је убијен или?

СВЕДОК К: Па, да Вам кажем, ја сам први пут чуо за то преко, слушао сам негде у току рата оно, упалио Радио Сарајево негде 1993. године почетком и о злочинима у Зворнику. Онда су почели ту причу да је Бубица набијен на колац. Ја сам тада изреволтиран угасио телевизор и рекао, знаш шта, радио, уствари, рекао, ово је пропаганда муслиманска и то. И онда сам то у некој причи, након пет-шест дана навео као пример у неком друштву, рекох, замисли докле иде муслиманска пропаганда, рекли су да је набијен на колац. И онда ми је један од тих људи рекао, изгледа да је то тачно, каже, није то пропаганда.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте чули, када се то десило и где?

СВЕДОК К: Чуо сам преко радија сам први пут, кажем, чуо, преко радија и тога. После сам чуо од људи у Зворнику, да је 1992. године, не знам тачно детаље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не знате где?

СВЕДОК К: Не знам, стварно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Још сте неке помињали неке размене. Јесте Ви учествовали у одвођењу и довођењу неких људи?

СВЕДОК К: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не?

СВЕДОК К: Не знам на шта мислите конкретно, можете конкретније.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Помињали сте ову школу у Каракају, да сте одлазили на неке размене, па нам то реците, обзиром, то није предмет оптужбе, али Вас то питам због хронологије догађаја, у односу на Челопек, да нам определите време? Ми немамо овде податак временски определено?

СВЕДОК К: То је случај људи из Ђулића и Бијелог Потока.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где су ти Ђулићи, где је то?

СВЕДОК К: То је исто на територији општине Зворник и то је на овом путу за Сапну, тамо где је моје село, где сам пролазио сваки дан. Ту је познато је сада, да су ти људи живели до негде мислим до почетка јуна у тим својим местима.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: До почетка?

СВЕДОК К: Почетка јуна можда.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јуна?

СВЕДОК К: Јуна, јесте, у тим местима и није то само Ђулићи, то је десетак, дванаест села, заселака ту околи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесу то етнички чиста била села или како?

СВЕДОК К: Да, муслиманска, углавном, етнички чиста и насељена Муслиманима и познато је да су ту вођени преговори око размене, уствари, да они желе да напусте ту територију и мислим да је била нека формирана комисија која је боравила пре тога у месту Клиса или не знам још горе у којим тачно тим местима, да се преговара, а ја сам исто једног дана учествовао у тим разговорима, јер сам сваки дан пролазио кроз Ђулиће, путујући кући и био сам присутан на договору на коме је договорено да они напусте ту територију у правцу Сапне.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је ту још био? Јел био неко од наших оптужених или не?

СВЕДОК К: Не, био је Јово Мијатовић, био је Драгомир Васић, било је још неких људи. Од оптужених, није био нико.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како да напусте, добровољно или како? Да ли су они то желели?

СВЕДОК К: Они су то желели, ситуација је већ била за не контролисати, већ је безбедност била да се не може гарантовати и ја сам имао неку улогу, с обзиром да сам имао неког ауторитета у том селу горе, кроз које они треба да прођу, Шетиће и Бошковиће према Сапни, да се обезбеди да се у ту колону не пуца, да не знам ни ја, да то буде коректно. Међутим, то је договорено за сутрадан. Ја сам сутрадан добио налог од ТО да камионе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Чекајте, у ком својству Ви то радите, почетком јуна? Ви сте у привреди? Није ми то јасно.

СВЕДОК К: Не, ја сам 1992. године у привреду, у јуну, наишао сам као комшија кроз Ђулиће. Они су имали разговоре. Видите, ја сам учествовао у једном делу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У ком својству, као комшија?

СВЕДОК К: Као комшија.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је Вас делегирао да преговарате са њима?

СВЕДОК К: Није нико, наишао сам случајно у том моменту и зауставио ме, мислим да је Винко Радовић ту био у тој комисији за преговоре.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је формирао комисију?

СВЕДОК К: Не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Чија комисија?

СВЕДОК К: Да ли су они ту на нивоу Месне заједнице, да ли су они имали своју неку сарадњу, не знам. Мислим комисија, да ли званична комисија, група људи која договара.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А у комисији су људи из тих својих?

СВЕДОК К: Група људи која договара, морате са неким преговарати.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Из којих места је комисија?

СВЕДОК К: Из суседних села, из Малешиха, из суседних села.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Из српских села?

СВЕДОК К: Да, из српских села који су разговарали са комшијама.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико људи у комисији?

СВЕДОК К: Ја не знам. Знам да је био неки, један што је погинуо из Петковаца, знам да је био Винко, Божо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И они Вас замоле да?

СВЕДОК К: Молим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Они Вас замоле да Ви ту застанете?

СВЕДОК К: Ја сам наишао тада, да. Пошто између осталог, у тој технологији напуштања коју су они договорили, треба да прођу кроз моје село, кроз моје село треба да прођу да би прешли на територију коју су контролисале муслиманске снаге, да ја обавестим ове горе да не пуцају. Јер видите да Вам кажем овде се говори, ми када говоримо о некој команди, о нечему, није ту постојала хијерархија у смислу у коме ми сада, сада мислимо постојала је команда, па овај издао, наредио командир баталјона, овај командир чете. Те хијерархије није било у то време, то је било више импровизација и договор, једноставно, није било те структуре, ни хијерархије.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И онда?

СВЕДОК К: Сутрадан је промењено.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Чекајте, само договор, нисам схватила, шта је било са договором?

СВЕДОК К: Договор је био да људи напусте у правцу Сапне.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ког дана, како?

СВЕДОК К: Сутрадан, сутрадан.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико људи?

СВЕДОК К: Сви.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико је то?

СВЕДОК К: Ја не знам, нисам ни бројао, али чуо сам после да је било пет, шест хиљада људи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Пет, шест хиљада?

СВЕДОК К: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да оду?

СВЕДОК К: Да оду. Ја сам чуо то својим ушима, то је био њихов захтев.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел ту било и тих људи или само њихових представника, неких Муслимана?

СВЕДОК К: Па не можете разговарати са пет хиљада људи, то су били представници.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Мало људи или се искупило село или како?

СВЕДОК К: Двадесетак, двадесетак, тридесет представника.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И шта се ту још десило, па Ви одлазите?

СВЕДОК К: Не, они су рекли да су већ договарали у Клиси, договорили се са овим осталим селима.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да иду?

СВЕДОК К: Јер то је био завршни неки чин да се иселе из тог дела и то је договорено. Ја сам отишао горе до мог села и обавестио да ће сутра колона напустити.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Проћи?

СВЕДОК К: Проћи, да, не треба пуцати на њих, они добровољно напуштају, пролазе, не знам ни ја. Међутим, одлука је промењена сутрадан, ја сам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Чија одлука је промењена и од стране кога?

СВЕДОК К: Договор је промењен, договор је промењен, који је био договор ту.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како Ви то знате?

СВЕДОК К: Па, из догађаја који ће уследити, из догађаја који ће уследити.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, Ви претпостављате, Ви нисте присутни били?

СВЕДОК К: Не, не, не, само ако дозволите да Вам кажем. Ја сам закључио касније да договор није испоштован, зато што је ујутру речено да треба да «Аутотранспорт» да камионе за превоз људи који неће ићи пешке, него ће бити пребачени према Калесији. Ко је одлучио то, не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Чекајте, то када кажете, речено, то не може само тако да се каже, мора неко да каже?

СВЕДОК К: Ја сам добио, госпођо, ја сам директор «Аутотранспорта», добио сам ујутру налог да дам камионе који ће превести људе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Од кога налог?

СВЕДОК К: Од ТО.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је то ТО у то време?

СВЕДОК К: То је територијална одбрана општине Зворник.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Од кога, лично, да ли од некога лично или је дописом?

СВЕДОК К: Добио сам, ја мислим да је у ТО тада био Миле Јовић, да је био задужен за транспорт, мислим да је Миле Јовић. И послао сам камионе, све расположиве камионе на Бијели Поток. Како се нису вратили до краја радног дана, ја

сам отишао да видим шта је. Прва група возача се вратила и рекли су да је на Бијелом Потоку, тада сам видео да је промењен договор, дошло до другачијег развоја ситуације, да су жене и деца раздвојени, натоварени на камионе и послати на границу раздвајања према Калесији, место Мемићи мислим да је било, а да су војно способни мушкарци одвојени у друге камионе и тренутно смештени у Техничком школском центру у Каракају.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То Вама кажу ти возачи?

СВЕДОК К: Јесте. И ја одлазим у штаб ТО да видим када ће сви завршити, када су слободни да их стављам даље на нормалан распоред, да раде ове комерцијалне послове.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тог истог дана одлазите?

СВЕДОК К: Истог дана.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Који је то датум, да ли можете да определите?

СВЕДОК К: Можда крај јуна, не знам, не могу датума тачно да се сетим, али спомиње се врло често.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Почетак или крај? Мало пре сте рекли почетак, сада крај?

СВЕДОК К: Не, стварно не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не знате?

СВЕДОК К: Али, сви знају датум када су људи са Ђулића покупљени, мислим, спомиње се, стварно ја не знам стварно датум. Одлазим до штаба ТО.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И кога тамо затичете, кога тражите?

СВЕДОК К: Одлазим код Бранка Поповића, јављам се. Била је гужва нека у ходнику, била је гужва у ходнику. Онда смо сели, након неког времена сели смо код њега и речено је да се.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко ви?

СВЕДОК К: Ја и Бранко Поповић и било је још ту неких људи који су радили у штабу ТО, али не сећам се тачно ко је и они су правили списак за размену људи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Он и још неки људи?

СВЕДОК К: Па, та његова екипа, не знам тачно ко је сада куцао, ко је доносио папире, ко је, али сам видео да су писали име, презиме, годиште, лична карта, правио се списак за размену.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Који су то критеријуми за размену?

СВЕДОК К: Не знам стварно, нисам, вероватно да се размене Срби за Муслимане, ја сам претпостављао тако, нисам о томе причао са њим. У томе је било, како послати тај списак, почела је дискусија и онда сам ја погледао списак и рекао сам да је Аган Лупић, полицајац који је био, да ја позовем Агана, да би требало Агана послати, јер сам предложио, јер ти људи који су радили, већина њих и није била из Зворника, чини ми се, не знам ко је био Риђошић који је дошао из Тузле, не знам ко још од тих људи, нису знали те људе, али ја сам знао те људе, јер су то села кроз која ја пролазим до моје куће, сваки дан сам пролазио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је тај Аган ту из села који је требао да оде?

СВЕДОК К: Јесте, зове се место Лупићи, али комшије код Ђулића тих, на самом путу је. У међувремену знам да је дошао и Грујић у штаб. И било је још ту људи, био је пун штаб. Ја не могу да се сетим тачно ко је још био и онда знам да сам, да је речено да треба и председника СДА послати, да би било мало да је упечатљивија размена. Мислим да се он звао Ђулић, звали су га Ђура, знам, радио је у «Бирачу», звали су га Ђура.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико је људи било на том списку?

СВЕДОК К: Пет, шест стотина, не сећам се тачно, али мислим да је пет, шест стотина људи било на списку. И ја и Ђулић смо отишли до Челопека, не Челопека, него до Каракаја, до школе и онда смо, дао сам ту цедуљицу, неко је написао из штаба ТО, не знам тачно ко је написао, да се да доле. Доле је био људи у полицији, из полицијске, овај, униформе, који су били око те школе и било је и у војној униформи. Била је врућина несносна, знам да је било тачно, не знам, била је велика врућина и ја сам дао тај допис и довео сам Агана и овога, ја мислим Ђуро, како се зове, али не могу да се сетим човеку имена.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како се презива?

СВЕДОК К: Ђулић?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ђулић?

СВЕДОК К: Ђулић се презива, да, али не знам тачно како му је име, али знам да је имао надимак Ђуро.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Чекајте, они су били на слободи?

СВЕДОК К: Не, они су били међу притворенима у школи у Каракају.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Та двојица?

СВЕДОК К: Да, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А допис, цедуљица, шта је ту писало?

СВЕДОК К: Да се њих два доведу у штаб.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је потписао то?

СВЕДОК К: Не знам ко је, неко је из штаба ТО, неко од ових оперативаца, тачно ко, не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте их Ви довели?

СВЕДОК К: Јесам, довео сам их у штаб ТО.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И коме сте их предали?

СВЕДОК К: Чекали смо, чекали смо да ти спискови буду завршени. Међутим, тамо је неко био саслушаван, чуло се иза неке ламперије, неко је био саслушаван од ових Муслимана. Мислим да је нека група била заробљена, војна, која се пробијала из Засеока, не знам тачно ко, јер ја не видим то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел то штаб у граду био, где сте то били?

СВЕДОК К: У граду, у центру града. И онда Лупић Аган који је мене познавао, јер сам ја био командир и имали смо неке добре личне односе, једноставно чуо је то и уплашио се и ухватио ме за руку и каже, молим те, молим те, не остављај ме овде, буди уз мене и не знам ни ја, у тој варијанти. Ја сам сачекао да се направе ти спискови и одређен је тај Лупић Аган и тај Ђуро да однесу те спискове у Тузлу. Међутим, док је то трајало, већ је пао мрак, требало је ту прећи преко Црног врха, тај део горе према Тузли који је био изузетно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Опет у пасиву кажете, одређен, ко је одредио да однесу у Тузлу, одређена су њих двојица?

СВЕДОК К: Оперативци из штаба ТО.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како да оду у Тузлу, чиме, како?

СВЕДОК К: Да их неко одвезе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко, из ког органа, ко?

СВЕДОК К: Из штаба ТО, да их неко одвезе до границе раздвајања. Међутим, Аган Лупић, с обзиром, познавајући ме и то, ухватио ме за руку и Аган је жив, може се проверити овај навод, молио ме, молим те као Бога, немој ме остављати, дај ти нас одвези, молим те, чуо сам, горе Црни врх опасан. И онда прихватам да ја одрадим ту улогу уместо возача ТО, да ја одвезем те људе. С обзиром да је већ био пао мрак и да

је ноћ увелико завладала, кажем да је било небезбедно преко Црног врха, ја доносим једну одлуку која је овако била мало без било кога питања Кризног штаба или штаба ТО, а то је да их одвезем ујутру, јер, једноставно, ни мени није било безбедно да идем у току ноћи горе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тај списак са свим?

СВЕДОК К: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесу то сви људи који су тамо смештени, на списку?

СВЕДОК К: Сви људи, јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро?

СВЕДОК К: Одлучујем где да сада ноћимо, ја сам имао кућу у Малом Зворнику у Србији. И онда размишљам, Аган је полицајац, знају га ови сви, превешћу их у Србију код мене да спавају кући, па ћемо ујутру. И учинили смо једну ствар користећи то што смо некада радили у полицији, ја и Аган и прешли смо преко моста и ноћили смо код мене у кући.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, јесте отишли у Тузлу?

СВЕДОК К: Ујутру сам их одвезао до линије раздвајања, поздравио се са њима и они су отишли. То је било сво моје сазнање око тога. Убрзо после тога, није прошло можда десетак, петнаест дана, почела је да кружи прича у Зворнику да су ти људи из школе побијени.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је почео то да прича?

СВЕДОК К: Сав град.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта би са Аганом, да ли се вратио?

СВЕДОК К: Аган се није вратио, Аган је био тамо, с обзиром на ову сада причу коју сам ја сада испричао, да је он ноћио код мене и то, Аган је био притворен месец дана као издајник, он је то издао, који је сарађивао, доживео врло непријатне ситуације, јер сам ја са њим у контакту после.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где, на муслиманској територији?

СВЕДОК К: На муслиманској територији, а овај Ђуро, с обзиром да је био председник СДА, он је мало прошао без тога, јер мало је био од већег поверења у тој власти. Живи су, тамо су.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где су они, на муслиманској територији?

СВЕДОК К: На муслиманској територији. Ја са Ђуром нисам имао контаката после овога збивања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не знате шта је било са тим списковима и то?

СВЕДОК К: Они су предали те спискове, то знам, они су предали. Са Аганом сам ја причао после тога.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Предали су тамо?

СВЕДОК К: Предали су у Тузлу, у штабу ТО.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта Вам је рекао после, предали спискове и шта је било са разменом?

СВЕДОК К: Он је своје одрадио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел чуо нешто, шта је било?

СВЕДОК К: Па, познато је да та размена није одиграна. И то је јавна тајна да су ти људи побијени, из школе, из Каракаја.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте причали са неким из штаба ТО после? Испало је Ви сте те људе?

СВЕДОК К: Ја сам само једну реченицу питао господина Грујића, једном сам га питао, Брано да ли је могуће, мислим када је то већ постало јасно, да ли је могуће да

ти као председник, шта знаш о томе као председник Владе, он ми је рекао, каже, Драгане, ја сам питао на Привременој влади, да ли се људима носи храна и вода и неки су се почели смејати и рекли, скинути су са хране и воде. То је једино моје сазнање које имам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте питали овог Бранка Поповића, да ли он зна, тамо сте то договарали, он Вас послао?

СВЕДОК К: Ја са Бранком Поповићем нисам имао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То јест, кажете, послао Вас Јовић?

СВЕДОК К: Не, не, Јовић је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Послао допис да се ти људи?

СВЕДОК К: Јовић је издао захтев за камионе, јер је водио транспорт.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Али, после долазите, кажете, код Бранка? Да ли сте нешто причали после?

СВЕДОК К: Не, ја Бранка после тога нисам видео.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисте га ни видели?

СВЕДОК К: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, Ви не знате тачно када је то било у односу на овај Челопек?

СВЕДОК К: Не знам, касније, после Челопека.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: После?

СВЕДОК К: То је било после Челопека. Ја мислим да је крајем јуна, пред крај јуна да је то било.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Рекли сте тамо у Трибуналу каже, на питање оптуженог, добро, ко је држао Каракај, ту школу, Ви сте рекли, ја сам рекао да сам био, када су доведени, држала је полиција и ТО општине Зворник, па Вас пита Милошевић, заједно су држали Каракај, је ли тако, Ви кажете, да. Како Ви то знате? Да ли Ви то закључујете или по тим људима што сте тамо видели?

СВЕДОК К: Не, видите, школа у Каракају је смештена на самој раскрсници пута Бијељина-Тузла, на самом углу. Ја сам био директор «Аутотранспорта» и дневно пролазио пет пута испред школе. Није то нигде завучено, то је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико пута сте ту прошли док су ти људи били?

СВЕДОК К: Па, дневно, пет, шест пута.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико дана?

СВЕДОК К: Били су, ја сам, седам, осам дана су били ту.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, по томе што сте виђали те?

СВЕДОК К: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је то обезбеђивао, ко је ту стајао?

СВЕДОК К: Па, ја Вам кажем, ја сам био пред школом једном када сам извео Агана Лупића.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, и тада сте видели оне људе?

СВЕДОК К: Тада сам био директно и видео сам ту масу, кроз врата, која је затворена и мислим да сам тада Грујићу коментарисао да је изузетно топло и то, да треба воду однети, не знам ни ја и све остало.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте улазили Ви ту?

СВЕДОК К: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Никада нисте?

СВЕДОК К: Не, не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како знате да је топло, да им треба вода?

СВЕДОК К: Видела се већ она пара која је, пара која избија и види се када је напољу, када је напољу 30 и нешто степени, можете замислити унутра у сали, у хали, у школи, то је хала, уствари, која нема никакве вентилације.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте у то време пролазили поред Дома културе у Чelopeку, можда у то доба?

СВЕДОК К: Вероватно, да, вероватно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте ту нешто примећивали чудно?

СВЕДОК К: Не, не, Дом Чelopeка је био затворен. Увек је испред њега било неке војске и полиција, али никада ту ништа није.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте се жалили некоме? Овај сведок Њ је нешто изјављивао у истрази, везано за то, да сте му се Ви нешто жалили, да Вас је нешто Марко Павловић насамарио, нешто у том смислу? Да ли се сећате? Да ли сте причали са њим нешто о томе?

СВЕДОК К: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисте?

СВЕДОК К: Ја овог сведока врло често, имали смо врло често контакте и добро се знамо као уосталом у Зворнику све, али не знам нешто конкретно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ништа се не сећате да је био тако неки разговор, да сте му причали?

СВЕДОК К: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не?

СВЕДОК К: Не нешто да је битно, верујте ми, увек између себе, нон-стоп од када се дешавао рат па до данас, малтене, оптерећени смо тим, нон-стоп се прича о томе, али не знам тачно на шта се мисли.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Каже он да је за те догађаје најкомплетније од Вас баш чуо, каже да сте му Ви касније причали да сте били злоупотребљени?

СВЕДОК К: Не знам у ком смислу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да је чуо од Вас и од Јове Мијатовића?

СВЕДОК К: Видите, ја кажем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да сте били замољени да одете и да тим људима кажете да напусте села и тако даље, па су Вам људи веровали?

СВЕДОК К: Не, не, не, видите, овај, може се проверити код осталих сведока који су, сви су живи, позивам се на људе живе, значи, разговори око исељења су вођени пре пет-шест дана и већ договорени, главни разговори око исељења су били вођени претходно вече у Клиси, у кући Асима Алића, не Асима Алића, не, не, сетићу се како се зове човек, у кући, значи, који је био председник Месне заједнице, Исмета Алића, у кући Исмета Алића су вођени главни преговори.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тада Ви нисте били, него сте Ви случајно наишли?

СВЕДОК К: Нисам ни знао, сутрадан је рађена техника, како људе, треба шест, седам хиљада људи, куће проћи, да неће заузети територију, да не знам ни ја. Ја сам наишао и укључио сам се у те разговоре, учествовао у њима и због неке, односа мог и овога Агана Лупића, кога сам познавао и због његове замолнице да останем уз њега, ради његове личне безбедности, учествовао сам у том неком одвожењу Агана и овога Ђуре и друга ствар, можете замислити, мислим, код мене у кући су они спавали, заједно са мном у соби, где је моја жена и троје, уствари, није било рођено треће дете, двоје деце тада. Мислим, као гости, најнормалније, вечерали, спавали заједно, мислим, у истој соби, али није ми била завршена кућа. Жена са децом је

била у другој соби, ми смо спавали у истој соби, дао им да промене веш, чарапе, не знам ни ја, из неке нај, нај, најкоректније намере према њима.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, у том контексту сте то причали?

СВЕДОК К: Да, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А јесте чули за Циглану, да су и ту неки људи били заточени? Да ли је Вама то можда познато?

СВЕДОК К: Да, чуо сам, ја сам чуо да су они ту радили, јер је Циглана производња ових блокова, цигли и то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Радили добровољно или заточени па радили?

СВЕДОК К: Па, чим си затворен, онда више не одлучујеш ти о својој судбини, значи били су распоређени да раде у Циглани.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте, од кога сте то чули и када је то било?

СВЕДОК К: Познато је то, видите, Циглана је исто поред самог пута, сви то знају.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел она исто у Каракају, фабрика?

СВЕДОК К: Јесте, јесте, у Каракају.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте, када сте пролазили, виђали ту неке људе да товаре неке цигле?

СВЕДОК К: Наравно, наравно, наравно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта су радили?

СВЕДОК К: Уобичајене послове што је радила физичка радна снага, знате, та зворничка Циглана нема аутоматизам код овог утовара блокова и то, него се слагало на блокове на палету ручно, па онда дође виљушкар и то, утовара даље и увек су ручно утоварали у камионе у рифузи и тако.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико је било тих, да кажемо, тих радника?

СВЕДОК К: Стварно не знам. Ја сам видео увек, знате оно, класика, неко их обезбеђује, а они раде и тако.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесу они били у униформама или у цивилу или какви су то били људи?

СВЕДОК К: Ја мислим да су они били у цивилу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У цивилу?

СВЕДОК К: У ономе у чему су и доведени, вероватно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко их је чувао, кажете, неко их је чувао, класика? По чему је то класика, шта је то толико да буде класика? Да ли је то толико често?

СВЕДОК К: Добро, можда сам, није класика, можда није адекватна реч за овакву ситуацију, знате, када је неко затворен, онда га неко чува, као што и сада чува неко некога увек.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је ту чувао у Циглани, да ли се Ви сећате?

СВЕДОК К: Не знам да ли је била полиција или је била војна полиција, не знам стварно, али неко их је обезбеђивао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је држао те затворе, или како да назовемо, те центре, ко је то држао?

СВЕДОК К: Ви мене питате, ко је могао да обезбеди, ко је могао да наложи, ја сам рекао да ове четири институције.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: За Циглану исто то?

СВЕДОК К: Да, за све, мислим, то су четири институције које су могле одлучивати. Мислим, не видим пету институцију која је нешто могла ту, могла је можда наредба Владе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте ту познали можда некога од комшија, ту да раде?

СВЕДОК К: Од свих тих затвореника који су ту прошли, ја једино кога сам познао, то је овог Јусуфа. Знате, општина Зворник је, то су углавном били људи из Дивича вероватно и овог дела, ја те људе нисам знао. Мој крај где сам ја живео је био окренут доле према Сапни, то је било северније мало у општини Зворник и ја сам једино тог Јусуфа познао од свих тих људи који су прошли.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Причате за Економију, а за Циглану?

СВЕДОК К: Не, не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Знате ко је Миша Јовић?

СВЕДОК К: Да. Миша Јовић је био у то време директор, то се звао «Нови извор», фабрика за производњу црепа и блокова «Нови извор».

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел он и сада тамо?

СВЕДОК К: Не, Мишо Јовић је 1993. године, почетком 1993. ја мислим да је отишао у Србију и нисам га више, губим контакт са њим, не знам где је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па, јел он био директор и тог објекта, ту, где су ти људи радили?

СВЕДОК К: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта Ви мислите, да ли постоји могућност да је он ту држао те људе?

СВЕДОК К: Не, Мишо Јовић као Мишо Јовић, не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не?

СВЕДОК К: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Или да је он ангажовао стражу или чуваре да ту буду?

СВЕДОК К: Не, можда је он исказао, видите шта се дешава. Пошто је почео сукоб и онда је кренула мобилизација. Ја знам, ја сам имао проблем са возачем. Не можете, војска има приоритет, она мобилише све живо и онда смо ангажовали људе из Србије, не знам ни ја, ово-оно, људе који имају инвалидитет, инвалиди су, а могу да возе камионе и тако је могуће да је Мишо Јовић исказао потребу за радном снагом, па је онда речено, ови су у затвору, једу, не знам ни ја, ово-оно, нека нешто и раде. То је могуће.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи да их је неко други затворио, па их дао ту код њега?

СВЕДОК К: Тако је, мислим да је то, да, Мишо Јовић као личност, сигурно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Мислите да није он могао да?

СВЕДОК К: Ја не верујем у то сигурно да Мишо Јовић, јер он није имао ту моћ и могућност да то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је могао у Зворнику да нареди да се формира стража за неке објекте?

СВЕДОК К: Ја сам рекао од ове четири институције.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Исто и то?

СВЕДОК К: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел Вам још неки познат објекат где су затварани људи, осим ове што смо набројали, «Алхос» у почетку, па после ово?

СВЕДОК К: СУП, да био је овај, опште је познато у народу да је био једно време коришћен и, приземље Суда за прекршаје.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел то «Нови извор»?

СВЕДОК К: Видите, «Нови извор» има две локације.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, мислим на ову у центру, локацију, не ову у Каракају?

СВЕДОК К: У граду. Преко пута зграде Суда за прекршаје је био «Нови извор», имао је своју управну зграду. Да ли је она коришћена, нисам сто-посто сигуран, да ли је она коришћена, али су у непосредној близини овога Суда за прекршаје.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када је то формирано? Јел ту раније био неки притвор, пре рата?

СВЕДОК К: Не, то су били, ту је радио Суд за прекршаје до избијања сукоба.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када се то формирало као неки објекат за држање неких лица затворених, тај Суд?

СВЕДОК К: Ја не знам, за «Нови извор» не знам уопште да ли је коришћен.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не за Суд за прекршаје, Ви кажете?

СВЕДОК К: Да, Суд за прекршаје, да, то је опште познато.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када?

СВЕДОК К: Почетком маја, можда 1992. године.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је то формирао?

СВЕДОК К: Не знам тачно, од ове четири институције неко, не знам тачно ко је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И ко се ту задржавао?

СВЕДОК К: Познато је то да су били затворени ту Муслимани.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Муслимани?

СВЕДОК К: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је ту доводио, јесте сазнали?

СВЕДОК К: Стварно не знам технологију, ко је издавао налог, ко их је приводио, ко их је затварао, нисам био ту и не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко их је испитивао, јесте видели, ипак је то у центру града?

СВЕДОК К: Нисам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел долази ту неко да испитује, неки цивили или униформисана лица?

СВЕДОК К: Затворено је, верујте, ја нисам улазио унутра и не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не, него напољу, да ли видите да неко ту долази, нека службена лица?

СВЕДОК К: Видите, Зворник је толико тесан, мали, општина је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Баш зато и питам.

СВЕДОК К: Општина, суд и то, те зграде су двадесет метара, стално неко пролази ту, али ја стварно не знам ко је испитивао и ко је обављао са њима разговоре и ко их је чувао, не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте чули да је ту била нека мања група затворених или већа?

СВЕДОК К: Не знам колика је група била, стварно, али то приземље те зграде, можда има једно двеста, триста квадрата, колико је било људи, не знам стварно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Какав је био однос између Привремене владе и штаба територијалне одбране? Да ли Вам је то познато? Да ли је ту неко неком надређени или је то исто?

СВЕДОК К: Не знам, не знам стварно те односе какви су били званични, не знам ни како је то предвиђено прописом, да ли у званичној некој варијанти, али какво је било фактичко стање на терену, стварно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Рекли сте да командант штаба ТО по функцији улази у састав владе, односно раније Кризног штаба и док сте Ви били да је долазио?

СВЕДОК К: Да, да, јесте, јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел Вам то нешто говори или не? Како то тумачите?

СВЕДОК К: Он је био члан исто Привремене владе, по функцији.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: По функцији?

СВЕДОК К: Да, као што је био и начелник СУП-а и командир, исто је био и шеф геодетске управе или не знам ни ја.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте Ви били присутни некада на некој седници штаба Кризног, па да се нешто одлучивало гласањем, или, како се одлучивало, да ли се сећате?

СВЕДОК К: Ја сам био присутан на већини седница Кризног штаба до 16. априла.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И како се одлучивало у том периоду?

СВЕДОК К: Не знам да Вам кажем, то је било једно хаотично стање, то није била седница, то је било непрестано заседање у овоме, јер то се мењала ситуација из минута у минут, мислим, како се ситуација мења на терену, тако да, да ли су вођени о томе записници са тих првих седница, то не знам, али знам да после Привремена влада је имала своје службене Билтене, које смо и ми добијали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је то правио? Ко је то сачињавао?

СВЕДОК К: Привремена влада, мислим, не знам ко је био секретар Привремене владе, не знам тачно ко је био секретар.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је те одлуке израђивао, па су објављиване у Билтену? Да ли Вам је то познато?

СВЕДОК К: То је, не знам, секретар Владе ради Билтен, мислим, да ли је био Митар Васић или неко, не знам тачно, нисам сигуран тачно ко је, али знам док смо ми били у Кризном штабу, с обзиром да је то малтене било, то је тај почетак, време највећих тих хаоса, да је било, малтене, заседање непрекидно, 24 сата, одете, одспавате сат, два, опет се вратите, докле може да издржи на ногама човек и док има снаге.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А добро, сада опет да се вратимо на тај период, рекли сте, та школа када је била, да је то била врућина?

СВЕДОК К: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је била ту нека војска надлежна за то, сада, кажете, формирала се крајем маја Војска Републике Српске на папиру, а не сећате се тачно колико је дуго трајао тај процес на терену?

СВЕДОК К: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте Ви видели ту некога од те војске, да нешто ради, да је нешто надлежна?

СВЕДОК К: Ја сам рекао, рекао сам, био сам само.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви сте били у штабу ТО, а да ли сте ту видели да је ту надлежан неко из војске?

СВЕДОК К: Ја не знам стварно у то време, колико је била војска формирана, какав је био однос штаба ТО и војске, стварно се не бих могао изјаснити.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А јесте видели некога, добро, не знате то, али, то значи, конкретно за ту пролику Вас питам. Јел ту неко од војске нешто ангажован?

СВЕДОК К: На шта мислите конкретно, на чување школе у Каракају?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Све, све, и чување, и формирање и то Ваше, јесте Ви, значи Ваша улога коју сте Ви објаснили, јесте Ви имали контакт са неким из војске, везано за ту Вашу улогу?

СВЕДОК К: Мени су ови рекли возачи да је учествовала и полиција и људи у униформи, у том акту раздвајања војно способних и осталих у самом Бијелом Потоку.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте питали, ко је то рекао, раздвајајте сада жене и децу од мушкараца?

СВЕДОК К: Не, не знам ко је издао наређење.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То не знате, нисте никога питали?

СВЕДОК К: Не, нисам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте видели некога из Војске Републике Српске у том Вашем контакту са тим активностима, везано за школу?

СВЕДОК К: Видео сам људе који су били у униформама Војске Републике Српске, али и полицију заједно, око школе у Каракају. Сада, ко је какву улогу имао, не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел војска или ТО, малопре сте рекли ТО, сада кажете војска?

СВЕДОК К: Ја када кажем војска, подразумевам и ТО.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, добро.

СВЕДОК К: Јер, једноставно, ТО је саставни део војске, који има ту функцију коју има.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта можете да нам кажете о Јови Мијатовићу и он је овде оптужен за ову депортацију? Јел Вам познато нешто његова улога везано за Козлук, за то исељење? Да ли знате да ли је он био?

СВЕДОК К: Ја Јову Мијатовића знам као посланика народног.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел то и за време рата?

СВЕДОК К: За време рата и пре рата, он је био једини посланик из Зворника. Знам да је једно време био и председник општине, уместо Грујића, један период, можда од једно месец дана, не више, али не знам тачно у ком временском интервалу и датуме, али о његовој конкретној улози у Козлуку, не знам ништа, сем што сам чуо ово из средстава информисања, како је овај процес почео, стварно, ја не знам, немам никаква сазнања лично о његовој улози.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ни то, да ли је ишао у Козлук?

СВЕДОК К: Не, не, немам никакву информацију.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То када је добио те батине, да ли је онда долазио, да ли се појављивао?

СВЕДОК К: Ја сам био тог дана, он је дошао у штаб када је добио батине од Аркана.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када је био љут?

СВЕДОК К: И овај други господин, па су добили батине. Он је био разочаран, страшно љут зато што је заступао неку политику коју сматра да је била договорена, онда је дошао неко са стране и добио је батине и тако даље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Откуд он, кажете, наљутио се и отишао, па, откуд онда он 09. у Козлуку са Вама у делегацији тамо када сте ишли да одвраћате ове људе од идеје да напусте Козлук?

СВЕДОК К: Он је био народни посланик.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У тој функцији?

СВЕДОК К: Да, он је био народни посланик.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли Вам је познато да је ишао у том периоду мај, јуни, јули негде горе, обзиром да је посланик Скупштине или нешто?

СВЕДОК К: Није ми познато тачно куда је он ишао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте чули?

СВЕДОК К: Јово Мијатовић је човек који је био најекспониранији из Зворника према републичкој власти, јер ја, колико знам, од ових свих нас који смо били у општинском одбору, није имао нико неког контакта, ни са Караџићем, ни са

Крајишником, ни са овом горе екипом, сем Јове Мијатовића. Он је био и члан Главног одбора, он је био и народни посланик. После је био председник Извршног одбора СДС, када је СДС поново активиран негде 1993. или не знам, почетком 1994. године, када је активиран поново, он је био председник Извршног одбора СДС.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта је радио у овом периоду, мај, јуни, јули, шта је ту радио?

СВЕДОК К: Па, он је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је имао неку функцију?

СВЕДОК К: Имао је функцију, видите да Вам кажем, када смо формирали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Кажете, посланик и шта још?

СВЕДОК К: Када смо формирали привремену општину Зворник, ову паралелну, Јово Мијатовић је по тој улози био председник општине.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел то нека виртуелна општина или?

СВЕДОК К: Па, виртуелна, да, паралелно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Радила?

СВЕДОК К: Из те виртуелне општине смо ми сви настали, из те неке паралелне општине.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли та општина радила, имала седнице, да ли је имала скупштине?

СВЕДОК К: Јесте, не, не, не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када?

СВЕДОК К: Видите, горе Абдулах Пашић једини на спрату као Муслиман и горе ми држимо скупштину српског народа српске општине Зворник.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, када је отишао Пашић, после, мај, јуни, да ли је била скупштина?

СВЕДОК К: Е онда смо ми кренули, међутим, Мијатовић разочаран овим батинама које је добио и он је поднео, није преузео ту функцију председника општине, уствари, општина није функционисала док није дошао тај Ђокановић.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је већ у лето, касније. Овде стоји у оптужници да је он био члан Кризног штаба, значи, у периоду од почетка маја до половине јула. Да ли Вам је то познато?

СВЕДОК К: Док сам ја био члан Кризног штаба, био је и Јово Мијатовић. Шта се после дешавало, не знам стварно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је остао или не?

СВЕДОК К: Не знам, стварно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: После и није био Кризни штаб, била је Привремена влада?

СВЕДОК К: Да ли је био члан Привремене владе, не знам, али док сам ја био у Кризном штабу, он је био.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте чули да је он за време тог периода, мај, јуни, јули одлазио на Пале, тамо на скупштину, да ли је било тих седница за време ратних дешавања?

СВЕДОК К: Да, да, он је присуствовао на свакој скупштини Републике Српске.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико се то често догађало, јел Вам то нешто познато?

СВЕДОК К: Не знам, то је било, отприлике, једном месечно је скупштина Републике Српске.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците нам нешто о тој комуникацији, каква је била комуникација између Зворника и сада те тамо централе на Палама или Сарајево или где већ?

СВЕДОК К: Мени колико је познато, ту комуникацију је општински одбор остваривао преко Јове Мијатовића. Он је био најекспониранији овако члан, једини који је имао тамо те контакте. Колико ми је познато, Грујић није имао те контакте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел та комуникација била омогућена, да ли је била редовна или су те везе прекидане или како?

СВЕДОК К: До почетка рата, она је била нормална, оно, као страначка свака комуникација. Од почетка рата била је доста отежана, јер, једноставно, овај горе део, Зворник према Сарајеву, доста су дуго времена Муслимани држали под контролом, па се ишло заобилазним путем око Шеховића и тамо, била је доста отежана комуникација, али била је комуникација са централом.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Била је?

СВЕДОК К: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сво време, мај, јуни?

СВЕДОК К: Сво време, мање-више, али била је комуникација. Да ли је она била интензивнија и у ком интензитету, не знам, јер сам ја отишао, али знам да је била. Из Зворника је врло ретко ко ишао на Пале, јер је Зворник био на пролазу, фактички, та екипа са Пала, и министри и Карацић и сва екипа, када пођу за Београд и то, онда они наврате у Зворник и то се отприлике завршавала комуникација на том нивоу, више у Зворнику него горе на Палама.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел то за ту школу једина Ваша била функција када су се људи исељавали или сте имали такву функцију за још неко место, када су одлазили људи у неком већем броју?

СВЕДОК К: Не, нисам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Овај сведок Маринко Василић каже да сте Ви задржали неке активности страначке, иако сте отишли са оног места на коме сте били и каже, ако је неко организовао Козлук, то би морао бити сведок К, који је, каже, био везан за Кризни штаб?

СВЕДОК К: То је његово лично мишљење, стварно, ја Вам кажем, ја сам био директор «Аутотранспорта», странка није радила 1992. године, опште је познато, нисам био члан Привремене владе нити било ког органа. Он као човек који је био начелник полиције вероватно има потребу да умањи мало своју улогу, тако то могу прокоментарисати.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А тај Пеја, докле је он био у Зворнику?

СВЕДОК К: Ја не знам тачно, али он није дуго био. Он је био, значи, у Зворнику негде, он је дошао из Бијељине горе, Радаљ, на пре једно два-три дана од избијања сукоба у Зворнику и онда мислим да је био негде свега петнаестак првих дана у Зворнику, а да читава њихова јединица се повукла можда негде око 20. априла, можда, тако.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел још ту боравио, можда у мају, јуну, јесте га виђали Ви лично?

СВЕДОК К: Лично јесте, да, долазио је после два-три пута ту у некој мисији, не знам, али сам је долазио, без јединице, није учествовао на ратишту, али је долазио. Ја сам га два-три пута видео и онда негде од 1992. године, ја га фактички после нисам више виђао, од 1992. године, негде можда, када је задњи пут био. Био је једном када сам ја био у Извршном одбору, знам да је навратио, попио кафу у Зворнику.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Који је то месец?

СВЕДОК К: 1993. године.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не, у 1992. Вас питам?

СВЕДОК К: У 1992. години ја сам га видео једно два пута да је долазио, али у ком својству и мисији, не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте га виђали да одлази у Козлук и даље, обзиром да сте причали да је имао да је имао неку у почетку улогу везано?

СВЕДОК К: Не, не, нисам са њим имао контакта никаквих. Једини мој контакт како је он отишао из Зворника је, навратио је, док сам ја 1993. године био председник Извршног одбора, један дан у Извршни одбор и попио је кафу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Док сте Ви били у штабу, јесу подношени извештаји од стране разних ресора, сада да не помињемо Вашу, него ове друге неке?

СВЕДОК К: Ако бисте говорили о неким извештајима у смислу неких званичних, то није било.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, или усмено или писмено?

СВЕДОК К: Кажем Вам, штаб је био у једној врсти непрекидног заседања, у таквој ситуацији ствар се мењала из сата у сат и ко је шта имао усмено, ко је какве имао информације, он је износио и предлог, евентуално, сугестије и тако, мишљења. Али, кажем, у том периоду, све се могло износити на неком предлогу, јер Аркан и Пеја су максимално то одлучивали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, тај период, Аркан, Пеја, то нам није обухваћено оптужницом, него период после, када они одлазе.

СВЕДОК К: После тога нисам био члан Кризног штаба.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, чули смо то, него Вас питам, јесте можда чули касније на Привременој влади, јесте некада разговарали са члановима везано за неко извештавање и то, о неким догађајима?

СВЕДОК К: Мени је познато да смо ми добијали Билтен онај.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Општински?

СВЕДОК К: Општински Билтен у коме су биле одлуке Владе, пописано, да се то већ мало устројило, да је мало дошло до неке озбиљности и прављен је Билтен. Тај Билтен, колико ми је познато, правио је Митар Васић, у то време је био секретар, е сада, да ли је он сачуван, да ли није, не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта знате о Милошу Пантелићу? Да ли је он био на некој функцији?

СВЕДОК К: Да. Милош Пантелић је био пензионисани полицајац из Лознице. После тог неког вакума у коме је мислим Миленко Мијић као начелник СУП-а, напустио то и отишао у Шабац, ја мислим, онда је доведен Милош Пантелић за начелника полиције и познато ми је да је једно време био начелник полиције и мислим да отуда и произилази оно ангажовање ове Гогићеве јединице у резервном саставу полиције у Зворнику.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је био надређени Милошу Пантелићу, односно полицији?

СВЕДОК К: Он је имао начелника и он је имао своју структуру према Министарству, е сада, колико је то функционисало, не знам, али по принципу, он је имао Центар јавне безбедности који је био у Бијељини, а Бијељина је имала министра и тако даље, а министар у то време, 1992. године је био Мића Станишић, полиције.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, јел полиција имала неке везе, везано за, да ли је било неке хијерархије са Привременом владом, нешто сте се о томе изјашњавали, однос полиције?

СВЕДОК К: Док сам ја био у Кризном штабу, логично да је Кризни штаб руководио, да је фактички имао неку ингеренцију над полицијом у смислу координације, у смислу логистике, јер није то било јасно дефинисано.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па, и мени није јасно.

СВЕДОК К: Функционисали су као.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ако може мало јасније.

СВЕДОК К: Немогуће је то појаснити, неће никада бити јасно никоме, али кажем Вам, био је неки хаос, била је нека ситуација у којој није ништа прописано и сада како се ко као ауторитет.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, није прописано, него како је на терену, то Вас питам? Не мора шта је прописано, ако знате како је било?

СВЕДОК К: На терену, полиција, ја као командир и начелник полиције смо све предлоге, шта треба урадити или евентуално ако имамо извештаје, координирали са Кризним штабом, јер смо и ми чланови Кризног штаба.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли то значи да полиција обавештава Кризни штаб о својим активностима?

СВЕДОК К: Па, усмено, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, усмено. Да ли може Кризни штаб да наложи нешто полицији, по Вашим сазнањима или не може?

СВЕДОК К: Па, могао је, ја Вам кажем, ја сам био до тог периода и фактички, само је могао Аркан наложити и Пеја. Није могао да дође ни Грујић ни било ко, ни било ко да дође да нам каже, хајте овако или немојте овако. Оно што они кажу, то смо радили, поштовали и готово.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Проглашено је ратно стање, је ли тако?

СВЕДОК К: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Након тога, шта се дешава сада са односом полиције према Привременој влади, војсци, територијалној одбрани? Какав је положај полиције?

СВЕДОК К: Ја не знам, ја мислим да је ратно стање проглашено негде већ када ја нисам био у Кризном штабу. Ратно стање је проглашено на нивоу Републике, али не знам тачно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, нешто сте се изјашњавали о Вашим сазнањима из прописа и тако даље. Када је ратно стање, шта се онда дешавало са полицијом?

СВЕДОК К: А, да, мислим да је било у контексту, не било је у контексту употреба полиције, употреба свега, ја сам рекао, када је проглашено ратно стање, да је опште познато било да све јединице које су на терену, територијалне одбране, цивилне заштите, полиције, подређују се најближој војној команди и да је то била пракса отприлике, да све јединице и полиције и тога, значи, ако војска каже, отприлике то и то, онда се ми стављамо у ту функцију.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел то када је нека борба или иначе?

СВЕДОК К: И када је борба и иначе. Војска је одређивала приоритет. Ако је у том моменту, има интереса она нешто, она је могла да стави полицију у функцију, могла је да стави ТО, могла је цивилну заштиту, могла је да то стави све у своју функцију, имала је приоритет.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, а за ова дешавања по граду, јел онда имају везе са војском, полиција?

СВЕДОК К: Исто то важи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Исто?

СВЕДОК К: Исто то важи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ако нису борбе, него, на пример?

СВЕДОК К: Па, ја кажем, само када је војска имала приоритет. Сада, морали би конкретан случај.

Констатује се да је приступио бранилац, адвокат Мирослав Ђорђевић.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када нису, изволите?

АДВ. МИЛОМИР ШАЛИЋ: Судија, ја се извињавам, ја бих искористио прилику, ја заиста морам да идем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па ћете и Ви да напустите?

АДВ. МИЛОМИР ШАЛИЋ: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Констатује се да адвокат Шалић Миломир напушта претрес и да ће га у наставку претреса замењивати адвокат Драган Ђокић.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Питам, значи, за територију града, где нема конкретно борби?

СВЕДОК К: Добро?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Које је ту полиција подређена, ако је подређена? Када нису борбе, значи? Има ли неко изнад тог Милоша Пантелића или?

СВЕДОК К: Има, начелник Центра јавне безбедности који је у Бијељини.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, да, али мислим, у граду, у Зворнику, осим тог у Бијељини?

СВЕДОК К: У граду Зворнику је био Пантелић као начелник полиције, има сарадњу да што тешње, уже контактира Привремену владу и да са њом сарађује, да је то задатак њега, али прескочили смо једну веома битну ствар, у овоме свему.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците.

СВЕДОК К: Почело је оснивање неке Аутономне покрајине, Српске аутономне покрајине.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ова Мајевица, Семберија?

СВЕДОК К: Ја сам заборавио то да кажем, основана је тада и Аутономна покрајина Семберија и Мајевица, сећам се, то је одмах на почетку рата. Не знам ко је био председник, да ли је Ђојо Арсеновић или неко други, па су ту основана као нека министарства, тако да је то била једна шума неке, влада, хијерархија, уствари, све је учињено да буде хаос.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је то учинио?

СВЕДОК К: Па, ситуација на терену, да ли је неко то сада намерно, то не могу да кажем, али ситуација на терену је била врло хаотична, у смислу тога, ја знам када се говори сада са ове перспективе, да се очекује да је то била нека чврста политичка војна структура овога, а свега тога је најмање било. Било је хаотично стање, била је, кажем Вам, постојала је, између осталог, та институција Семберија и Мајевица, која је имала министра унутрашњих послова. Е сада, ја не знам какве су то, знате, то је формирано преко ноћи, преко ноћи, скуп се пет, шест председника општина, неки људи, не знам ни ја, то је вероватно политички, ови су тражили из врха да би се

показало како постоје неке аутономне покрајине. Не знам која је била сврха уопште тога, четири општине.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесу они имали полицију на нивоу те САО Семберије и Мајевице?

СВЕДОК К: Па, био је министар, министар САО Семберије и Мајевице, а знате шта, министар за, не знам ни ја да ли је било Срба осамдесет, сто хиљада људи ту, неке четири општиничке, делимично, нејасна ми структура, ни која је то територија, докле то долази, докле почива, али има некакав министар.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, хајте сада конкретно нешто да Вас питам. Кажете, начелник те јавне безбедности из Бијељине је надређен конкретно начелнику из Зворника и сада Ви кажете, пролазите поред тих центара, ту полиција чува, јел тај начелник из Бијељине ангажује, ко ангажује те полицајце ту за чување, ту на терену, у Зворнику?

СВЕДОК К: Не знам, верујте ми.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: По Вама?

СВЕДОК К: Не знам, из праксе могу рећи једну ствар, да је немогуће ангажовати без знања полицијске станице у Зворнику, јел сам ја радио, значи, е сада.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не, ко њих ангажује, то Вас питам? Ја питам Вас, ко ангажује ту полицију?

СВЕДОК К: Ко ангажује полицију да чува, на пример, ангажује полицијска станица Зворник.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А њу ко ангажује, станицу?

СВЕДОК К: Њу ангажује Центар јавне безбедности, министар, мислим, то је хијерархија нека која је нормално требала. Да ли је она функционисала у то време, ја не могу тврдити, али је то нека нормална хијерархија која би требала, али ја знам док сам ја био у Кризном штабу, то није функционисало.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па, шта је функционисало?

СВЕДОК К: Хаос.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хаос?

СВЕДОК К: Хаос је функционисао, то је једино што могу рећи, хаос, у коме се не зна ни «ко пије, ни ко плаћа», ко се наметнуо како личним ауторитетом, ко овако, онако. Онда, знате шта, онда некада институција функционише, ова не функционише, али највише хаос.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, Ви не знате на терену, ко је те полицајце, ту полицију ангажовао да чува?

СВЕДОК К: Ангажовала је, ја кажем, ангажовала је полицијска станица из Зворника.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не, него њима, ко је њима рекао, пошто кажете, они не хапсе, је ли тако?

СВЕДОК К: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко њима каже, чувајте ви оно што ови ухапсе, ко њима то каже?

СВЕДОК К: Док сам ја био, то је Кризни штаб договарао, док сам ја био у Кризном штабу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта, шта?

СВЕДОК К: Ако треба, на пример, полицајце ставити да обезбеђује банку, да обезбеђује, тада ми нисмо обезбеђивали тај притвор једини који је био, него је

Арканова ова јединица обезбеђивала, али ако треба било шта обезбеђивати, објекат неки значајан, онда смо договарали, то рекао, сугерисао Кризни штаб.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко испред Кризног штаба? Цео штаб, како?

СВЕДОК К: Ми смо били колективан, ми смо били колективан орган.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

СВЕДОК К: Ми смо били колективан орган који је ту седео, договарали, кажем Вам, у врло променљивом, ево, у овом моменту када бисте имали педесет људи, сви би набројали различито ко су били чланови Кризног штаба. Мислим, није то било јасно дефинисано и чак није јасно дефинисано, ни ко је члан Кризног штаба. Ево ја знам, читаво време провлачио се подпредседник Привремене владе Славољуб Томашевић, нико га не спомиње у Кризном штабу, не знам ни ја. Али, нејасно је ко је био у каквој улози, није то било тако јасно прецизирано.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел Вам познато нешто о сахрањивању, јесте чули да је била нека одлука, како да се сахрањују на територији Срби, како Муслимани, да ли је ту било неких разлика, да ли сте чули?

СВЕДОК К: Ја знам, ја знам док сам био у Кризном штабу, да је Пејо наредио Комуналном да се град очисти од људи који су погинули и да се људи ти сахране и мислим да је то Комунално предузеће урадило. Не знам тачно који је то број људи био, али.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А, после, јел било потребе да се неки људи сахрањују, по Зворнику, у мају, јуну?

СВЕДОК К: Верујте, ја нисам учествовао у тим службама и нисам био члан тих органа.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисте никада чули ни видели неке сахране или нешто? Јесте чули за гробље Казамбашча у Зворнику?

СВЕДОК К: Јесам, из новина. А од куће ми је, верујте, триста метара. Никада нисам чуо док нисам новине прочитао, негде, пре пет, шест година.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, мислим за гробље уопште, да ли сте чули?

СВЕДОК К: Па, не, Муслимани су се сахрањивали на гробљу у Кули горе, Кула град, али сам чуо, има тачно, мало, не види се с пута, од мене петсто метара постоји гробље Казамбашча.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То сте знали и раније или не?

СВЕДОК К: Не, нисам знао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Уопште да постоји гробље?

СВЕДОК К: Не, уопште нисам знао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где су се Муслимани сахрањивали пре рата?

СВЕДОК К: На гробљу Кула, изнад Зворника.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Кула град?

СВЕДОК К: Кула град, јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта сте чули из новина, кажете за Казамбашчу, реците нам?

СВЕДОК К: Па, чуо сам, из новина прочитао, између осталог, да су сахрањивани и у Казамбашчи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где су Срби сахрањивани?

СВЕДОК К: Свукуда, али највише гробље у Каракају, оно када се пређе преко овога, преко моста.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тамо, у индустријској зони?

СВЕДОК К: Да, када се пође према индустријској зони, али, сахрањивани су и по месту живљења, има доста сеоских гробља, сеоских гробља српских у Зворнику, па су ту сахрањивани.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте Ви чули некада за неке масовне гробнице на територији Ваше општине, да су постојале?

СВЕДОК К: Па, како је почело ово око Хага и око тога, нема ко није чуо, мислим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тада сте чули? А за време дешавања?

СВЕДОК К: За време дешавања, видите, да Вам кажем, ја сам рекао, била је прича да су људи убијани доле у Челопеку, за људе из Техничког школског центра да су убијени, али то је произишло негде да су сахрањени, али нико то није знао, стварно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисте знали?

СВЕДОК К: Не, нико није знао где су сахрањени, на који начин.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте чули да су нешто после прекопаване те гробнице?

СВЕДОК К: Ја сам чуо од једног полицајца, било је једно превозење у току ноћи, да им је обезбеђиван један чудан транспорт и то, али не знам ко га је радио и на који начин.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Које је то године било?

СВЕДОК К: После рата, можда 1996., 1997. године, да, касније.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте са оптуженима нешто о томе причали?

СВЕДОК К: Са оптуженима, не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Никада ништа?

СВЕДОК К: Не, сада глупо, ја сам са, од оптужених једино контактирао Грујића.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте са њим нешто причали?

СВЕДОК К: После тога, па ми смо нон-стоп причали око тога, али, колико ми је познато, Грујић ми је рекао да нема, да не зна где су ти људи сахрањени, ко их је побио, на који начин. Говорим о овим људима из Техничке школе, из Каракаја.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А за ове из Челопека, да ли сте нешто чули?

СВЕДОК К: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ни за њих?

СВЕДОК К: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте чули за неког генерала Суботића?

СВЕДОК К: Јесам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је то?

СВЕДОК К: Генерал Суботић је био једно време министар одбране, а једно време био је саветник, ја мислим, председника Карацића за војску, тако, за одбрану, не знам како се тачно звало.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А у ком то периоду?

СВЕДОК К: У току рата. Он је у овој другој влади, ја мислим, био министар одбране, а после је био председника Карацића саветник за војна питања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте га некада видели?

СВЕДОК К: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када, где?

СВЕДОК К: Па ја сам Суботића видео неколико пута, на неким званичним састанцима.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А у ком Ви својству на званичним састанцима?

СВЕДОК К: Па, да Вам кажем, обичај је био, дође, дође председник Карацић, не знам ни ја, Крајишник, онда сазове се, они су то звали привредно-политички неки

скуп, скупе директоре из фирми, а друга ствар, ја сам после био 1993. године сам био и председник Извршног одбора, осам месеци у општини Зворник и у тој функцији сам имао контакта са органима власти.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: О чему сте причали са овим генералом?

СВЕДОК К: 1996., 1997. године, мислите?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Везано за Зворник, да ли сте причали нешто за гробнице? Јел Вам нешто познато о томе?

СВЕДОК К: Не, знам да је генерал Суботић после тога био ангажован на, не знам ни ја како се то, проналажење тих масовних гробница, да је био званично именован од Владе Републике Српске, али какве су његове конкретне активности, то не знам стварно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нешто сте помињали у Трибуналу за то уништавање масовних гробница, за пребацивање и тако даље?

СВЕДОК К: Он је био човек који је, било је опште познато, он је био човек који је задужен испред Владе Републике Српске за проналажење тих масовних гробница и њихово, не знам ни ја, евидентирање, елиминисање, већ не знам 'шта је, он је био задужен за то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како се то елиминишу те масовне гробнице?

СВЕДОК К: Не знам, верујте, не знам како се елиминишу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Имате ли још нешто да нам кажете, евентуално, што сте хтели?

СВЕДОК К: Па, вероватно ће бити питања, не знам, то је толико широко.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, битно је да се усредсредимо на овај период, мај, јули, значи, шта се дешавало што је Вама познато, у том периоду, не много касније.

СВЕДОК К: Немам ништа да додам, ево видећемо ако има нешто.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: Господине К, јесте се уморили? Јел Ви знате садржај ове оптужнице која је предмет овог поступка?

СВЕДОК К: Ја не знам ништа, ништа нисам прочитао, сем ово што су средства информисања, као грађанин.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: У овој оптужници стоји, рецимо, за Брану Грујића и за Бранка Поповића, везано за ове затворе, Челопек, Циглана, Економија, да су они знајући шта се тамо дешава, ништа нису предузели да до тога не дође. Да ли можете да ми се изјасните, везано за појединачно за сваког од њих, да ли су они имали моћ да спрече та дешавања у тим затворима?

СВЕДОК К: Па, ја сам рекао, ако ме већ питате појединачно, да.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: Рецимо за Брану Грујића па после за Бранка Поповића, односно за Бранка Павловића?

СВЕДОК К: Ја сам рекао да Бранко Грујић је био званично то што је био у већини овог периода, први човек Привремене владе и Кризног штаба, ја сам рекао каква је он власт био, најбоље наводи илустрација, ја сам био присутан да га је шамарао Пејо, да га је шамарао Аркан, да су га водили на стрељање «Жуте осе», да га је заробљавао Капетан Драган, да га је војска постројавала. Из тога се може закључити, ја могу рећи стварно да Грујић није могао имати сигурно никакву, није могао имати ту моћ. Што се тиче Павловића или Бранка Поповића, није битно сада, сви знамо на кога мислимо, мислим да он са аспекта као командант ТО, вероватно је сматрао да му то није надлежност. Ја не могу да знам каква су његова мишљења, да ли је имао моћ или није, он је нама био непознаница, али као командант ТО је био сасвим у

некој другој функцији, али евидентно је да се одвијало, да су људи страдали и то. Ја мислим да Грујић сигурно није могао имати ту моћ, а за Поповића као команданта ТО, вероватно он сматра да то по његовој функцији није ни било.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: Добро. Реците ми, пошто сте на почетку Вашег исказа помињали да сте били члан Општинског одбора СДС, да ли је Вама познато да је СДС имао неку политичку одлуку или неке смернице, да се исељава становништво муслиманско?

СВЕДОК К: Не, верујте, напротив, ако узмете документ А и Б, било је речено да суштина тог документа је да ми подржавамо заједничку државу, да не признајемо отцепљење Босне и Херцеговине и ми смо у тим тачкама, ја мислим дванаест да су побројане, добили задатак да сви грађани муслиманске и остале националности који се изјасне да не прихватају ту опцију, да имају равноправан положај, да их заштитимо, њих и имовину и све остало. СДС није имао бар у овом званичном делу. Како се одвијала ситуација на терену, очито је да су неки тумачили, на терену је то мало другачије, да је дошло до неких ствари које нису биле у складу са политиком коју је СДС имао званично.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: Реците ми, када сте причали о мештанима Козлука и о њиховом исељењу, рекли сте да је постојала потенцијална безбедоносна опасност, јер је ту нека линија фронта била, четири километра, па су неке избеглице дошле. Реците ми, везано за ту Вашу процену, кажете, потенцијална безбедоносна опасност, да ли се нешто десило у том правцу или се није десило? Да ли се нешто десило да је страдао неко из Козлука, па је процењено да је за њихову безбедност?

СВЕДОК К: Не, колико ја знам, није се ништа десило, међутим, кажем Вам, на линији од четири километра имали сте људе и добровољце и домаће и то, који су водили веома велике борбе са муслиманском војском, а у позадини од четири километра имате неколико хиљада људи који се туку и сваког секунда могу да се споје, мислим, ја говорим војно или не знам ни ја процену безбедносне ситуације, да је постојала врло потенцијална опасност, да се они споје, а то спајање би значило пресецање Републике Српске на два дела, спајање Витинице и Козлука би значило подела Републике Српске на два дела. Ви морате схватити да је то било од егзистенцијалног значаја за Републику Српску, да има ту комуникацију. А боравком неколико, посебно што је била, што је тачна информација, да је њих неколико стотина који су били ту на почетном договору у Козлуку, после побегло преко тих шума у муслиманску војску.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: Рекли сте, у једном делу Вашег исказа, добровољци држе власт у Зворнику. Када сте то мислили, на које месеце у том периоду?

СВЕДОК К: Па, мислио сам на ове, мај, јуни месец у коме је стварно, мислим, био општи утисак у граду, да су се они отргли тој некој цивилној контроли и очито да је то био непосредно између цивилне власти и јединице «Жуте осе».

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: Да ли то значи да су потпуно они загосподарили, да нису имали, да су били мимо било какве команде?

СВЕДОК К: Не може се рећи да су загосподарили, али се може рећи да су били мимо команде, мимо било какве команде. Јер, видите, ако та јединица заустави подпредседника Владе, истера га из аута и одузме му ауто, не знам ни ја, значи, ту стварно нема више никакве контроле.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: Када сте помињали нека наоружавања, па сте рекли једног момента, да је крајем 1991. године долазио у Зворник Бранко Поповић, кога Ви знате од почетка, када је кренуло наоружавање. Каква је његова улога била у том наоружавању?

СВЕДОК К: Па, била је логистичка, знам да ми је помогао да натоваримо, на пример, не знам ни ја, када долазите тамо, натоварите оружје у Републици Српској Крајини, онда га не можете превести преко Југославије, то као оружје, не знам ни ја, тамо су у Босни мешовите патроле. Онда обезбеди се брашно, обезбеди се, да се то прекрије, да се то камуфлира на улазу у територију Југославије.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: Значи, оружје и брашно и покривено папиром за брашно, на то мислим?

СВЕДОК К: Тако је.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: А реците ми, везано за, помињемо стално неке добровољце. Да ли познајете Ви нека лица, Жућа, Репић, Пуфта?

СВЕДОК К: Ја сам чуо за Жућу и за Репића. За Пуфту нисам никада чуо. Репића нисам никада видео, а Жућу сам два-три пута сам имао и контакт са њим. Њега знам.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: А да ли Вам је познато, какав је био, рецимо, однос између команданта територијалне одбране, овде оптуженог Бранка Поповића и тих лица?

СВЕДОК К: С обзиром да сам ја, кажем Вам, са Жућом два, три пута сам га видео свега у животу, није ми познато стварно какав је био однос. Ја морам рећи да на почетку, да те «Жуте осе» су словиле као једне од најбољих јединица, као борци и као добровољци. После је испао тај проблем око преузимања власти, око, мислим да су се отели контроли.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: И само још једно питање. Пошто смо помињали, односно Ви сте данас говорили, те ЈНА, те формирање Војске Републике Српске, да ли је био неки период, конкретно ето, мај, јуни месец, да није било покривено, да нема војске у Зворнику? Мислим, да нема команде војске, да је остало без команде, разумете, расформира се ЈНА, да ли одмах континуитет преузима Војска Републике Српске, односно остају неки људи који су Босанци или шта ја знам, или је све време, или је био неки прекид, па нема никога, нема војске?

СВЕДОК К: Колико је мени познато, није било прекида. Они су одмах формирали Војску Републике Српске. Е, сада, колико је она била снажна, колико је то у пракси деловало, знам да је одмах именован командант, ја не знам како се зове, да ли Благојевић или потпуковник један, знам да је одмах, истог тог дана, именован за команданта Зворничке бригаде, како се то звала.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: Значи, није било никаквог међувремена да нема ових?

СВЕДОК К: Није.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: Добро, хвала.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Господине К, ево наставићу се на питање колеге судије, члана већа, да ли Вам што говоре надимци Торо, Зокс, Хладни, Цеца, Цецинац?

СВЕДОК К: Ништа, верујте, ја сам исто то чуо из новина, а ништа о том.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Не, не, ништа, само из тог периода, у том смислу?

СВЕДОК К: Не, не.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Оно битније, ако сам Вас добро схватио, Ви сте престанком обављања те функције коју сте обављали, до 16.04., престали са обављањем неких других функција, пошто су ове биле везане?

СВЕДОК К: Да, чим нисте командир, онда нисте више ни члан Кризног штаба, то је било везано.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Добро, ево ја Вам чувам функцију, али Ви је баш себи не чувате, но, добро. Да ли сте имали и након тога, какву функцију у Општинском одбору СДС?

СВЕДОК К: Па, 1992. године Општински одбор СДС није радио, он је активиран тамо негде, тек негде крајем 1993. године. 1992. године није никада.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Шта значи то 1992. године, целе 1992. године или?

СВЕДОК К: Од почетка сукоба, извињавам се.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Дакле, од почетка сукоба уопште није радио?

СВЕДОК К: Од почетка сукоба до краја 1992. године.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Никакве састанке нисте имали?

СВЕДОК К: СДС никада није имао ни један састанак.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Никакве састанке од почетка сукоба нисте имали?

СВЕДОК К: Да, Општински одбор никада није састављен као СДС, јер је то било замрзнуто, тако се звало, «залеђено», замрзнут рад.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Добро. Од почетка сукоба, рекосте, Аркан је ту био са неким људима, држао је тај састанак, одржао вакелу, истукао кога је истукао, одлучено је да се сутрадан крене на Зворник, како Ви то кажете, па је била његова нека јединица која је смештена, где?

СВЕДОК К: Била је смештена.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: У хотелу неком, рекосте?

СВЕДОК К: У хотелу у Србији, у Радаљској Бањи.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: У Радаљској Бањи?

СВЕДОК К: Јесте.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Да ли је само та јединица учествовала у тим борбама, тих пар сати у Зворнику или је било још таквих јединица?

СВЕДОК К: Па, ја сам рекао, они су били ударна снага, било је доста добровољаца, доста добровољаца.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Добровољаца, одакле?

СВЕДОК К: Из Србије, углавном.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Како су они били организовани, у каквим јединицама, у том смислу Вас питам, јесу тада били ту, та јединица «Жуте осе», Пиварски, Нишки, јесу ли, дакле, они већ тог 06., 07., 08. априла већ били ту?

СВЕДОК К: Јесу, већина њих, нисам сигуран баш за сваког, то је протек времена, али већина њих је била присутна у том првом нападу на Зворник.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Да ли је учествовала и Ваша полиција у томе?

СВЕДОК К: Јесте.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Ваша полиција је имала нека задужења?

СВЕДОК К: Полиција јесте и део локалног становништва који је мобилисан кроз резервни састав војске ЈНА.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Део локалност становништва је мобилисан у резервни састав?

СВЕДОК К: ЈНА.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: ЈНА?

СВЕДОК К: Да.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Да ли тада постоји, у том тренутку, да ли постоји нека формација, нешто што би се звало територијална одбрана, ТО Зворник?

СВЕДОК К: Постоји, постоји орган који се звао ТО Зворник.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Добро, орган.

СВЕДОК К: Видите да Вам кажем, ми смо имали у тој некој припреми, како је сукоб дошао, ми смо имали организацију српског становништва кроз ТО, па смо по тим неким селима формирали неке јединице, спискове некакве, некакав као командни састав.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Људи су и наоружавани, на начин како сте нам објаснили?

СВЕДОК К: Тако је, тако је.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Претпостављам да сте одредили неке командне структуре тих јединица?

СВЕДОК К: Тако је.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Команданте, замеиике?

СВЕДОК К: Јесте.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: И тако даље и тако даље.

СВЕДОК К: Јесте.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Па и у Зворнику?

СВЕДОК К: Јесте.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Да ли су те јединице учествовале у борбама, у овим борбама?

СВЕДОК К: Јесу, само морам рећи да нажалост то што смо ми организовали, то се распало као мехур од сапунице, скоро да 90% није функционисало. Једним делом, то је била окосница нека, првобитне те, јесте.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Ко њима тада, тих дана, 06., 07., 08. априла командује?

СВЕДОК К: Па да Вам кажем, формално постоји командант ТО, он је био Зоран Суботић тада, па после Зоран Пажин, али командује Пејо и Аркан.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Суштински они командују, али да ли они командују и овим јединицама «Жуте осе», Пиварски, Нишки?

СВЕДОК К: Свима, верујте да Вам кажем, ја сам био присутан када је Аркан ишамарао пуковника ЈНА који је дошао и почео нешто причати, он му развеза два шамара, звали су оног из обезбеђења, ћуте као заливени. И можете замислити позицију у којој смо ми били, а дошао је генерал Саво Јанковић из Тузле, он онај комуниста стари, дошао негде да интервенише, неком Муслиману одузет киоск. Човек се изгубио тотално у томе свему и био сам када му Аркан јебе матер, хоће да га бије и овај се понаша као мало дете.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Генерала?

СВЕДОК К: Генерала Саву Јанковића, команданта Тузланског корпуса.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Ви сте Бранка Поповића, рекосте нам, упознали тамо где сте га упознали, помагао је како је помагао и рекосте да се у Зворнику почео појављивати од краја децембра 1991. године?

СВЕДОК К: Да и почетком 1992. године.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: И то почетком 1992. године?

СВЕДОК К: Да.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Ви сте га знали и упознали, ако сам Вас добро схватио, под његовим стварним именом и презименом?

СВЕДОК К: Да, ја сам био код њега и он је мене упознао и са породицом кући, имали смо некакав нормалан однос. Ја сам њега доживљавао као патриоту који је исто југословенски опредељен и који је спреман да за ту идеју Југославије ангажује се да би је сачувао.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Претпостављам, а Ви ме исправите ако грешим, када долази у Зворник, сада тамо, претпостављам да сте му сада Ви овде нека логистика у Зворнику, као што је он био Вама у Сомбору?

СВЕДОК К: Да, да, апсолутно.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Да ли је познавао он, према Вашим сазнањима и сећањима, да ли је он познавао још кога ту из Зворника, изузев Вас?

СВЕДОК К: Па, он је упознао.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Или су ти први контакти били преко Вас?

СВЕДОК К: Ја сам њега касније упознао, он је упознао и те људе из Малог Зворника који су радили у структурама СУП-а, упознао је ове људе, моје колеге из Зворника, али је познато је, ја мислим, да је имао контакт и са Тузланским корпусом. Какав, никада нисам са њим ништа нисам причао.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Интересује ме само ово, само са људима из Зворника и тако даље. Како се он представља тим људима у тим првим контактима, како се он представља тим људима у Зворнику?

СВЕДОК К: Као Бранко Поповић, који је човек, са адресом, са именом, презименом. Његово прво представљање када сам ја чуо је када је избио сукоб у Зворнику. Ја и Грујић и ови сви смо знали да је он, име и презиме, али он је рекао, знате шта, пошто ја нисам одавде и то, ја ћу се представити као, ми смо знали да се он представља под псеудонимом.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Он нам тврди овде да сте Ви предложили да се он тако представља?

СВЕДОК К: Стварно то не могу тврдити да ли то јесте или да није, не могу то да тврдим, да ли јесте или није, али.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Да сте му Ви били кум, кумовали му том?

СВЕДОК К: Не могу да тврдим да јесам или да нисам, стварно, с обзиром на протек времена, врло је могућа варијанта, али је било, знам да је због ауторитета и то, било значајно да се представи као да је мајор, да је нека војна личност, да би имао ауторитет.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Шта Вам говори израз «велики тата»? Да ли Вам то што говори?

СВЕДОК К: Прочитао сам у новинама од овога Асима Алића који је био код нас помоћник.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Зато Вас и питам.

СВЕДОК К: Да Вам кажем, господин Асим Алић је био код нас помоћник. Његовим доласком у станицу је и настала подела на тај муслимански и српски део. Он је радио овде у Београду и нажалост, сада је глупо да се оптужујемо преко, након свега овога што је прошло, никада ја нисам спомињао, нити сам ја звао Брану ни «велики тата», Брано по годинама, Брано има сина који је старији од мене годину дана и може ми бити тата, по том неком, али никада ја нисам звао Брану «велики тата», нити се Брано понашао као «велики тата», нити га је било ко звао у граду. Брано Грујић је би домаћин човек који је живео и радио у Зворнику и познато је и био је председник СДС и чак, штавише, он није био толико ни експониран као политичка фигура у односу на пример, на Мијатовића, на Ивановића, на ове остале. Он је био, нећу да му умањим, али био је нека, додуше и маргинална личност, био је српски домаћин који се ставио на чело тог српског народа.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Добро, рекосте да сте отишли у Каракај, у тај Школски центар код овога Агана Лупића и Ђулића. Сигурно сте Ви то и рекли, ја то нисам прибележио, па ћу Вас замолити да поновите, ко чува те људе тамо? Ви сте их видели унутра, има их пуно, запара је и тако даље, ко их чува?

СВЕДОК К: Било је људи и у полицији и у војној униформи, тако да стварно нисам знао која је чија улога, а знате био је, не знам како сада да Вам кажем, тада је био и мањак и униформи, тако да је у то време, било је сасвим и обично да видите човека који има фармерице, патике, а има аутоматску пушку, а у некој је структури. Нису сви имали униформе.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Рекли сте и то да су сви у Зворнику причали шта се десило, да сте чули за та дешавања у Челопеку, па и за ово, петнаестак дана након дешавања у Каракају?

СВЕДОК К: Техничка школа у Каракају.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Дакле, причало се по Зворнику. Да ли се причало и што у смислу ко је то урадио, не само шта је било, него ко је то урадио, ко су ти људи који то раде?

СВЕДОК К: Ово доле у Челопеку је одмах била прича да су то неки добровољци упадали, малтретирали људе, убијали, правили нека чуда, то је одмах нека прича била и не знам тачно имена и презимена ко је у ком обиму, али ово за Каракај, колико је мени познато, ни дан-данас није подигнута оптужница. Знам да су око тога ови из Хага, сто пута, не знам ни ја, али чини ми се, ни дан-данас није у највећој мери разрешено ко је то наредио и ко је починио. Бар ја немам информацију, не знам стварно ко је.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Има ли јединица ЈНА, тада тамо, дакле, стационираних у Зворнику?

СВЕДОК К: Да.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Да ли знате каква је то јединица? Нешто сте помињали нека имена ту?

СВЕДОК К: Па, то је био Обреновић, па је био Ацо Секанић.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Где су стационирани? Где је стациониран Обреновић?

СВЕДОК К: То је, видите, они су пре рата били стационирани овде у Дому у Челопеку, у том Дому у коме се и дешава то, до самог избијања. А онда после формирања Војске Републике Српске, од маја, сва војска је стационирана у фабрици, напуштеној фабрици обуће Стандард између Зворника и Каракаја, у Каракају, практично.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Ви сте у поступку истраге рекли да је ту у суседној просторији, ту у Дому културе у Челопеку, био Обреновић са јединицом?

СВЕДОК К: Да, Обреновићева јединица, да, Обреновићева јединица.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: У суседној просторији?

СВЕДОК К: Каква је структура у Дому, ја сам био код њих, јер смо имали сарадњу, ја сам радио у МУП-у, имали смо сарадњу са њима и ја сам био, Ацо Секанић и та јединица која је била команданта Обреновића. Обреновић је са командом био у Малом Зворнику, али његова јединица је била ту смештена и били су тенкови паркирани.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Па Вас онда пита судија истражни, у том истом Дому, у том периоду када се то дешавало, а Ви одговарате, па, ја мислим да се поклапа период, али сигурно знам да у времену док сам ја био, ту је била смештена његова тенковска јединица. Дакле, Ви данас кажете да је то било до избијања сукоба, а ово што Вам ја читам, то је Ваша изјава из истражног поступка где сте рекли да је то у овом периоду када су људи месец дана затворени у Челопеку?

СВЕДОК К: Ја нисам стварно сигуран око ових периода, али истина је да је јединица војске, резервна, била ту смештена и да су тенкови били смештени ту у Челопеку, у дворишту тога.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Дома културе?

СВЕДОК К: Дома културе. Тачно до ког периода, стварно се не бих могао изјаснити, тачно до ког периода, да ли се то поклапа са овим периодом када су људи били затворени. То стварно нисам сигуран.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само још нешто да Вас питам. Један сведок нам је овде рекао да су те плате дељене на неки чудан начин. Јел Вама познато нешто, како су ти људи плаћани? Ви сте рекли то, преко територијалне одбране, војска, па се однесе списак и тако?

СВЕДОК К: Видите, ја сам у том, почетан тај период, петнаест дана, док сам ја био, није исплаћена ни једна плата. Ја сам говорио о платама, како су дељене 1993. године, јер ја сам био од фебруара месеца 1993. године до октобра 1993., био сам председник Извршног одбора.

АДВ. ВЛАДИМИР ПЕТРОВИЋ: Добро, него питам за овај период мај, јуни, да ли сте Ви чули да су неке плате ту на силу, неки људи узимали? Да ли Вам је то нешто познато, да су морале да се исплаћују тим добровољцима?

СВЕДОК К: Знам да је војска увек вршила притисак да се исплати што више, што прецизније.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не, за добровољце причам.

СВЕДОК К: Не, не, не могу се ја о томе изјаснити, стварно не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не знате?

СВЕДОК К: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте се Ви уверили у неке, евентуално, војне способности Бранка Поповића, обзиром да он каже да сте Ви и Грујић убеђивали њега да он прихвати место команданта штаба, али да је он говорио да он нема никаква војна искуства, да уопште човек није, да сте га, практично, Ви убедили да он прихвати ту функцију, да он то није желео?

СВЕДОК К: Да Вам кажем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И да је то као било нешто релативно?

СВЕДОК К: Када је почео тај сукоб у Зворнику, сви ови активни официри, част изузецима, прихватили су одмах да буду шефови кухиња, обавештајних служби, за информисање нешто и стварно био је проблем са официрским кадром. Постојали су команданти батаљона, рат се завршио, бравари, тесари, не знам ни ја, неки обични људи, а већина тих официра је се понела нечасно према тој својој професији, склонили су се. Проблем је био око Кризног штаба, ми смо имали то што је господин малопре питао, ту неку структуру и у томе је било предвиђено, од тих резервних официра, Срба, резервних официра, са којима смо ми пре држали састанке, у случају избијања сукоба, ово-оно, да они то прихвате, међутим, када је то почело, свако је се клонио колико је год могао и умео, па је онда замољен Зоран Суботић.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, то сте причали, па Пажин, па одлазе?

СВЕДОК К: И тачно је, тачно је да је Кризни штаб замолио господина Бранка Поповића да то прихвати, јер није имао ко. Нико неће распад комплетан.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је њега поставио, ко је то одлучио?

СВЕДОК К: Кризни штаб.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Кризни штаб?

СВЕДОК К: Да, Кризни штаб је њега, ја сам био присутан, Кризни штаб га је поставио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је тада био председник?

СВЕДОК К: Тада је био Бранко Грујић председник Кризног штаба. Ми смо били остали чланови.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел могао тај Кризни штаб и да га смени, као што га је поставио, па да изабере новог команданта?

СВЕДОК К: Да, да, могао је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Могао је?

СВЕДОК К: Могао је, док је функционисао, могао је. После тога, Привремена влада га је могла.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сменити, ако није задовољна радом?

СВЕДОК К: Тако је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте чули да је било неких ситуација, можда да су размишљали да га склоне?

СВЕДОК К: Не знам стварно. Ја сам, значи, он је можда постао, није био четири, пет дана командант ТО док сам ја био заједно, а после како се одвијало, не знам стварно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Кажете, после је био све до јула, до тог хапшења и све? Јесте чули да су некада ови из Привремене владе хтели да га смене, јер се ту дешава свашта?

СВЕДОК К: Ја мислим да је ту било разних струја, обично речено, мислим да је било ту струја, који су за, који против, али око детаља не знам, нисам чуо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте чули какав је однос био између Грујића и њега? Јел до краја то био добар, као што Ви знате, из почетка што сте рекли или се нешто ту мењало, ако Ви знате?

СВЕДОК К: Ја мислим, ја мислим, колико је мени познато, да је био коректан однос између њега и Грујића.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Све до краја?

СВЕДОК К: Да, да, није било неких великих несугласица.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Какав је био утицај овога Бранка Поповића у мају и јуну, тада, кажете, када се формира већ Војска Републике Српске и све?

СВЕДОК К: Нама је остављао утисак да он има неке добре односе са војском и да може да обезбеди неку логистику у смислу, а то је било тада, у том моменту, најважније, да се може добити муниција, наоружање.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И после, и када је преузет Зворник?

СВЕДОК К: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И после тога?

СВЕДОК К: Да, да, да, нисмо ми имали никакво редовно снабдевање, малтене, свака општина се сналазила.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, сада кажете, формира се полако Војска Републике Српске?

СВЕДОК К: Јесте, јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Какав је онда његов ту утицај?

СВЕДОК К: Као командант ТО имао је, мобилизацију, логистику.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А борбе?

СВЕДОК К: Борбе су у оквиру војске. То је једино команда војске могла војне операције предузимати.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесу учествовали територијалци у тим борбама?

СВЕДОК К: Па, да, они су саставни део војске, јесу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта су још радили територијалци, да ли Вам је познато?

СВЕДОК К: Сем неких тих офанзивних операција.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Осим борби, да ли су још нешто радили? Јесте чули за нека обезбеђења мостова, неких хидроцентрала и то? Када је то било актуелно, јел Вам то познато?

СВЕДОК К: Читаво време објекти од привредног, војног значаја и то, били су обезбеђивани.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел то паралелно са борбама функција или се то нешто после преклапа или се?

СВЕДОК К: Паралелно са борбама.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да раде и то?

СВЕДОК К: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Који су људи радили тај део посла?

СВЕДОК К: Па, била је, ја мислим да је ту била, да ли је то била, како се зове, цивилна заштита, не знам ни ја, један вид ТО који је активиран од старијих људи, од пензионера, од овога, који је био активиран на тим активностима, где не треба нека физичка активност и тако.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је Вама познато, у неко време док је био Павловић, односно Бранко Поповић, да је територијална одбрана само тај део радила, само то, чување брана или је и даље задржала своју функцију?

СВЕДОК К: Ја мислим, колико ја знам, да је он читаво време имао своју функцију у смислу логистике, у смислу мобилизације, у смислу, јер ја знам када ми дође возача, када мобилишу, дође налог од ТО, да је мобилисан.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, једино, колико ја сада закључујем од свега, Ви не можете да знате ко прави те логоре и ко држи те људе, од ове четири институције?

СВЕДОК К: Да, мени није јасно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је једино што Ви не знате?

СВЕДОК К: Једино, што сам ја рекао, да, није ми јасно од ове четири институције, ко је имао ту пресудну улогу у формирању тога.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само једна или све или шта, шта Вам није јасно?

СВЕДОК К: То што сте рекли.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Које?

СВЕДОК К: Није ми јасно ко је формирао које затворе, логоре од ових институција које сам побројао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да није можда ова војска, ова Републике Српске или?

СВЕДОК К: Не не могу да се изјасним, није ми стварно јасно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте и њих поменули од четири или не?

СВЕДОК К: Па, да, ја сам рекао да, Влада, полиција, ТО и војска.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Мало пре рекосте да није полиција, него да је војска доводила? Рекли сте, сви су знали да је војска доводила?

СВЕДОК К: Не, рекао сам ово што сам рекао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У једном тренутку сте рекли, сви су знали да је војска доводила? Пошто сам Вас ја питала, пошто полиција чува, резервна, јел их она и доводи, Ви кажете не?

СВЕДОК К: Мислим да је кроз све ово остала једна нејасна ствар. Ја сам стварно овде мешао када кажем војска, ТО, војска, ТО, војска, ја када кажем војска, подразумевам да је и ТО саставни део војске.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, али сада кажете, можда и полиција, али мало пре рекосте, није полиција доводила људе, него само чувала, везано за ове центре?

СВЕДОК К: Не, не, и полиција је приводила људе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А и полиција је приводила?

СВЕДОК К: Да. Суд није радио, а полиција је приводила исто.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Питала сам Вас ја конкретно, мислим да ли за Челопек или, видећемо у транскриптима, да ли је, пошто је чувала полиција, Ви сте рекли не, не, не, то је опште познато да полиција није, него да је војска, а сада кажете да је војска и ТО једно исто? Ко би то приводио, ако кажете, Привремена влада, ако Кризни штаб формира, кажете, и то је једна од могућности, ко би онда у име Кризног штаба те људе заточавао и одлучивао да се раздвоје мушкарци од жена и деце, ко би то могао да уради?

СВЕДОК К: Знате шта, врло је, овде се може говорити само о конкретним случајевима, али не и уопштено, да се донесе закључак, да је то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па, конкретни случајеви, Челопек.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Ја се извињавам, председнице већа, мало смо преморени и ја молим ако можемо да завршимо, јер ово сада већ идемо, ево видите и сами, морам да ставим примедбу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли Ви говорите у име сведока?

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Не говорим, стављам примедбу на начин како га сада испитујете.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Какав је то начин?

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Пет пута је нешто одговарао. Ја једном да тако поновим питање, Ви би мене прекинули.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Није разјаснио.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Није ово квиз «Милионер», малтене, личи ми да тражим помоћ публике или цокеја, пет пута каже.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Седите колега да завршим питање, молим Вас.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Стављам примедбу на то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, ставили сте примедбу, ушло је у транскрипт. Изволите, прекинуо Вас је бранилац, па да завршимо.

СВЕДОК К: Везано за.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Питање моје, ако кажете да постоји могућност да је Привремена влада то одређивала, ко би онда у име њих хапсио и доводио људе и одређивао да се раздвајају, ко то ради?

АДВ. ВЛАДИМИР ПЕТРОВИЋ: Молим Вас, нигде то није рекао, он је рекао да не зна. Рекао је да не зна и то је рекао, ја мислим десет пута, погледаћемо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Рекао је, један од та четири органа.

АДВ. ВЛАДИМИР ПЕТРОВИЋ: И не зна који и све даље је спекулација. Ја не знам како очекујете од човека да спекулише овде, да нагађа, јел то од неке користи овом већу и овом суду да он нагађа сада, па можда је овај, можда је онај, и овако и онако. Стварно мислим да није у реду.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта би Вас колега задовољило, да каже не зна и да иде кући, је ли то?

АДВ. ВЛАДИМИР ПЕТРОВИЋ: Молим Вас, прво питање, мислим да није умерено, умесно, а са друге стране бих рекао да он на постављено питање одговори и ако одговори на један начин, то је одговор.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ако не уме да одговори, он ће рећи, не треба му адвокат. Имате свог клијента, седите, колега, молим Вас. Изволите, везано за Ваша сазнања. Ви сте били на терену?

СВЕДОК К: Док сам ја био у Кризном штабу и док сам био у полицији, искључиве налоге за привођење давао је Пејо, нисам чуо од Аркана, али Пејо, отприлике, преко неких информација, ја не знам одакле он добија те информације, али давао је налог за привођење тих људи и полиција је, док сам и ја био командир, учествовала у привођењу тих људи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: По налогу Пејином?

СВЕДОК К: По налогу Пејином. После тога ја нисам учествовао у Кризном штабу и не знам ко је од ових давао налоге за привођење.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел Вас икада заинтересовало ко је то одлучио да се раздвоје жене од мушкараца и ова деца?

СВЕДОК К: Не, мене то није интересовало. Мене је интересовала ова друга ствар, ко је издао наређење да се људи побију и о томе сам рекао, причао сам са господином Грујићем и Грујић ми је рекао то што је рекао, ја сам рекао у записник да је питао, да он не зна и да је питао на Привременој влади и да су поједини чланови рекли, скинути су са хране и воде, то је све што знам о томе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па, зар то не проистиче из те поделе, на мушкарце и жене, нека тријажа, зар Вам то не делује повезано?

СВЕДОК К: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не?

СВЕДОК К: Тријажа је једно, а издавање налога да се људи погубе је сасвим нешто друго.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте чули још неко место, јесте за Дивич чули за то раздвајање мушкараца и жена?

СВЕДОК К: Да, рекао сам, било је, пошто су они били сви послати, познато је да су били послати сви.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел и за то не знате, ко је то?

СВЕДОК К: Не, не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Раздвојио?

СВЕДОК К: Не, пошто се то дешава негде у мају, а ја сам већ у привреди.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта сте чули, где су они раздвојени, мислим, где се то десило, физички?

СВЕДОК К: Ја сам чуо да су они икупљени на стадиону у Зворнику и да су послати сви према Кладњу и том делу, али да је неко горе спречио, да није дао да прођу и да су онда враћени, мушкарци и жене да су затворени, мушкарци, војно способни су раздвојени и затворени у Челопеку у Дом.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Хвала Вам, ми ћемо за данас завршити, па ћемо сутра поново наставити у пола десет, још ако буде неких питања од бранилаца и пуномоћника, тужиоца и оптужених.

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Главни претрес се прекида, а наставак заказује за 09. мај 2006. године, са почетком у 9,30 часова, судница број 2.

Довршено у 14,40 часова.

ЗАПИСНИЧАР

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА - СУДИЈА